

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

**«ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ
ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΤΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ»**

Άρθρο 1 **Αντικείμενο**

1. Με την Ενότητα Α του παρόντος νόμου θεσπίζονται μέτρα συμμόρφωσης, διοικητικές κυρώσεις και διαδικασίες επιβολής τους καθώς και ποινικές κυρώσεις στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ) και παράγωγων προϊόντων (ΠΠ) αυτών.
2. Με την Ενότητα Β του παρόντος νόμου ρυθμίζονται λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
3. Με την Ενότητα Γ του παρόντος νόμου τίθενται διατάξεις μεταβατικές, καταργούμενες και έναρξης ισχύος καθώς και παράρτημα για τα μη ασφαλή τρόφιμα και ζωοτροφές και τα μη κανονικά τρόφιμα.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Οριζόντιες διατάξεις

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί

1. Στην Ενότητα Α του παρόντος νόμου και στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με αυτήν, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.
2. Στην Ενότητα Α του παρόντος νόμου και στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με αυτήν, εφαρμόζονται οι ορισμοί των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, ως και οι κάτωθι ορισμοί:
  - α) Ελεγκτής: Εντεταλμένος υπάλληλος των αρμόδιων αρχών του άρθρου 3 για τη διενέργεια των ελέγχων.
  - β) Μη συμμόρφωση: Μη πλήρωση των απαιτήσεων της νομοθεσίας περί των τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ.
  - γ) Μέτρα συμμόρφωσης: Διοικητικά μέτρα που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές του άρθρου 3 στις επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί των τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, με σκοπό τη συμμόρφωσή τους προς αυτές.

Άρθρο 3

Αρμόδιες Αρχές

1. Αρμόδιες Αρχές για την εφαρμογή των διατάξεων της Ενότητας Α είναι:

α) Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δια των αρμοδίων, κατά περίπτωση, υπηρεσιών του και του εποπτευόμενου από αυτό Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), ως αρμόδια κεντρική αρχή για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων και

β) οι υπηρεσίες, στις οποίες ανατίθενται αρμοδιότητες, οι οποίες ορίζονται ως αρμόδιες αρχές για την άσκηση των επίσημων ελέγχων.

2. Στα πλαίσια διενέργειας επίσημων ελέγχων εκ μέρους της κεντρικής αρμόδιας αρχής, δύνανται να επιβάλλονται, εφόσον απαιτείται, τα μέτρα συμμόρφωσης των άρθρων 6 έως και 25 καθώς και οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 27. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές παρέχουν κάθε αμοιβαία συνδρομή.

Άρθρο 4

Υπεύθυνα πρόσωπα

1. α) Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 31 είναι στις προσωπικές επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις οι επιχειρηματίες ή οι ασκούντες την εκμετάλλευση αντίστοιχα, στις προσωπικές εταιρίες οι ομόρρυθμοι εταίροι, στις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες και στους συνεταιρισμούς οι διαχειριστές και στις ανώνυμες εταιρίες ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο εντεταλμένος Σύμβουλος ή άλλο πρόσωπο, στο οποίο ή στα οποία ανατίθεται η άσκηση των εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου. Απαγορεύεται ο ορισμός άλλου υπεύθυνου.

β) Τα ίδια φυσικά πρόσωπα είναι υπεύθυνα με την προσωπική περιουσία τους και ευθύνονται, αλληλέγγυα και σε ολόκληρο μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή των προστίμων που επιβάλλονται σε αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.

2. Υπεύθυνοι για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 31 σε φορείς του δημοσίου τομέα είναι τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανατίθεται η άσκηση εξουσίας.

3. α) Στις μεταφορές ζώντων ζώων, υπεύθυνα πρόσωπα για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 31 είναι, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τους ορισμούς του Καν. (ΕΚ) 1/2005 (ΕΕ L 3), ο μεταφορέας και ο διοργανωτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1, ο φύλακας και ο οδηγός του μεταφορικού μέσου. Στις διεθνείς μεταφορές με προορισμό τη χώρα ή με καθεστώδες διαμετακόμισης (transit) υπεύθυνο πρόσωπο είναι μόνο ο οδηγός.

β) Τα ίδια φυσικά πρόσωπα είναι υπεύθυνα με την προσωπική περιουσία τους και ευθύνονται, αλληλέγγυα και σε ολόκληρο μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή των προστίμων που επιβάλλονται σε αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.

Άρθρο 5

Ενέργειες αρμόδιων αρχών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. α) Αν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ήσσονος σημασίας μη συμμορφώσεις σε σχέση με τις απαιτήσεις των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που δεν αποτελούν, ούτε θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, τις αξιολογεί και λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό της

επιχείρησης, διατυπώνει έγγραφες συστάσεις και απαιτεί διορθωτικές ενέργειες, τάσσοντας εύλογο χρόνο συμμόρφωσης.

β) Αν η αρμόδια αρχή, μετά από επανέλεγχο:

αα) διαπιστώσει ότι η επιχείρηση έχει μεν προβεί σε διορθωτικές ενέργειες, αλλά δεν τις έχει ολοκληρώσει, διατυπώνει εκ νέου έγγραφες συστάσεις ως προς τις μη συμμορφώσεις που υπολείπονται. Η επιχείρηση υποχρεούται να αποστέλλει τεκμήρια συμμόρφωσης με τις υπολειπόμενες συστάσεις και στην περίπτωση που αυτά δεν κρίνονται ικανοποιητικά, ορίζεται εκ νέου επανέλεγχος.

ββ) διαπιστώσει μη συμμόρφωση στις συστάσεις της, ή αν η επιχείρηση είναι υπότροπη, λαμβάνονται μέτρα συμμόρφωσης, σύμφωνα με το Μέρος Δεύτερο και επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 27 ή/και παραπέμπεται η υπόθεση στην αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή ποινικών κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 31.

2. Αν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει μη συμμόρφωση, σε σχέση με τις απαιτήσεις των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που αποτελεί ή θέτει σε άμεσο κίνδυνο τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, λαμβάνει άμεσα μέτρα συμμόρφωσης και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 27 ή/και παραπέμπει στην αρμόδια εισαγγελική αρχή για την επιβολή ποινικών κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 31.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και διαδικασίες επιβολής τους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Τομείς των τροφίμων και των ζωοτροφών, κατά την παραγωγή και τη διακίνησή τους στη χώρα και προς άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 6

Μέτρα συμμόρφωσης

Οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο άσκησης του επίσημου ελέγχου, σε περίπτωση που διαπιστώνουν μη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ή τις διαδικασίες που προβλέπει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία στους τομείς των τροφίμων και των ζωοτροφών επιβάλλουν, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της μη συμμόρφωσης, το ιστορικό και το μέγεθος της επιχείρησης, κατά περίπτωση και στο βαθμό που απαιτείται, τα ακόλουθα μέτρα συμμόρφωσης:

α) Περιορισμό ή απαγόρευση διάθεσης στην αγορά τροφίμων ή ζωοτροφών.

β) Παρακολούθηση και εφόσον απαιτείται, την εντολή ανάκλησης ή απόσυρσης ή/και καταστροφής των τροφίμων ή ζωοτροφών.

γ) Αναστολή μερική ή ολική, ανάκληση της λειτουργίας της εγκατάστασης.

δ) Αναστολή ή ανάκληση της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής της εγκατάστασης.

ε) Υποβολή διαδικασιών εξυγίανσης.

στ) Επαναποστολή των τροφίμων ή ζωοτροφών στο κράτος μέλος αποστολής τους, εφόσον γίνονται δεκτά.

ζ) Έγκριση χρήσης των τροφίμων ή ζωοτροφών για άλλους σκοπούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονταν αρχικά.

η) Προσωρινή αναστολή και ανάκληση άδειας κυκλοφορίας οχήματος μεταφοράς τροφίμου.

θ) Επιβολή διορθωτικών ενεργειών σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης, όπως επαναδιαλογή, ανασυσκευασία, υποβιβασμός ή επαναταξινόμηση σε άλλη κατηγορία.

ι) Κάθε άλλο μέτρο που κρίνει κατάλληλο η αρμόδια αρχή.

Άρθρο 7

Περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης τροφίμων ή ζωοτροφών

Οι αρμόδιες αρχές επιβάλλουν το μέτρο του περιορισμού ή της απαγόρευσης διάθεσης τροφίμων ή ζωοτροφών με τις διαδικασίες της δέσμευσης και κατάσχεσης, που περιγράφονται στα άρθρα 8 και 9, αντίστοιχα.

Άρθρο 8

Δέσμευση

1. Δεσμεύονται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης ή πρακτικού των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών, ανάλογα αν πρόκειται, αντίστοιχα, για τρόφιμα ή ζωοτροφές, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, αποθήκευσης, διακίνησης και διάθεσης αυτών, τα παρακάτω:

α) τρόφιμα ή ζωοτροφές, τα οποία είναι νοθευμένα, αν δεν προκύπτει θέμα ασφάλειας αυτών.

β) τρόφιμα ή ζωοτροφές μη κανονικά ως προς την επισήμανση ή την παρουσίασή τους, ιδίως αν προκύπτει παραπλάνηση των καταναλωτών.

γ) τρόφιμα ή ζωοτροφές, στα οποία διατυπώνονται ισχυρισμοί διατροφής ή υγείας, οι οποίοι δεν συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας.

δ) τρόφιμα μη ασφαλή, των οποίων η χρήση μπορεί να προκαλέσει αρνητικές συνέπειες στην υγεία συγκεκριμένης κατηγορίας καταναλωτών, λόγω έλλειψης σημαντικών πληροφοριών επί της επισήμανσης.

ε) τρόφιμα ή ζωοτροφές μη κανονικά ως προς την επισήμανσή τους κατά το στάδιο της τελικής διάθεσής τους στον καταναλωτή, λόγω έλλειψης αναγραφής των ενδείξεων στην ελληνική γλώσσα.

στ) τρόφιμα μη κανονικά ως προς τις εκάστοτε προδιαγραφές και τους κανόνες παραγωγής και εμπορίας.

ζ) τρόφιμα ή ζωοτροφές, για τα οποία δεν είναι δυνατή η οριστική αξιολόγηση του κινδύνου, χωρίς τη διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων.

η) υλικά και αντικείμενα που είναι ή προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των ενεργών και νοσημών υλικών και αντικειμένων που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ειδικής νομοθεσίας περί επισήμανσης και των προβλεπόμενων για την έκδοση δηλώσεων συμμόρφωσης.

θ) σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει ανάγκη για δέσμευση.

2. Πριν τη δέσμευση τροφίμων, στις περιπτώσεις β, γ, ε, στ και η της παρ. 1 ή πριν τη δέσμευση ζωοτροφών, στις περιπτώσεις β, γ και ε της παρ. 1, η αρμόδια αρχή, προβαίνει στη διατύπωση συστάσεων, τάσσοντας εύλογο χρόνο συμμόρφωσης,

σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5, εξαιρουμένων των περιπτώσεων υποτροπής ή σκοπούμενης παραπλάνησης του καταναλωτή.

Αν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί προς τις συστάσεις της αρμόδιας αρχής, εντός του ανωτέρω εύλογου χρόνου, οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν σε δέσμευση των τροφίμων ή ζωοτροφών.

Τα δεσμευθέντα τρόφιμα ή ζωοτροφές εναποθηκεύονται, με δαπάνη της επιχείρησης. Η δεσμεύουσα αρχή ορίζει μεσεγγυούχο ως υπεύθυνο φύλαξης των δεσμευθέντων τροφίμων ή ζωοτροφών, που μπορεί να είναι η ίδια η επιχείρηση ή τρίτος.

3. Η έκθεση ή το πρακτικό δέσμευσης κοινοποιείται δια της αρμόδιας αρχής στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

4. Στην έκθεση ή στο πρακτικό δέσμευσης γίνεται αναφορά για το δικαίωμα της επιχείρησης τροφίμων ή ζωοτροφών να καταθέσει ένσταση προς την αρμόδια αρχή που εξέδωσε την έκθεση ή το πρακτικό δέσμευσης, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών.

Επί μικτών κλιμακίων ελεγκτών, η ένσταση κατατίθεται στην υπηρεσία που συγκρότησε το κλιμάκιο.

Επί της ένστασης, η αρμόδια αρχή που εξέδωσε την έκθεση ή το πρακτικό δέσμευσης, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση εντός προθεσμίας πέντε (5) εργασίμων ημερών, την οποία κοινοποιούν άμεσα στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

Η απόφαση της αρμόδιας αρχής, επί της ένστασης είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Αν δεν υποβληθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η έκθεση ή το πρακτικό δέσμευσης των ελεγκτών θεωρούνται οριστικά, ανέκκλητα και εκτελεστά.

5. Μετά τη συμμόρφωση της επιχείρησης με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις της νομοθεσίας ή μετά τη λήψη αρνητικών αποτελεσμάτων εργαστηριακών αναλύσεων στην περίπτωση ζ της παρ. 1, η αποδέσμευση των δεσμευμένων τροφίμων ή ζωοτροφών γίνεται αυτοδικαίως από την αρμόδια αρχή ή κατόπιν έγγραφης αίτησης προς αυτή. Οι ελεγκτές επαληθεύουν την αποκατάσταση των προβλεπόμενων απαιτήσεων της νομοθεσίας και συντάσσουν προς τούτο πρακτικό αποδέσμευσης. Επί μικτών κλιμακίων ελεγκτών, η αίτηση αποδέσμευσης κατατίθεται στην υπηρεσία που συγκρότησε το κλιμάκιο.

6. Για τα δεσμευμένα τρόφιμα ή ζωοτροφές που δεν έγινε η αποκατάσταση των προβλεπόμενων απαιτήσεων της νομοθεσίας εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, η αρμόδια αρχή, σε συνεννόηση με τον υπεύθυνο της επιχείρησης, δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της:

α) να παρατείνει το χρόνο δέσμευσης,

β) να αποδεσμεύσει τα δεσμευθέντα τρόφιμα ή ζωοτροφές με σκοπό:

αα) την αλλαγή χρήσης τους,

ββ) την καταστροφή τους,

γγ) την επαναποστολή τους.

Άρθρο 9 Κατάσχεση

1. Κατάσχονται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης ή πρακτικού των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών, ανάλογα με το αν πρόκειται, αντίστοιχα, για τρόφιμα ή ζωοτροφές, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, αποθήκευσης, διακίνησης και διάθεσης αυτών, τα παρακάτω:

- α) τρόφιμα ή ζωοτροφές, τα οποία κρίνονται ως μη ασφαλή, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 14 και 15 του Καν. 178/2002 και εξειδικεύονται στο Παράρτημα του άρθρου 67 με εξαίρεση τα μη ασφαλή τρόφιμα ή ζωοτροφές, τα οποία ρητώς αναφέρονται στο άρθρο 8,
- β) τρόφιμα ή ζωοτροφές, τα οποία δεν φέρουν σήμανση καταλληλότητας ή αναγνώρισης βάσει ειδικών απαιτήσεων,
- γ) τρόφιμα ή ζωοτροφές, τα οποία στερούνται υγειονομικών πιστοποιητικών όταν αυτό απαιτείται,
- δ) τρόφιμα ή ζωοτροφές με υπέρβαση της ημερομηνίας που προβλέπεται στην ένδειξη «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από .....», με την επιφύλαξη των ισχυουσών ειδικών διατάξεων καθώς και στην ένδειξη «ανάλωση έως .....»,
- ε) υλικά και αντικείμενα που είναι ή προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των ενεργών και νοημόνων υλικών και αντικειμένων που δεν πληρούν τους όρους για τη χρήση που προορίζονται, με επιπτώσεις στην ασφάλεια των τροφίμων,
- στ) σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει αναγκαιότητα για κατάσχεση.

2. Η έκθεση ή το πρακτικό κατάσχεσης κοινοποιείται δια της αρμοδίας αρχής στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

3. Τα κατασχεθέντα τρόφιμα ή ζωοτροφές εναποθηκεύονται, με δαπάνη της επιχείρησης. Η κατάσχουσα αρχή ορίζει μεσεγγυούχο ως υπεύθυνο φύλαξης των κατασχεθέντων τροφίμων ή ζωοτροφών, που μπορεί να είναι η ίδια η επιχείρηση ή τρίτος.

4. Στην έκθεση ή στο πρακτικό κατάσχεσης γίνεται αναφορά για το δικαίωμα της επιχείρησης να ασκήσει ένσταση επανεξέτασης και την προθεσμία για την άσκησή της.

Αν η επιχείρηση δεν επιθυμεί την επανεξέταση των κατασχεθέντων, ο εκπρόσωπός της υπογράφει στην έκθεση ή το πρακτικό κατάσχεσης ότι έλαβε γνώση αυτής ή αυτού και παραιτείται του δικαιώματός αυτού και αποφασίζεται η τύχη των κατασχεθέντων.

Δεν επιτρέπεται η άσκηση ένστασης επανεξέτασης των κατασχεθέντων, αν :

- α) η ποσότητα των τροφίμων είναι ίση ή μικρότερη των είκοσι πέντε (25) χιλιογράμμων ή σε περιπτώσεις τροφίμων υψηλής εμπορικής αξίας που η τιμή τους είναι ίση ή μικρότερη των δύο χιλιάδων ευρώ (2.000 €).
- β) η ποσότητα των υλικών σε επαφή με τρόφιμα είναι ίση ή μικρότερη των εκατό (100) χιλιογράμμων.
- γ) η ποσότητα των ζωοτροφών είναι ίση ή μικρότερη των χιλίων (1.000) χιλιογράμμων ή η εμπορική της αξία είναι ίση ή μικρότερη από δύο χιλιάδες ευρώ (2.000 €).

5. Η ένσταση επανεξέτασης κατατίθεται από την επιχείρηση, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης ή του πρακτικού κατάσχεσης:

α) στην υπηρεσία στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, που διενήργησαν την κατάσχεση, επί έκθεσης κατάσχεσης τροφίμων ή

β) στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επί πρακτικού κατάσχεσης ζωοτροφών.

Εφόσον δεν κατατεθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η έκθεση ή το πρακτικό κατάσχεσης θεωρούνται οριστικά, ανέκκλητα και εκτελεστά.

6. α) Για την εξέταση των ενστάσεων επανεξέτασης εκθέσεων κατάσχεσης τροφίμων, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, που διενήργησαν την κατάσχεση, με απόφασή του, προβαίνει εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης επανεξέτασης, στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό μελών τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από:

αα) δύο (2) ελεγκτές της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο, εκτός των ελεγκτών που διενήργησαν την κατάσχεση,

ββ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, μέλος ορίζεται, από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο ελεγκτής με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ο έτερος ελεγκτής – μέλος της επιτροπής.

Η επιτροπή συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, το αργότερο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και κατά προτεραιότητα, εφόσον πρόκειται για ευαλλοίωτα προϊόντα ή τρόφιμα, στα οποία ο χρόνος ελάχιστης διατηρησιμότητας είναι κοντά στην εκπνοή του.

β) Για την εξέταση των ενστάσεων επανεξέτασης πρακτικών κατάσχεσης ζωοτροφών, συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από:

αα) τον προϊστάμενο του Τμήματος Ζωοτροφών της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως Πρόεδρο,

ββ) δύο (2) υπαλλήλους του ίδιου ως άνω Τμήματος ή Διεύθυνσης, ως μέλη.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ο υπάλληλος της περίπτωσης ββ με το λιγότερο χρόνο υπηρεσίας.

Με απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής, η οποία εκδίδεται εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης επανεξέτασης, συγκροτείται η ως άνω επιτροπή και ορίζονται τα μέλη της.

Η επιτροπή συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της το αργότερο εντός επτά (7) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και κατά προτεραιότητα, εφόσον πρόκειται για ευαλλοίωτα προϊόντα ή τρόφιμα στα οποία ο χρόνος ελάχιστης διατηρησιμότητας είναι κοντά στην εκπνοή του.

7. α) Οι τριμελείς επιτροπές της παρ. 6 προβαίνουν στις κάτωθι ενέργειες:

αα) λαμβάνουν υπόψη την έκθεση ή πρακτικό κατάσχεσης, τα τυχόν ειδικά αποτελέσματα επίσημων εργαστηριακών αναλύσεων και εκτιμούν τα στοιχεία που προσκομίζει και επικαλείται ο ενιστάμενος,

ββ) εξετάζουν λεπτομερώς τα κατασχεθέντα με αυτοψία, ώστε να επαναπροσδιορίσουν, αν είναι αναγκαίο, την έκταση και σοβαρότητα των ενδείξεων που οδήγησαν στην έκθεση ή το πρακτικό κατάσχεσης,
γγ) λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο που απαιτείται για την κρίση τους,
δδ) αποφαινόμενοι επί της ένστασης και για την τύχη των κατασχεθέντων, σύμφωνα με την παράγραφο 8.

β) Οι τριμελείς επιτροπές της παρ. 6 αποφασίζουν αιτιολογημένα, επί της ένστασης επανεξέτασης και συντάσσουν σχετικό έκθεση-πρακτικό επανεξέτασης, εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών. Ένα αντίγραφο της έκθεσης-πρακτικού επανεξέτασης κοινοποιείται άμεσα στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38, δια των Προέδρων των επιτροπών και ένα στην υπηρεσία που τις συγκρότησε, επί ενστάσεων στα τρόφιμα ή στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, επί ενστάσεων στις ζωοτροφές.
γ) Οι αποφάσεις των τριμελών επιτροπών της παρ. 6 είναι οριστικές, ανέκκλητες και εκτελεστές, με την επιφύλαξη της παρ. 9.

8. Στην έκθεση-πρακτικό επανεξέτασης, αποφασίζεται, αφού ληφθούν υπόψη τα αιτήματα των επιχειρήσεων τροφίμων ή ζωοτροφών, η τύχη των κατασχεθέντων, ως εξής:

- α) Επιβάλλονται διαδικασίες εξυγίανσης ή κάθε άλλο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των τροφίμων ή ζωοτροφών και η συμμόρφωση με τις κείμενες διατάξεις.
- β) Εγκρίνεται η χρήση των τροφίμων ή ζωοτροφών για σκοπούς άλλους εκτός από εκείνους για τους οποίους προορίζονταν αρχικά.
- γ) Επιβάλλεται η καταστροφή των τροφίμων ή ζωοτροφών.
- δ) Εγκρίνεται η επαναποστολή των τροφίμων ή ζωοτροφών στο κράτος μέλος προέλευσης, εφόσον γίνονται δεκτά από αυτό.

Στην περίπτωση μη υποβολής ένστασης επανεξέτασης, η τύχη των κατασχεθέντων τροφίμων ή ζωοτροφών αποφασίζεται στην έκθεση ή πρακτικό κατάσχεσης, σε συνεννόηση με τον ενδιαφερόμενο μετά από αίτημά του, σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α, β, γ και δ.

9. Για κατασχεθέντα τρόφιμα με βάρος μεγαλύτερο των χιλίων (1.000) χιλιογράμμων ή με αξία μεγαλύτερη των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, για υλικά σε επαφή με τρόφιμα αξίας μεγαλύτερης των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, για κατασχεθείσες ζωοτροφές με βάρος μεγαλύτερο των επτά χιλιάδων (7.000) χιλιογράμμων ή με αξία μεγαλύτερη των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, η επιχείρηση, δια του νομίμου εκπροσώπου της, δύναται να ασκήσει ένσταση για δεύτερη επανεξέταση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, αρχή της παρ. 10, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την επίδοση του πρακτικού – έκθεσης επανεξέτασης.
Για το παραδεκτό της ένστασης απαιτείται καταβολή παράβολου ποσού πεντακοσίων (500) ευρώ.

10. α) Για την εξέταση των ενστάσεων δεύτερης επανεξέτασης στα τρόφιμα, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, που διενήργησαν την κατάσχεση, με απόφασή του, προβαίνει εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης δεύτερης επανεξέτασης, στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό μελών πενταμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από:

αα) τέσσερις (4) ελεγκτές της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο, εκτός εκείνων που διενήργησαν την κατάσχεση και εκτός εκείνων που συμμετείχαν στην επιτροπή πρώτης επανεξέτασης.

ββ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, το μέλος ορίζεται, από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο ελεγκτής με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ο ελεγκτής με το λιγότερο χρόνο υπηρεσίας.

Η επιτροπή συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και κατά προτεραιότητα, εφόσον πρόκειται για ευαλλοίωτα προϊόντα ή τρόφιμα, στα οποία ο χρόνος ελάχιστης διατηρησιμότητας είναι κοντά στην εκπνοή του.

β) Για την εξέταση των ενστάσεων δεύτερης επανεξέτασης στις ζωοτροφές, συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πενταμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από:

αα) τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,

ββ) τρεις (3) γεωπόνους, υπαλλήλους της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής, ως μέλη, εκτός εκείνων που συμμετείχαν στην επιτροπή πρώτης επανεξέτασης, με τους αναπληρωτές τους,

γγ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, μέλος ορίζεται, από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής.

Χρέη γραμματέα εκτελεί γεωπόνος της περίπτωσης ββ, με το λιγότερο χρόνο υπηρεσίας.

Με απόφαση του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Ζωικής Παραγωγής, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης δεύτερης επανεξέτασης, συγκροτείται η ως άνω επιτροπή και ορίζονται τα μέλη της.

Η επιτροπή συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της το αργότερο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και κατά προτεραιότητα, εφόσον πρόκειται για ευαλλοίωτα προϊόντα.

11. α) Οι πενταμελείς επιτροπές της δεύτερης επανεξέτασης της παρ. 10, αφού εξετάσουν λεπτομερώς τα κατασχεθέντα, με τη χρησιμοποίηση κάθε προβλεπόμενου και ενδεδειγμένου επιστημονικού μέσου και λάβουν υπόψη την έκθεση-πρακτικό επανεξέτασης των τριμελών επιτροπών, αποφαίνονται επί της ένστασης και για την τύχη των κατασχεθέντων, σύμφωνα με την παρ. 8, και συντάσσουν σχετική έκθεση-πρακτικό δεύτερης επανεξέτασης.

Ένα αντίγραφο της έκθεσης-πρακτικού δεύτερης επανεξέτασης κοινοποιείται άμεσα στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38, δια των Προέδρων των επιτροπών και ένα, κατά περίπτωση, στην αρμόδια υπηρεσία που τις συγκρότησε.

β) Οι αποφάσεις των πενταμελών επιτροπών της παρ. 10 είναι οριστικές, ανέκκλητες και εκτελεστές.

12. Σε περίπτωση μη επαρκούς αριθμού υπαλλήλων για τη συγκρότηση των επιτροπών του παρόντος άρθρου, σε αυτές δύναται να συμμετάσχουν υπάλληλοι από άλλες αρμόδιες αρχές, ιδίου ή άλλου επιπέδου, με συναφές αντικείμενο. Επί

κατασχεθέντων από μικτά κλιμάκια ελεγκτών την ευθύνη της διαδικασίας των επανεξετάσεων έχει η αρχή που συγκρότησε το κλιμάκιο.

13. α) Τα οριστικώς κατασχεθέντα τρόφιμα ή ζωοτροφές προς καταστροφή, ειδική μεταχείριση, εξυγίανση ή άλλη ενέργεια, κατά τη μεταφορά τους προς τον τόπο προορισμού, συνοδεύονται από σχετικό έγγραφο, που εκδίδει η αρμόδια αρχή. Η διαδικασία πραγματοποιείται υπό την εποπτεία της κατά τόπο αρμόδιας αρχής.

β) Αν η επιχείρηση επιλέξει η διαδικασία αυτή να γίνει σε άλλο κράτος μέλος, τα προς καταστροφή, ειδική μεταχείριση, εξυγίανση ή άλλη ενέργεια τρόφιμα ή ζωοτροφές, συνοδεύονται από σχετικό έγγραφο.

γ) Στις ανωτέρω περιπτώσεις α και β, ο υπεύθυνος της επιχείρησης έχει την ευθύνη της γνωστοποίησης στην αρμόδια αρχή της ολοκλήρωσης των σχετικών διαδικασιών. Η αρμόδια αρχή επαληθεύει τη διαδικασία σε συνεργασία με την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.

Άρθρο 10

Παρακολούθηση, ανάκληση ή απόσυρση ή/και καταστροφή μη ασφαλών τροφίμων ή ζωοτροφών

1. α) Η απόσυρση αφορά τρόφιμα ή ζωοτροφές που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί ασφάλειας και ταυτόχρονα βρίσκονται εκτός του ελέγχου της επιχείρησης που τα παρήγαγε ή τα διέθεσε στην αγορά. Η απόσυρση σκοπεί στην απομάκρυνσή τους από την αλυσίδα διακίνησης, έτσι ώστε να προληφθεί, εξαλειφθεί ή περιοριστεί ο κίνδυνος.

β) Η ανάκληση αφορά τρόφιμα ή ζωοτροφές που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί ασφάλειας και ταυτόχρονα βρίσκονται εκτός του ελέγχου της επιχείρησης ή έχουν φτάσει στον καταναλωτή. Σε περίπτωση ανάκλησης απαιτείται η ενημέρωση του καταναλωτή

γ) Για την αποτελεσματική ανάκληση ή απόσυρση των μη ασφαλών τροφίμων ή ζωοτροφών, από την αλυσίδα διακίνησής τους, η επιχείρηση οφείλει να διατηρεί ένα επαρκές σύστημα ιχνηλασιμότητάς τους.

2. Η ανάκληση ή απόσυρση τροφίμων ή ζωοτροφών ενεργοποιείται στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) όταν οι επιχειρήσεις τροφίμων ή ζωοτροφών κρίνουν ή έχουν λόγο να πιστεύουν, ότι τρόφιμα ή ζωοτροφές που έχουν εισάγει, παράγει, μεταποιήσει, παρασκευάσει ή διανείμει δεν συμμορφώνονται με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων ή ζωοτροφών και έχουν εκφύγει από τον έλεγχο της επιχείρησης,

β) όταν για τα ως άνω τρόφιμα ή ζωοτροφές έχει εκδοθεί εντολή ανάκλησης ή απόσυρσης από τις αρμόδιες αρχές.

3. Οι επιχειρήσεις τροφίμων ή ζωοτροφών, στο πλαίσιο του μέτρου της ανάκλησης ή απόσυρσης τροφίμων ή ζωοτροφών, έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις:

α) Να απομακρύνουν άμεσα, με ευθύνη τους, από το δίκτυο διακίνησης τα μη ασφαλή τρόφιμα ή ζωοτροφές. Κατά τη διακίνηση των μη ασφαλών τροφίμων ή ζωοτροφών, δεν απαιτείται το συνοδευτικό έγγραφο της παρ. 13 του άρθρου 9.

β) Να αποθηκεύουν σε ειδικό, ξεχωριστό χώρο με κατάλληλη σήμανση τα συγκεκριμένα τρόφιμα ή ζωοτροφές, καθώς και να τηρούν κατάλληλη σχετική τεκμηρίωση.

γ) Να ενημερώνουν, άμεσα και εγγράφως, την κατά τόπο αρμόδια αρχή. Στοιχεία της έγγραφης ενημέρωσης αποτελούν, τουλάχιστον, ο λόγος της ανάκλησης ή απόσυρσης, το είδος, η ποσότητα, η λεπτομερής περιγραφή, η παρτίδα, τα στοιχεία συσκευασίας και επισήμανσης του τροφίμου ή της ζωοτροφής, τα ακριβή στοιχεία των επιχειρήσεων, στις οποίες διατέθηκαν τα προϊόντα και τέλος η ενημέρωση για την επιτυχή ολοκλήρωση των διαδικασιών απόσυρσης ή ανάκλησης. Την ευθύνη ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών έχει ο υπεύθυνος της επιχείρησης που διέθεσε το προϊόν στην αγορά.

Η κατά τόπο αρμόδια αρχή, ανάλογα με την περίπτωση, ενημερώνει την κεντρική αρμόδια αρχή.

δ) Να καταστρέφουν τρόφιμα ή ζωοτροφές που αποσύρονται ή ανακαλούνται, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται εξυγίανση ή αλλαγή χρήσης.

ε) Να συνεργάζονται με κάθε άλλη επιχείρηση του δικτύου διανομής, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική απόσυρση ή ανάκληση.

στ) Να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές, παρέχοντας κάθε απαιτούμενη πληροφορία και ενημέρωση σχετικά με την πορεία των διαδικασιών, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική απόσυρση ή ανάκληση. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας δύνανται να ζητήσουν τη συνδρομή των αρμοδίων αρχών, ώστε να επιτύχουν την πρόληψη, εξάλειψη ή μείωση του κινδύνου, μέσα από την απομάκρυνση των μη ασφαλών προϊόντων από ολόκληρο το δίκτυο διακίνησης.

ζ) Να ενημερώνουν άμεσα τους καταναλωτές, με το πιο πρόσφορο και κατάλληλο μέσο, στην περίπτωση που υπάρχει το ενδεχόμενο να έχουν φτάσει στον τελικό καταναλωτή μη ασφαλή τρόφιμα ή ζωοτροφές, παρέχοντας σαφή στοιχεία για το είδος και τα χαρακτηριστικά τους, τους λόγους της ανάκλησης, καθώς και πληροφορίες προς αυτούς, πώς να διαχειριστούν τα εν λόγω προϊόντα.

Για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση των καταναλωτών, οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων μπορούν να ζητούν τη συνδρομή των αρμοδίων αρχών.

4. Οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο του μέτρου της ανάκλησης ή απόσυρσης τροφίμων ή ζωοτροφών, έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις:

α) Να διαβιβάζουν στην κεντρική αρμόδια αρχή τα έγγραφα της περίπτ. γ της παρ. 3, ζητώντας κάθε δυνατή συνδρομή, στις περιπτώσεις που το κρίνουν αναγκαίο.

β) Να παρακολουθούν ή/και επαληθεύουν, αν οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων ή ζωοτροφών λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική απόσυρση ή ανάκληση, εκπληρώνοντας την υποχρέωσή τους για τον έλεγχο τήρησης και εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας.

γ) Να λαμβάνουν πρόσθετα μέτρα, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.

δ) Να κάνουν χρήση του συστήματος ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τρόφιμα – Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), στην περίπτωση που αυτό επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία.

5. Δεν απαιτείται απόσυρση ή ανάκληση και επομένως δεν επισύρει τις υποχρεώσεις και προκαθορισμένες διαδικασίες των παρ. 3 και 4, κάθε άλλη περίπτωση απομάκρυνσης τροφίμων ή ζωοτροφών από την αλυσίδα διακίνησης, και συγκεκριμένα:

α) όταν η επιχείρηση οικειοθελώς απομακρύνει τρόφιμα ή ζωοτροφές από την αγορά, τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις ασφάλειας,

β) όταν τρόφιμα ή ζωοτροφές πληρούν τις απαιτήσεις ασφάλειας, αλλά δεν πληρούν τα προβλεπόμενα κριτήρια ποιοτικών προδιαγραφών,

γ) όταν τρόφιμα ή ζωοτροφές δεν πληρούν τις απαιτήσεις ασφάλειας, αλλά δεν έχουν εξέλθει της εγκατάστασης.

Άρθρο 11

Αναστολή μερική ή ολική, ή ανάκληση της λειτουργίας εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων

1. α) Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να προβαίνουν στο μέτρο της αναστολής της λειτουργίας μίας εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων για ορισμένο χρονικό διάστημα στις παρακάτω περιπτώσεις:

αα) όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστώνεται μη συμμόρφωση που ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία και οδηγεί στην ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων,

ββ) όταν η επιχείρηση δεν λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις κατ' εξακολούθηση συστάσεις των αρμοδίων αρχών για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της κείμενης νομοθεσίας

β) Το μέτρο της αναστολής της λειτουργίας μίας εγκατάστασης, επιβάλλεται, για χρονικό διάστημα ανάλογο με εκείνο που απαιτείται για την εκτέλεση όλων των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, ώστε η επιχείρηση να εναρμονίζεται με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις, ως εξής:

αα) Επιβάλλεται μερική αναστολή λειτουργίας σε μια ή περισσότερες παραγωγικές δραστηριότητες της επιχείρησης.

ββ) Επιβάλλεται ολική αναστολή λειτουργίας στο σύνολο των παραγωγικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

γ) Για την επιβολή του μέτρου της αναστολής της λειτουργίας μίας εγκατάστασης, η αρμόδια αρχή που διενήργησε τον έλεγχο με αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, εισηγείται άμεσα στην αδειοδοτούσα αρχή τη μερική ή ολική αναστολή της λειτουργίας εγκατάστασης.

δ) Με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής, που κοινοποιείται στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38, αναστέλλεται η άδεια λειτουργίας της εγκατάστασης για ορισμένο χρονικό διάστημα.

ε) Για την άρση της απόφασης αναστολής της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης της αδειοδοτούσας αρχής, αφού προηγουμένως οι ελεγκτές της αρμόδιας αρχής βεβαιώσουν εγγράφως, ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι διορθωτικές ενέργειες και δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι που επέβαλαν τη μερική ή ολική αναστολή της λειτουργίας της εγκατάστασης.

2. Με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής που διενήργησε τον έλεγχο, ανακαλείται η άδεια λειτουργίας μίας εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων, δηλαδή παύει η λειτουργία της, στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) όταν συντρέχουν λόγοι τεχνικής ή άλλης αδυναμίας εκτέλεσης των καθορισμένων διορθωτικών ενεργειών, με συνέπεια να μην είναι εφικτή η συμμόρφωση με τη νομοθεσία,

β) όταν η επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση αναστολής λειτουργίας της.

Η απόφαση ανάκλησης κοινοποιείται στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

3. α) Όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστώνεται ότι τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η δημόσια υγεία και η υγεία των ζώων και παρίσταται έκτακτη ανάγκη αποτροπής του κινδύνου αυτού, η αρμόδια αρχή αποφασίζει άμεσα, την προσωρινή αναστολή

λειτουργίας της εγκατάστασης ή μονάδας παραγωγής της εγκατάστασης, όπου εντοπίζεται ο κίνδυνος. Η απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, κοινοποιείται αυθημερόν στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38 και διαβιβάζεται στη συνέχεια στην αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή για την αναστολή, μερική ή ολική, ή την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης επιχείρησης τροφίμων, μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας αρχής. Η ισχύς της προσωρινής αναστολής λειτουργίας της εγκατάστασης ή μονάδας παραγωγής της εγκατάστασης λήγει με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής.

β) Όταν στα πλαίσια διενέργειας επίσημων ελέγχων, εκ μέρους της κεντρικής αρμόδιας αρχής, σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων τροφίμων ή σε περιοχές/ζώνες παραγωγής ζώντων δίθυρων μαλακίων, διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις που ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του Προέδρου του ΕΦΕΤ, κατόπιν εισήγησης των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του ΕΦΕΤ, αντίστοιχα:

αα) αναστέλλεται ή ανακαλείται η λειτουργία των εγκαταστάσεων τροφίμων ή

ββ) τροποποιείται η κατηγοριοποίηση της περιοχής/ζώνης παραγωγής ζώντων δίθυρων μαλακίων.

4. Η αρμόδια αρχή που εισηγείται την αναστολή ή ανάκληση της λειτουργίας μιας εγκατάστασης εκτός από τις περιπτώσεις της παρ. 3 υποχρεούται να καλέσει σε ακρόαση τον υπεύθυνο της επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 38, ο οποίος οφείλει να απολογηθεί εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημέρα επίδοσης σε αυτόν της σχετικής πρόσκλησης.

5. Η αναστολή ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης συνεπάγεται άμεσα την αναστολή ή ανάκληση του αριθμού έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης, σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 2 του άρθρου 12, αντίστοιχα.

6. Η επιχείρηση τροφίμων δύναται να υποβάλλει ένσταση στην προϊσταμένη αρχή της αρχής που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας της, εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης. Η προϊστάμενη αρχή εκδίδει απόφαση επί της ένστασης εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών, η οποία κοινοποιείται στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

Η απόφαση επί της ένστασης ή η απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας της εγκατάστασης, αν δεν υποβληθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Η άσκηση ένστασης και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας εγκατάστασης.

7. α) Η αδειοδοτούσα αρχή προβαίνει στη σφράγιση του παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού τμήματος ή ολόκληρης της εγκατάστασης, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, εφόσον παρίσταται ανάγκη και σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 161 του π.δ. 141/1991 (Α' 58), στις κάτωθι περιπτώσεις:

αα) Αν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί με την απόφαση αναστολής της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης.

ββ) Αν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί με την απόφαση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης.

β) Η αρμόδια αρχή προβαίνει άμεσα στη σφράγιση του παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού τμήματος ή ολόκληρης της εγκατάστασης, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 161 του π.δ. 141/1991, εφόσον τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η δημόσια υγεία και η υγεία των ζώων, παρίσταται έκτακτη ανάγκη αποτροπής του κινδύνου αυτού και η επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με την απόφαση προσωρινής αναστολής της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης ή μονάδας παραγωγής της εγκατάστασης, σύμφωνα με την περίπτωση α της παρ. 3.

γ) Η επιχείρηση ειδοποιείται εγγράφως από την αδειοδοτούσα αρχή ή την αρμόδια αρχή για την αιτία, την ακριβή ημερομηνία και ώρα σφράγισης της εγκατάστασης, ενώ, παράλληλα, καλείται να απομακρύνει εγκαίρως τα ευαλλοίωτα ή ευπαθή τρόφιμα που βρίσκονται εντός της εγκατάστασης. Η σφράγιση περιλαμβάνει το κλείδωμα και την αφαίρεση των κλειδιών της εγκατάστασης, με δαπάνη που προκαταβάλλεται από την επιχείρηση. Για κάθε σφράγιση συντάσσεται και σχετική έκθεση από την αρχή που την πραγματοποίησε.

8. Για τις εγκαταστάσεις που λειτουργούν χωρίς τις απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις, ισχύουν τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στις ειδικότερες διατάξεις περί αδειών λειτουργίας και εγκρίσεων. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή ελέγχου διαπιστώσει μη συμμορφώσεις που θέτουν σε άμεσο κίνδυνο τη δημόσια υγεία και παρίσταται έκτακτη ανάγκη αποτροπής του κινδύνου αυτού, προβαίνει στη σφράγιση του παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού τμήματος ή ολόκληρης της εγκατάστασης, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β και γ της παρ. 7.

Άρθρο 12

Αναστολή ή ανάκληση του αριθμού έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης

1. Η κεντρική αρμόδια αρχή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει το μέτρο της αναστολής της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης, για ορισμένο χρονικό διάστημα, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας αρχής, στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστώνεται μη συμμόρφωση που ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία και οδηγεί στην ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων,

β) όταν η επιχείρηση δεν λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις κατ' εξακολούθηση συστάσεις των αρμοδίων αρχών για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της κείμενης νομοθεσίας.

2. Η κεντρική αρμόδια αρχή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει το μέτρο της ανάκλησης της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής της εγκατάστασης στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) όταν συντρέχουν λόγοι τεχνικής ή άλλης αδυναμίας εκτέλεσης των καθορισμένων διορθωτικών ενεργειών, με συνέπεια να μην είναι εφικτή η πλήρης συμμόρφωση με τη νομοθεσία,

β) όταν η επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση αναστολής της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης.

Η απόφαση ανάκλησης της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης κοινοποιείται στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

3. Η αναστολή ή ανάκληση της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης συνεπάγεται την άμεση αναστολή ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης, σύμφωνα με την περίπτ. δ της παρ. 1 ή την παρ. 2 του άρθρου 11, αντίστοιχα.

4. Η επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών δύναται να καταθέσει ένσταση προς την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών.

Επί της ένστασης, η ως άνω υπηρεσία εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση εντός προθεσμίας πέντε (5) εργασίμων ημερών, την οποία κοινοποιεί άμεσα στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

Η απόφαση επί της ένστασης ή η απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκληση της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης, αν δεν υποβληθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Η άσκηση ένστασης και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της έγκρισης/καταχώρισης/εγγραφής εγκατάστασης.

5. Σε περιπτώσεις τροφίμων φυτικής προέλευσης που δεν πληρούν τις προδιαγραφές παραγωγής και εμπορίας αυτών, αναστέλλεται ή διαγράφεται η καταχώριση της επιχείρησης τροφίμων από τα προβλεπόμενα, από την κείμενη νομοθεσία, μητρώα. Η επιχείρηση τροφίμων φυτικής προέλευσης δύναται να καταθέσει ένσταση προς την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση αναστολής ή διαγραφής της από το μητρώο, σύμφωνα με την παρ. 4.

Άρθρο 13

Προσωρινή αναστολή και ανάκληση έγκρισης καταλληλότητας μεταφορικού μέσου τροφίμων

1. Αν οι ελεγκτές των αρμοδίων αρχών, κατά τη διενέργεια επίσημου ελέγχου, διαπιστώσουν μη συμμόρφωση σε σχέση με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορά στη μεταφορά τροφίμων, εισηγούνται στην αρμόδια αρχή την ανάκληση της έγκρισης καταλληλότητας του οχήματος για μεταφορά συγκεκριμένου τύπου τροφίμων. Η αρμόδια αρχή διαβιβάζει την ανάκληση έγκρισης και την έκθεση ελέγχου στη συναρμόδια αδειοδοτούσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ενεργήσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

2. Αν οι ελεγκτές των αρμοδίων αρχών, κατά τη διενέργεια επίσημου ελέγχου, διαπιστώσουν φορτίο τροφίμου μη κανονικό ή μη ασφαλές, το οποίο, λόγω της φύσης του, μεταφέρεται με κατάλληλο μεταφορικό μέσο, για την επιβολή του μέτρου του περιορισμού ή της απαγόρευσης διάθεσης του φορτίου τροφίμου, αποτελεί υποχρέωση του ιδιοκτήτη η υπόδειξη κατάλληλου χώρου για μεταφορά και φύλαξη του φορτίου με έξοδα του ιδιοκτήτη, για όσο χρόνο απαιτείται και εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 8 ή 9, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

Τομείς των τροφίμων ή ζωοτροφών στα φορτία από και προς τρίτες χώρες.

Άρθρο 14

Μέτρα συμμόρφωσης

1. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής, ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση των ελεγκτών, τίθενται υπό επίσημη κράτηση φορτία από τρίτες χώρες, τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ή τις διαδικασίες που επιβάλλει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και αφού ληφθούν υπόψη τα αιτήματα των επιχειρήσεων τροφίμων ή ζωοτροφών, επιβάλλονται, κατά περίπτωση και στο βαθμό που απαιτείται, τα ακόλουθα μέτρα συμμόρφωσης:

α) Υποβολή σε ειδική μεταχείριση, σύμφωνα με το άρθρο 15.

β) Επαναποστολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 16, εφόσον γίνονται δεκτά από την τρίτη χώρα αποστολής τους.

γ) Καταστροφή των φορτίων.

δ) Χρήση των εν λόγω τροφίμων ή ζωοτροφών για άλλους σκοπούς, πλην εκείνων για τους οποίους προορίζονταν αρχικά.

ε) Επιβολή διορθωτικών ενεργειών σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης, όπως επαναδιαλογή, ανασυσκευασία, υποβιβασμός ή επαναταξινόμηση και επανέλεγχος προκειμένου να επιτραπεί η εισαγωγή/εξαγωγή του φορτίου.

στ) κάθε άλλο μέτρο που κρίνει κατάλληλο η αρμόδια αρχή.

2. Αν τα φορτία των τροφίμων ή ζωοτροφών έχουν ήδη διατεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία, η αρμόδια αρχή εφαρμόζει τα μέτρα του κεφαλαίου Α.

3. Οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν ότι τα φορτία των τροφίμων ή ζωοτροφών δεν έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου ή των ζώων, είτε άμεσα, είτε μέσω του περιβάλλοντος, κατά τη διάρκεια εφαρμογής των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και 2 ή μέχρις ότου εφαρμοστούν τα μέτρα αυτά.

4. Αν από τους επίσημους ελέγχους προκύπτει ότι ένα φορτίο είναι μη ασφαλές, η αρμόδια αρχή θέτει το εν λόγω φορτίο υπό επίσημη κράτηση μέχρι την καταστροφή του ή λαμβάνει οποιοδήποτε άλλο ενδεδειγμένο μέτρο, το οποίο απαιτείται για την προστασία της υγείας των ανθρώπων και των ζώων.

5. Αν φορτία τροφίμων ή ζωοτροφών, για τα οποία έχει ορισθεί αυξημένο επίπεδο ελέγχων, δεν προσκομίζονται για επίσημους ελέγχους, η αρμόδια αρχή διατάσσει την ανάκλησή τους, σύμφωνα με το άρθρο 10 και τη θέση τους αμελλητί υπό επίσημη κράτηση και στη συνέχεια, είτε την καταστροφή τους, είτε την επαναποστολή τους.

6. α) Η επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών δύναται να υποβάλλει ένσταση στην προϊσταμένη αρχή της αρχής του εξέδωσε την απόφαση επιβολής της επίσημης κράτησης, εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης. Η προϊστάμενη αρχή εκδίδει απόφαση επί της ένστασης εντός επτά (7) εργασίμων ημερών, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στην επιχείρηση, σύμφωνα με

το άρθρο 38. Η απόφαση της προϊσταμένης αρχής είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

β) Σε περίπτωση επίσημης κράτησης:

αα) από τους Συνοριακούς Σταθμούς Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), φορτίου ζωοτροφών από τρίτες χώρες, η ένσταση της περίπτωσης α υποβάλλεται στη Διεύθυνση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και κοινοποιείται στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του αυτού Υπουργείου, εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής της επίσημης κράτησης. Η Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής ενημερώνει αυθημερόν την οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

ββ) από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, φορτίου ζωοτροφών από τρίτες χώρες, για το οποίο προκύπτει παράβαση σχετικά με την ασφάλεια των ζωοτροφών, όπως ανεπιθύμητες ουσίες, απαγορευμένα συστατικά και παραβίαση των όρων έγκρισης πρόσθετων υλών, η ένσταση της περίπτωσης α υποβάλλεται στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής της επίσημης κράτησης.

Ο, κατά περίπτωση, προϊστάμενος των ως άνω Διευθύνσεων εκδίδει απόφαση επί της ένστασης, εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38 και η οποία είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

γ) Για την εξέταση των ως άνω ενστάσεων, οι αρχές που εξέδωσαν την απόφαση επιβολής της επίσημης κράτησης διαβιβάζουν στις αρμόδιες αρχές των περιπτώσεων α και β την έκθεση ελέγχου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

δ) Αν δεν ασκηθεί ένσταση, σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α και β, η απόφαση της αρμόδια αρχής για επιβολή της επίσημης κράτησης καθίσταται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Άρθρο 15

Ειδική μεταχείριση φορτίων

1. Η ειδική μεταχείριση των φορτίων περιλαμβάνει:

α) μεταχείριση ή μεταποίηση με σκοπό τη συμμόρφωση των φορτίων των τροφίμων ή ζωοτροφών με τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας ή της τρίτης χώρας, στην οποία θα επαναποσταλούν, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης του μικροβιακού τους φορτίου, ανάλογα με την περίπτωση, εφόσον προβλέπεται ρητά από την ενωσιακή νομοθεσία ότι επιτρέπεται τέτοιου είδους μεταχείριση ή μεταποίηση, αποκλειόμενης όμως της αραίωσης,

β) τη μεταποίηση με οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τρόπο για σκοπούς άλλους από την κατανάλωση, από τον άνθρωπο ή τα ζώα.

2. Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι η ειδική μεταχείριση διεξάγεται σε εγκαταστάσεις υπό τον έλεγχο της ή υπό τον έλεγχο της αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους και σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις απαιτήσεις.

Άρθρο 16

Επαναποστολή φορτίων

1. Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την επαναποστολή φορτίων μόνον εφόσον:

α) ο προορισμός έχει συμφωνηθεί με την επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών και
β) ο υπεύθυνος της επιχείρησης τροφίμων ή ζωοτροφών έχει ενημερώσει προηγουμένως την αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας καταγωγής ή της τρίτης χώρας προορισμού, εάν πρόκειται για άλλη χώρα, σχετικά με τους λόγους και τις συνθήκες βάσει των οποίων απορρίπτονται τα συγκεκριμένα τρόφιμα ή ζωοτροφές από την αγορά της Ε.Ε. και
γ) η αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας προορισμού δηλώνει στην αρμόδια αρχή ότι είναι έτοιμη να δεχθεί το φορτίο, εφόσον η τρίτη χώρα προορισμού δεν είναι η τρίτη χώρα καταγωγής.

2. Η επαναποστολή των φορτίων πραγματοποιείται, κατά κανόνα, εντός εξήντα (60) το πολύ ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η αρμόδια αρχή αποφάσισε τον προορισμό του φορτίου, εκτός εάν έχει κινηθεί νομική διαδικασία, με την επιφύλαξη της προθεσμίας για αίτηση συμπληρωματικής γνώμης εμπειρογνώμονα, όταν τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων δεν το αποκλείουν. Εάν, μετά την πάροδο των εξήντα (60) ημερών, η επαναποστολή δεν πραγματοποιηθεί, το φορτίο καταστρέφεται, εκτός αν η καθυστέρηση αιτιολογείται δεόντως, για λόγους ανωτέρας βίας.

3. Εν αναμονή της επαναποστολής του φορτίου ή της επιβεβαίωσης των λόγων απόρριψής του, η αρμόδια αρχή θέτει το φορτίο υπό επίσημη κράτηση.

4. Η αρμόδια κεντρική αρχή ειδοποιεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών, μέσω του συστήματος RASFF και κοινοποιεί τις αποφάσεις της στις τελωνειακές υπηρεσίες. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών συνεργάζονται, ώστε να λάβουν οποιαδήποτε περαιτέρω αναγκαία μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι δεν υπάρχει δυνατότητα εκ νέου εισόδου του απορριφθέντος φορτίου στην ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Τομέας υγείας και προστασίας των ζώων.

Άρθρο 17

Μέτρα συμμόρφωσης

1. Αν κατά τον επίσημο έλεγχο εντοπιστούν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που θίγουν ή θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ζώων, τη δημόσια υγεία, τη λειτουργικότητα των συστημάτων σήμανσης και καταγραφής των ζώων και την καλή διαβίωση των ζώων, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, τα οποία, με την επιφύλαξη της τήρησης των ειδικότερων διατάξεων και μέτρων που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, συνίστανται, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα:

- α) διενέργεια απαραίτητων απολυμάνσεων,
- β) περιορισμός των μετακινήσεων των ζώων,
- γ) απομόνωση ή αποκλεισμός εκτροφής ή/και περιοχής,
- δ) ολική ή μερική απομάκρυνση των ζώων από την εκμετάλλευση,
- ε) μερική ή ολική υγειονομική σφαγή ή θανάτωση,
- στ) σφαγή ή επείγουσα σφαγή ή επείγουσα θανάτωση,

ζ) αα) απαγόρευση εξόδου ζωικών προϊόντων από την εκμετάλλευση ή ββ) προώθηση για θερμική επεξεργασία σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις των αυγών που προέρχονται από εγκαταστάσεις όπου δεν τηρούνται τα επιτρεπόμενα συστήματα εκτροφής ορνίθων

η) άλλα μέτρα υγειονομικού χαρακτήρα,

θ) αναστολή ή ανάκληση έγκρισης και άδειας εγκατάστασης,

ι) κατάσχεση κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων καθώς και σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων, σύμφωνα με το άρθρο 19,

ια) αναστολή ή ανάκληση της άδειας του μεταφορέα,

ιβ) αναστολή ή ανάκληση της βεβαίωσης καταλληλότητας ή του πιστοποιητικού έγκρισης του μεταφορικού μέσου,

ιγ) αναστολή ή ανάκληση του πιστοποιητικού επαγγελματικής κατάρτισης του οδηγού ή συνοδού, οι οποίοι υποχρεούνται να παραδώσουν το πιστοποιητικό αυτό στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας που έχουν την έδρα τους,

ιδ) αλλαγή του οδηγού ή του συνοδού,

ιε) προσωρινή επισκευή του μεταφορικού μέσου,

ιστ) μεταφορά παρτίδας ή μέρους αυτής σε άλλο μεταφορικό μέσο,

ιζ) επιστροφή των ζώων στον τόπο αναχώρησης, ή συνέχιση στον τόπο προορισμού με το πιο σύντομο δρομολόγιο,

ιη) εκφόρτωση των ζώων και σταβλισμός σε κατάλληλο χώρο με την παροχή των κατάλληλων φροντίδων,

ιθ) προσωρινή απαγόρευση στον μεταφορέα και στο μεταφορικό μέσο να μεταφέρει ζώα εντός της χώρας,

κ) τροποποίηση των πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας του σφαγείου, σχετικά με το χειρισμό των ζώων από την άφιξη των ζώων στο σφαγείο έως και την αφάιμαξή τους, με επιβράδυνση ή παύση της παραγωγής,

κα) αύξηση της συχνότητας των αυτοελέγχων στη διαδικασία της αναισθητοποίησης και στην αποτελεσματικότητάς της,

κβ) αύξηση της συχνότητας των αυτοελέγχων στη θρησκευτική σφαγή κατά το στάδιο πριν την απελευθέρωση του ζώου από την ακινητοποίηση και πριν την εκδορά ή το ζεμάτισμα,

κγ) τροποποίηση των διαδικασιών παρακολούθησης στα σφαγεία κατά τις διαδικασίες των περιπτώσεων κα και κβ.

κδ) αναστολή ή ανάκληση του πιστοποιητικού ικανότητας των προσώπων που εκτελούν τις διαδικασίες χειρισμού των ζώων από την άφιξη των ζώων στο σφαγείο έως και την αφάιμαξή τους,

κε) αναστολή ή ανάκληση της ανάθεσης σε φορέα, της τελικής εξέτασης και έκδοσης του πιστοποιητικού ικανότητας των προσώπων της περίπτωσης κδ,

κστ) τροποποίηση των οδηγιών του κατασκευαστή που συνοδεύουν τον εξοπλισμό ακινητοποίησης και αναισθητοποίησης

κζ) κάθε άλλο μέτρο που κρίνει κατάλληλο η αρμόδια αρχή.

2. Ειδικότερα στην περίπτωση μη συμμόρφωσης με:

α) τις διατάξεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που αφορούν:

αα) στην αντιμετώπιση νοσημάτων των ζώων και ζωνόσων,

ββ) στις ενδοενωσιακές συναλλαγές ζώντων ζώων καθώς και τις εισαγωγές αυτών από τρίτες χώρες,

γγ) στα μέτρα που λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές για την αντιμετώπιση νοσημάτων των ζώων και ζωνόσων,

β) τα μέτρα που απαιτούνται κατά την εφαρμογή πάσης φύσεως προγραμμάτων διερεύνησης, ελέγχου, καταπολέμησης και επιτήρησης των νοσημάτων των ζώων και των ζωνοδόσων και

γ) τις συστάσεις που χορηγούν γραπτώς οι αρμόδιες αρχές ή οι επίσημοι κτηνίατροι για την τήρηση των κανόνων βιοασφάλειας, την αποτροπή εξάπλωσης νοσημάτων και την εν γένει προστασία της υγείας των ζώων,

οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν σε γραπτή προειδοποίηση του ασκούντα την εκμετάλλευση των ζώων, με την οποία του γνωστοποιείται η υποχρέωση συμμόρφωσης. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης του προβλεπόμενου από τις ισχύουσες διατάξεις χρονικού διαστήματος συμμόρφωσης ή αν δεν υφίστανται τέτοιες διατάξεις, του εύλογου χρονικού διαστήματος που καθορίζει η επίσημη αρχή ή ο επίσημος κτηνίατρος, με βάση την ευχέρεια και τις δυνατότητες συμμόρφωσης, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις τους άρθρου 27, καθώς και τα μέτρα συμμόρφωσης της παραγράφου 1, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Άρθρο 18

Διαδικασία επιβολής μέτρων συμμόρφωσης

1. α) Τα μέτρα συμμόρφωσης του άρθρου 17, πλην της περίπτ. ι της παρ. 1 αυτού που αφορά κατάσχεση κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων καθώς και σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων και περιγράφεται στο άρθρο 19, επιβάλλονται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης των ελεγκτών.

β) Αν για την επιβολή των μέτρων συμμόρφωσης είναι αρμόδια η κεντρική αρμόδια αρχή ή άλλη δημόσια αρχή, η απόφαση επιβολής των μέτρων συμμόρφωσης εκδίδεται από την κεντρική αρμόδια αρχή ή την άλλη δημόσια αρχή, κατόπιν εισήγησης της κατά τόπο αρμόδιας αρχής και διαβίβασης των σχετικών εγγράφων.

2. Η απόφαση λήψης μέτρων συμμόρφωσης κοινοποιείται στην εκμετάλλευση ή επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38. Στην απόφαση γίνεται αναφορά για το δικαίωμα ένστασης του ενδιαφερόμενου, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης.

3. α) Με απόφασή του ο προϊστάμενος της αρμόδιας αρχής, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, προβαίνει εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την υποβολή της ένστασης, στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό μελών τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από:

αα) δύο (2) υπαλλήλους της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο, εκτός των ελεγκτών που επέβαλλαν τα μέτρα συμμόρφωσης, εφόσον αυτό είναι δυνατό,

ββ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, μέλος ορίζεται από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο υπάλληλος με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ο υπάλληλος με το λιγότερο χρόνο υπηρεσίας .

β) Σε περίπτωση μη επαρκούς αριθμού υπαλλήλων για τη συγκρότηση της επιτροπής, σε αυτήν δύνανται να συμμετάσχουν υπάλληλοι από άλλες αντίστοιχες αρμόδιες αρχές.

4. Η τριμελής επιτροπή συνέρχεται εντός επτά (7) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και αφού εξετάσει λεπτομερώς το θέμα και λάβει υπόψη την έκθεση

των ελεγκτών καθώς και κάθε στοιχείο που προκύπτει κατά την εξέταση, συντάσσει σχετικό πρακτικό – εισήγηση προς την αρμόδια αρχή, η οποία αποφασίζει επί της ένστασης. Η απόφαση της αρμόδιας αρχής κοινοποιείται αυθημερόν στην εκμετάλλευση ή στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

5. Η άσκηση ένστασης και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης λήψης μέτρων συμμόρφωσης.

6. α) Αν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστώνονται ευρήματα που ενέχουν άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, οι ελεγκτές μπορούν να αποφασίσουν κατά περίπτωση τη λήψη άμεσων μέτρων συμμόρφωσης επείγοντος χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 17.

β) Αν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστώνονται ευρήματα που ενέχουν άμεσο κίνδυνο για την προστασία των ζώων, οι ελεγκτές μπορούν να αποφασίσουν κατά περίπτωση τη λήψη άμεσων μέτρων συμμόρφωσης επείγοντος χαρακτήρα, σύμφωνα με τις περιπτώσεις δ, ζ υποπερίπτωση ββ, ιβ, κ, κα, κβ και κγ της παρ. 1 του άρθρου 17.

γ) Η έκθεση, στην οποία αναφέρονται τα μέτρα συμμόρφωσης των ανωτέρω περιπτώσεων α και β, διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας ή μη επιβολής επιπλέον μέτρων συμμόρφωσης ή/και κυρώσεων.

δ) Απαγορεύεται η άσκηση ένστασης κατά της απόφασης των ελεγκτών για λήψη άμεσων μέτρων συμμόρφωσης επείγοντος χαρακτήρα.

7. Για την άρση της απόφασης επιβολής των μέτρων, όπου αυτό είναι αναγκαίο, απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης της αρμόδιας αρχής, αφού προηγουμένως οι ελεγκτές βεβαιώσουν εγγράφως, έπειτα από επιτόπιο έλεγχο, ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι διορθωτικές ενέργειες και δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι που επέβαλαν τη λήψη των μέτρων.

8. α) Ειδικά όσον αφορά τη λήψη των επειγόντων μέτρων που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ, ιδ, ιε, ιστ, ιζ, ιη της παρ. 1 του άρθρου 17, λόγω μη τήρησης από τους μεταφορείς, των κείμενων διατάξεων για τη μεταφορά των ζώων, ισχύουν τα ακόλουθα:

αα) Αν οι ελεγκτές της οικείας Περιφερειακής Ενότητας ή του Σταθμού Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), κατά περίπτωση, διαπιστώσουν μη συμμόρφωση σε σχέση με τις απαιτήσεις των διατάξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας και αφορούν την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, λαμβάνουν οι ίδιοι, ή απαιτούν από τον υπεύθυνο για τα ζώα, να λάβει τα αναγκαία μέτρα συμμόρφωσης για την προστασία των ζώων και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους.

Όταν για την εφαρμογή των μέτρων είναι ανάγκη να μεταφερθούν τα ζώα, κατά παράβαση κείμενων διατάξεων, η αρμόδια, κατά περίπτωση, αρχή, εκδίδει άδεια για τη μεταφορά τους. Η άδεια αναφέρει τα συγκεκριμένα ζώα και καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να μεταφερθούν μέχρις ότου υπάρξει πλήρης συμμόρφωση με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

ββ) Αν ο υπεύθυνος για τα ζώα δεν μπορεί να εντοπιστεί ή δεν συμμορφώνεται προς τις υποδείξεις της αρμόδιας, κατά περίπτωση, αρχής της υποπερίπτωσης αα, ο προϊστάμενος αυτής εκδίδει άμεσα απόφαση εφαρμογής των αναγκαίων μέτρων επείγοντος χαρακτήρα.

β) Οι αιτιολογημένες αποφάσεις των αρμοδίων, κατά περίπτωση, αρχών κοινοποιούνται άμεσα στον μεταφορέα, σύμφωνα με το άρθρο 38 και ενημερώνεται η αρμόδια αρχή που χορήγησε την άδειά του. Αν απαιτείται, οι αρμόδιες αρχές παρέχουν βοήθεια στον μεταφορέα για να διευκολύνουν την εφαρμογή των απαιτούμενων μέτρων έκτακτης ανάγκης.

Οι εν λόγω αρμόδιες αρχές, ενεργούν για την είσπραξη των δαπανών που προκύπτουν από την εκτέλεση των μέτρων αυτών και βαρύνουν τον υπεύθυνο για τα ζώα κατά τη μεταφορά. Οι δαπάνες αυτές βεβαιώνονται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας, κατά περίπτωση, αρχής, ως δημόσιο έσοδο και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Άρθρο 19

Διαδικασία επιβολής του μέτρου της κατάσχεσης των κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων, σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων

1. Κατάσχονται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών, τα κατωτέρω:

α) κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των φαρμακούχων ζωοτροφών, σε εκτροφές παραγωγικών ζώων που εντοπίζονται χωρίς κτηνιατρική συνταγή ή έχουν λήξει ή αλλοιωθεί ή χωρίς άδεια κυκλοφορίας από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) ή μετά τη λήξη ή ανάκληση ή αναστολή της και

β) σπέρμα, ωάρια ή έμβρυα που διακινούνται από άλλα κράτη-μέλη, χωρίς να συνοδεύονται από τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα υγειονομικά κτηνιατρικά πιστοποιητικά ή εισάγονται παράνομα από τρίτες χώρες καθώς και σπέρμα, ωάρια ή έμβρυα που συλλέγονται, αποθηκεύονται ή διατηρούνται σε μη εγκεκριμένες κατά περίπτωση εγκαταστάσεις ή που η προβλεπόμενη διάρκεια ζωής ή διατήρησής τους έχει λήξει ή μεταφέρονται κάτω από μη ικανοποιητικές υγειονομικές συνθήκες.

2. Η έκθεση κατάσχεσης, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα στοιχεία και οι ποσότητες των κατασχεθέντων προϊόντων, κοινοποιείται στην εκμετάλλευση ή επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

3. Στην έκθεση κατάσχεσης αναφέρεται το δικαίωμα της εκμετάλλευσης ή επιχείρησης να ασκήσει ένσταση στην αρμόδια αρχή, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές που διενήργησαν την κατάσχεση, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίησή της.

Αν η εκμετάλλευση ή επιχείρηση δεν επιθυμεί την επανεξέταση των κατασχεθέντων, ο εκπρόσωπός της υπογράφει στην έκθεση κατάσχεσης ότι έλαβε γνώση αυτής και παραιτείται του δικαιώματός αυτού.

4. Για τη εξέταση της ένστασης, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, που διενήργησαν την κατάσχεση, με απόφασή του, προβαίνει εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης, στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό μελών τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από:

αα) δύο (2) ελεγκτές της αρμόδιας αρχής που διενήργησε τον έλεγχο, εκτός των ελεγκτών που διενήργησαν την κατάσχεση,

ββ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, μέλος ορίζεται από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο ελεγκτής με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ο ελεγκτής με τον λιγότερο χρόνο υπηρεσίας.

5. Η επιτροπή συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της το αργότερο εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και αφού λάβει υπόψη την έκθεση κατάσχεσης και τα στοιχεία που προσκομίζει και επικαλείται ο ενιστάμενος, αποφασίζει αιτιολογημένα επί της ένστασης εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών.

Η απόφαση κοινοποιείται άμεσα στην εκμετάλλευση ή επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38, δια του Προέδρου της επιτροπής και στην αρμόδια αρχή που τη συγκρότησε.

6. Η απόφαση επί της ένστασης, ή η έκθεση κατάσχεσης, αν δεν υποβληθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ένσταση, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

7. Τα κατασχεθέντα προϊόντα επισημαίνονται κατάλληλα και φυλάσσονται στην αποθήκη της εκμετάλλευσης ή της επιχείρησης με ευθύνη του υπευθύνου της, μέχρι την έκδοση απόφασης για την απομάκρυνσή τους.

8. Για την τύχη των κατασχεθέντων προϊόντων αποφασίζει ο προϊστάμενος της αρμόδιας αρχής στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές και επιβάλλεται η καταστροφή ή επιστροφή ή άλλη διάθεσή τους, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.

9. Η εκμετάλλευση ή επιχείρηση έχει την ευθύνη για την εφαρμογή της απόφασης της παραγράφου 8, καθώς και για την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής που διενήργησε τον έλεγχο – κατάσχεση, ως προς την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών.

10. Η αρμόδια αρχή που διενήργησε τον έλεγχο έχει την εποπτεία των διαδικασιών και ενημερώνει σχετικά την κεντρική αρμόδια αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

Τομέας διαχείρισης των ΖΥΠ και των ΠΠ.

Άρθρο 20

Μέτρα συμμόρφωσης εντός της χώρας και μεταξύ των κρατών μελών

Οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο άσκησης του επίσημου ελέγχου, σε περίπτωση που διαπιστώνουν μη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ή τις διαδικασίες που προβλέπει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταφοράς, χειρισμού, μεταποίησης, αποθήκευσης, διάθεσης στην αγορά, διανομής, χρήσης ή απόρριψης των ΖΥΠ και των ΠΠ επιβάλλουν, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της μη συμμόρφωσης, το ιστορικό και το μέγεθος της επιχείρησης, κατά περίπτωση και στο βαθμό που απαιτείται, τα ακόλουθα μέτρα συμμόρφωσης :

α) Περιορισμό ή απαγόρευση διάθεσης στην αγορά των ΖΥΠ ή ΠΠ.

β) Απόρριψη των ΖΥΠ ή ΠΠ μέσω αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης σε εγκεκριμένη μονάδα αποτέφρωσης ή μέσω ταφής σε εγκεκριμένο χώρο υγειονομικής ταφής.

γ) Διαχείριση/χρήση των ΖΥΠ ή ΠΠ διαφορετική από εκείνη για την οποία προορίζονταν αρχικά.

δ) Υποβολή διαδικασιών εξυγίανσης, όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία

ε) Επαναποστολή στο κράτος μέλος αποστολής τους, εφόσον γίνονται δεκτά.

στ) Αναστολή ή ανάκληση της λειτουργίας εγκατάστασης/μονάδας.

ζ) Ανάκληση δραστηριότητας καταχωρισμένης εγκατάστασης/μονάδας ή χρήστη

η) Ανάκληση έγκρισης οχήματος ή εμπορευματοκιβωτίου.

θ) Κάθε άλλο μέτρο που κρίνει κατάλληλο η αρμόδια αρχή

Άρθρο 21

Περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης στην αγορά των ΖΥΠ ή ΠΠ

Οι αρμόδιες αρχές επιβάλλουν το μέτρο του περιορισμού ή της απαγόρευσης διάθεσης στην αγορά των ΖΥΠ ή ΠΠ με τις διαδικασίες της δέσμευσης και κατάσχεσης, ως εξής :

1. α) Δεσμεύονται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών, τα ΖΥΠ ή ΠΠ, για τα οποία δεν είναι δυνατή η οριστική αξιολόγηση του κινδύνου χωρίς τη διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει ανάγκη για δέσμευση.

β) Η έκθεση δέσμευσης κοινοποιείται από την αρμόδια αρχή στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

γ) Η αποδέσμευση των δεσμευμένων ΖΥΠ ή ΠΠ γίνεται αυτοδικαίως από την αρμόδια αρχή ή κατόπιν έγγραφης αίτησης προς αυτήν, μετά τη λήψη αρνητικών αποτελεσμάτων εργαστηριακών αναλύσεων. Οι ελεγκτές συντάσσουν προς τούτο πρακτικό αποδέσμευσης.

2. α) Κατάσχονται, κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης των ελεγκτών των αρμοδίων αρχών, τα παρακάτω ΖΥΠ ή ΠΠ, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, αποθήκευσης, διακίνησης και διάθεσης αυτών, όταν :

αα) έχουν μολυνθεί ή αναμειχθεί με μη επιτρεπτό υλικό ή σε περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων εργαστηριακών αναλύσεων,

ββ) δεν έχουν ταυτοποιηθεί ή συσκευασθεί ή σημανθεί ορθά,

γγ) όταν στερούνται συνοδευτικών εγγράφων ή αυτά είναι ελλιπώς ή μη ορθά συμπληρωμένα (εμπορικά έγγραφα ή/και υγειονομικά πιστοποιητικά),

δδ) ο προορισμός τους δεν αντιστοιχεί στην κατηγορία κατάταξής τους ή η εγκατάσταση/μονάδα/χρήστης προορισμού τους δεν είναι εγκεκριμένη ή καταχωρισμένη,

εε) δεν πληρούν τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας ως προς τη διάθεσή τους στην αγορά και τη χρήση τους,

στστ) σε κάθε άλλη περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές κρίνουν αιτιολογημένα ότι υπάρχει αναγκαιότητα για κατάσχεση.

β) Η έκθεση κατάσχεσης κοινοποιείται από την αρμόδια αρχή στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38. Στην έκθεση κατάσχεσης γίνεται αναφορά για το δικαίωμα της επιχείρησης να ασκήσει ένσταση επανεξέτασης, εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης.

γ) Αν η επιχείρηση δεν επιθυμεί την επανεξέταση των κατασχεθέντων, ο εκπρόσωπός της υπογράφει στην έκθεση κατάσχεσης ότι έλαβε γνώση αυτής και παραιτείται του δικαιώματός αυτού.

δ) Η ένσταση επανεξέτασης κατατίθεται από την επιχείρηση στην υπηρεσία που ανήκουν οι ελεγκτές. Εφόσον δεν κατατεθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η έκθεση θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

ε) Για τη εξέταση της ένστασης, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, στην οποία ανήκουν οι ελεγκτές, που διενήργησαν την κατάσχεση, με απόφασή του, προβαίνει εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της ένστασης, στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό μελών τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από :

- αα) δύο (2) ελεγκτές της αρμόδιας αρχής που διενήργησε τον έλεγχο, εκτός των ελεγκτών που διενήργησαν την κατάσχεση,
- ββ) έναν (1) ειδικό, που υποδεικνύει ο ενιστάμενος. Αν ο ενιστάμενος, δεν ορίσει ή δηλώσει αδυναμία να ορίσει μέλος στην επιτροπή, μέλος ορίζεται από τον προϊστάμενο που συγκροτεί την επιτροπή, υπάλληλος της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο ελεγκτής με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας. Χρέη γραμματέα εκτελεί ο ελεγκτής με τον λιγότερο χρόνο υπηρεσίας.

στ) Η επιτροπή συνέρχεται, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, το αργότερο εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από τη συγκρότησή της και αφού λάβει υπόψη την έκθεση κατάσχεσης και τα στοιχεία που προσκομίζει και επικαλείται ο ενιστάμενος, αποφασίζει αιτιολογημένα επί της ένστασης εντός προθεσμίας τριών (3) εργασίμων ημερών .

Η απόφαση της επιτροπής κοινοποιείται άμεσα στην επιχείρηση και στην αρμόδια αρχή που τη συγκρότησε, δια του Προέδρου αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 38. Η απόφαση επί της ένστασης, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

ζ) Στην έκθεση κατάσχεσης, αν δεν κατατεθεί ένσταση επανεξέτασης ή στην απόφαση επί της ένστασης επανεξέτασης, αποφασίζεται η τύχη των κατασχεθέντων, ως εξής :

αα) Επιβάλλεται η απόρριψη των ΖΥΠ ή ΠΠ μέσω αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης σε εγκεκριμένη μονάδα αποτέφρωσης ή μέσω ταφής σε εγκεκριμένο χώρο υγειονομικής ταφής.

ββ) Εγκρίνεται η διαχείριση/χρήση των ΖΥΠ ή ΠΠ για σκοπούς άλλους εκτός από εκείνους για τους οποίους προορίζονταν αρχικά.

γγ) Επιβάλλονται διαδικασίες εξυγίανσης, όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία ή κάθε άλλο μέτρο που κρίνεται αναγκαίο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις κείμενες διατάξεις.

δδ) Επαναποστολή των ΖΥΠ ή ΠΠ στο κράτος μέλος αποστολής τους, εφόσον αυτά γίνονται δεκτά.

η) Τα κατασχεθέντα επισημαίνονται κατάλληλα και φυλάσσονται στην αποθήκη της επιχείρησης με ευθύνη του υπευθύνου της, μέχρι την έκδοση απόφασης για την απομάκρυνσή τους.

Τα κατασχεθέντα προς απόρριψη, εξυγίανση ή άλλη ενέργεια, κατά τη μεταφορά τους προς τον τόπο προορισμού, συνοδεύονται από εμπορικό έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από την επιχείρηση. Η διαδικασία πραγματοποιείται υπό την εποπτεία της κατά τόπο αρμόδιας αρχής. Ο υπεύθυνος της επιχείρησης έχει την ευθύνη της γνωστοποίησης στην αρμόδια αρχή της ολοκλήρωσης των σχετικών διαδικασιών.

Άρθρο 22

Αναστολή ή ανάκληση της λειτουργίας ή/και έγκρισης εγκατάστασης/μονάδας παραγωγής ή διαχείρισης ΖΥΠ ή ΠΠ.

1. Εάν από τους επίσημους ελέγχους που πραγματοποιεί η αρμόδια αρχή διαπιστωθεί ότι δεν τηρούνται οι απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, τότε, ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα των μη συμμορφώσεων και των εν δυνάμει κινδύνων για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων, η αρμόδια αρχή δύναται να αναστείλει ή να ανακαλέσει τη λειτουργία της εγκατάστασης/μονάδας παραγωγής ή διαχείρισης ΖΥΠ ή ΠΠ ή/και η κεντρική αρμόδια αρχή δύναται να αναστείλει ή να ανακαλέσει τον ειδικό κωδικό αριθμό έγκρισης της

εγκατάστασης/μονάδας παραγωγής ή διαχείρισης ΖΥΠ ή ΠΠ, σύμφωνα με την παρ. 4.

2. Η αρμόδια αρχή αναστέλλει τη λειτουργία εγκατάστασης/μονάδας ή/και η κεντρική αρμόδια αρχή αναστέλλει τον ειδικό κωδικό αριθμό έγκρισής της προσωρινά στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται πλέον οι όροι λειτουργίας ή/και έγκρισης της εγκατάστασης/μονάδας, αντίστοιχα και οι πιθανοί κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων οδηγούν στην ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων,

β) όταν η επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με τις συστάσεις των αρμοδίων αρχών και η αποκατάσταση των μη συμμορφώσεων μπορεί να γίνει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Το μέτρο της αναστολής της λειτουργίας ή/και της έγκρισης μίας εγκατάστασης/μονάδας επιβάλλεται, για χρονικό διάστημα ανάλογο με εκείνο που απαιτείται για την εκτέλεση όλων των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, ώστε η επιχείρηση να εναρμονιστεί με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις.

3. Η αρμόδια αρχή ανακαλεί την λειτουργία εγκατάστασης/μονάδας ή/και η κεντρική αρμόδια αρχή ανακαλεί τον ειδικό κωδικό αριθμό έγκρισής της οριστικά στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται πλέον οι όροι λειτουργίας ή/και έγκρισής της, αντίστοιχα και υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων που απαιτούν σημαντικές παρεμβάσεις στη λειτουργία της εγκατάστασης/μονάδας,

β) όταν η επιχείρηση αδυνατεί να αποκαταστήσει τις μη συμμορφώσεις εντός εύλογου χρονικού διαστήματος,

γ) όταν η επιχείρηση δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση αναστολής της λειτουργίας ή έγκρισης.

4. α) Η αρμόδια αρχή που διενήργησε τον έλεγχο, με αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, εισηγείται άμεσα στην αδειοδοτούσα αρχή την αναστολή ή ανάκληση της λειτουργίας της εγκατάστασης/μονάδας ή/και στην κεντρική αρμόδια αρχή την αναστολή ή ανάκληση της έγκρισής της, αφού πρώτα καλέσει σε ακρόαση τον υπεύθυνο της επιχείρησης, εντός προθεσμίας πέντε (5) εργασίμων ημερών από την ημέρα επίδοσης της έκθεσης ελέγχου.

β) Με απόφαση της αδειοδοτούσας αρχής αναστέλλεται ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της εγκατάστασης/μονάδας ή/και με απόφαση της κεντρικής αρμόδιας αρχής, αναστέλλεται ή ανακαλείται ο ειδικός κωδικός αριθμός έγκρισης της εγκατάστασης/μονάδας, αντίστοιχα. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στην επιχείρηση/μονάδα, σύμφωνα με το άρθρο 38.

5. Η αναστολή ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας μίας εγκατάστασης/μονάδας συνεπάγεται άμεσα και την αναστολή ή ανάκληση του ειδικού κωδικού αριθμού έγκρισής της και αντίστροφα.

6. Η επιχείρηση δύναται να υποβάλλει ένσταση προς την αρμόδια υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας ή έγκρισής της, εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κοινοποίησή της. Η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει απόφαση επί της ένστασης εντός πέντε (5)

εργασίμων ημερών, η οποία κοινοποιείται στην επιχείρηση, σύμφωνα με το άρθρο 38.

Η απόφαση επί της ένστασης ή η απόφαση επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας ή έγκρισης της εγκατάστασης/μονάδας, αν δεν υποβληθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Η άσκηση ένστασης και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της επιβολής του μέτρου της αναστολής ή ανάκλησης της λειτουργίας ή της έγκρισης εγκατάστασης/μονάδας.

7. Για την άρση της αναστολής ή της ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ή/και του ειδικού κωδικού αριθμού έγκρισης της εγκατάστασης/μονάδας απαιτείται η έκδοση απόφασης από την αδειοδοτούσα αρχή ή την κεντρική αρμόδια αρχή, αντίστοιχα, αφού προηγουμένως οι ελεγκτές της αρμόδιας αρχής βεβαιώσουν εγγράφως, μετά από επιτόπιο έλεγχο, ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι διορθωτικές ενέργειες και δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι που την επέβαλαν.

8. α) Η αδειοδοτούσα αρχή προβαίνει στη σφράγιση του παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού τμήματος ή ολόκληρης της εγκατάστασης/μονάδας, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, εφόσον παρίσταται ανάγκη και σύμφωνα με τα άρθρα 159 και 161 του π.δ. 141/1991, στις κάτωθι περιπτώσεις :

αα) αν διαπιστωθεί ότι τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η δημόσια υγεία και η υγεία των ζώων και άμεση ανάγκη αποτροπής του κινδύνου

ββ) αν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί με το μέτρο ανάκλησης της λειτουργίας της εγκατάστασης/μονάδας

γγ) αν η επιχείρηση λειτουργεί χωρίς να έχει υποβάλλει σχετικό φάκελο στην αρμόδια αρχή για αδειοδότηση και τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η δημόσια υγεία και η υγεία των ζώων

β) Η επιχείρηση ειδοποιείται εγγράφως από την αδειοδοτούσα αρχή για την αιτία, την ακριβή ημερομηνία και ώρα σφράγισης της εγκατάστασης, ενώ, παράλληλα, καλείται να απομακρύνει εγκαίρως τα ΖΥΠ ή ΠΠ που βρίσκονται εντός της εγκατάστασης. Η σφράγιση περιλαμβάνει το κλείδωμα και την αφαίρεση των κλειδιών της εγκατάστασης, με δαπάνη που προκαταβάλλεται από την επιχείρηση. Για κάθε σφράγιση συντάσσεται και σχετική έκθεση από την αδειοδοτούσα αρχή.

9. Όταν στα πλαίσια διενέργειας επισήμων ελέγχων, εκ μέρους της κεντρικής αρμόδια αρχής, σε μονάδες παραγωγής ή διαχείρισης ΖΥΠ ή ΠΠ, διαπιστωθούν μη συμμορφώσεις που ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία, τότε με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατόπιν εισήγησης της κεντρικής αρμόδιας αρχής αναστέλλεται ή ανακαλείται η λειτουργία και η έγκριση των εγκαταστάσεων/μονάδων ΖΥΠ ή ΠΠ .

Άρθρο 23

Ανάκληση δραστηριότητας καταχωρισμένης εγκατάστασης/μονάδας ή χρήστη ΖΥΠ ή ΠΠ.

1. Για εγκαταστάσεις/μονάδες ή χρήστες/δραστηριότητες ΖΥΠ και ΠΠ, που είναι καταχωρισμένες σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 47 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2011 και δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που επιβάλλει η ενωσιακή νομοθεσία, οι αρμόδιες αρχές δύνανται, με απόφασή τους, να άρουν την έγκριση

χρήσης και τον επίσημο αριθμό καταχώρισης αυτών, την οποία κοινοποιούν άμεσα στην κεντρική αρμόδια αρχή.

2. Οι ως άνω επιχειρήσεις και χρήστες, δύνανται να καταθέσουν ένσταση προς την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση, σύμφωνα με τις παρ. 6 και 7 του άρθρου 22.

Άρθρο 24

Ανάκληση έγκρισης καταλληλότητας οχήματος ή εμπορευματοκιβωτίου μεταφοράς ΖΥΠ ή ΠΠ.

1. Αν οι ελεγκτές των αρμοδίων αρχών, κατά τη διενέργεια επίσημου ελέγχου, διαπιστώσουν μη συμμόρφωση σε σχέση με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορά τις υποχρεώσεις του μεταφορέα καθώς και τις συνθήκες μεταφοράς των ΖΥΠ ή ΠΠ, η αρμόδια αρχή ανακαλεί την έγκριση καταλληλότητας του οχήματος ή εμπορευματοκιβωτίου και τον ειδικό κωδικό αριθμό έγκρισής του και παράλληλα διαβιβάζει την ανάκληση έγκρισης και την έκθεση ελέγχου στις συναρμόδιες αδειοδοτούσες αρχές.

2. Οι μεταφορείς, δύνανται να καταθέσουν ένσταση προς την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση, σύμφωνα με τις παρ. 6 και 7 του άρθρου 22.

Άρθρο 25

Μέτρα συμμόρφωσης κατά τις εισαγωγές από τρίτες χώρες

1. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής, ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση απόρριψης των ελεγκτών, τίθενται υπό επίσημη κράτηση φορτία από τρίτες χώρες, τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ή τις διαδικασίες που επιβάλλει η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και, αφού ληφθεί υπόψη το αίτημα του υπευθύνου για το φορτίο, επιβάλλονται, τα ακόλουθα μέτρα συμμόρφωσης :

α) καταστροφή,

β) εξυγίανση σε εγκεκριμένη μονάδα επεξεργασίας, όταν αυτό προβλέπεται ρητά από τη νομοθεσία, όπως για τα ιχθυάλευρα,

γ) επαναποστολή σε τρίτη χώρα,

δ) κάθε άλλο μέτρο που προβλέπεται από τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

Μέχρι να αποφασιστεί η τύχη του υπό κράτηση φορτίου και να επιβληθούν μέτρα συμμόρφωσης το κοντέινερ ή η αποθήκη σφραγίζονται.

Η αρμόδια αρχή ελέγχου ενημερώνει το σύστημα Trade Control and Expert System (TRACES), συμπληρώνει κατά περίπτωση την καρτέλα του RASFF, εκδίδει το Κοινό Κτηνιατρικό Έγγραφο Εισόδου (ΚΚΕΕ) συμπληρώνοντας το αντίστοιχο μέτρο συμμόρφωσης και ακυρώνει το υγειονομικό πιστοποιητικό.

2. Η απόφαση της αρμόδιας αρχής για θέση υπό επίσημη κράτηση φορτίου εκδίδεται το πολύ εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της έκθεσης απόρριψης των ελεγκτών στον υπεύθυνο του φορτίου. Αν το φορτίο αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων, η αρμόδια αρχή αποφασίζει άμεσα για την άμεση καταστροφή του φορτίου.

3. Η καταστροφή ή εξυγίανση πρέπει να πραγματοποιείται σε εγκεκριμένη εγκατάσταση/μονάδα διαχείρισης ΖΥΠ, όπως μονάδα αποτέφρωσης ή μεταποίησης υλικών κατηγορίας 2 ή 1 και μονάδα παραγωγής βιοαερίου .

Οι απορριφθείσες παρτίδες πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν ΖΥΠ κατηγορίας 2 ή 1. Φορτία τα οποία προορίζονται για καταστροφή ή εξυγίανση πρέπει να μετακινούνται σε σφραγισμένους περιέκτες και κατά τη μεταφορά τους στην εγκατάσταση/μονάδα διαχείρισης, να συνοδεύονται από τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα, δηλαδή ΚΚΕΕ και εμπορικό έγγραφο.

4. α) Η επαναποστολή φορτίων επιτρέπεται μόνον εφόσον :

αα) ο προορισμός έχει συμφωνηθεί με τον υπεύθυνο της επιχείρησης ΖΥΠ ή ΠΠ, που είναι αρμόδιος για το φορτίο και

ββ) ο υπεύθυνος της επιχείρησης ΖΥΠ ή ΠΠ έχει ενημερώσει προηγουμένως την αρμόδια αρχή της τρίτης χώρας καταγωγής ή της τρίτης χώρας προορισμού, εάν πρόκειται για άλλη χώρα, σχετικά με τους λόγους και τις συνθήκες που εμποδίζουν τη διάθεση των συγκεκριμένων ΖΥΠ ή ΠΠ στην αγορά της ΕΕ.

Εφόσον η τρίτη χώρα προορισμού δεν είναι η τρίτη χώρα καταγωγής, απαιτείται επιπροσθέτως η προσκόμιση στο ΣΥ.Κ.Ε., εγγράφως, της σύμφωνης γνώμης των αρμόδιων αρχών της χώρας προορισμού ότι είναι έτοιμη να δεχθεί το φορτίο.

β) Η επαναποστολή των φορτίων πραγματοποιείται, κατά κανόνα, εντός εξήντα (60) το πολύ ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η αρμόδια αρχή αποφάσισε τον προορισμό του φορτίου, εκτός εάν έχει κινηθεί νομική διαδικασία, με την επιφύλαξη της προθεσμίας για αίτηση συμπληρωματικής γνώμης εμπειρογνώμονα, όταν τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων δεν το αποκλείουν. Εάν, μετά την πάροδο των εξήντα (60) ημερών, η επαναποστολή δεν πραγματοποιηθεί, το φορτίο απορρίπτεται, εκτός αν η καθυστέρηση αιτιολογείται δεόντως, για λόγους ανωτέρας βίας.

6. α) Ο υπεύθυνος για το φορτίο δύναται να υποβάλλει ένσταση στην προϊσταμένη αρχή της αρχής του εξέδωσε την έκθεση απόρριψης, εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κοινοποίησή της. Η προϊστάμενη αρχή εκδίδει απόφαση επί της ένστασης εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, η οποία κοινοποιείται αυθημερόν στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 38. Η απόφαση της προϊσταμένης αρχής είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

β) Για την εξέταση της ένστασης, η αρμόδια αρχή ελέγχου διαβιβάζει στην προϊστάμενη αρχή την έκθεση απόρριψης και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

γ) Αν δεν υποβληθεί ένσταση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η απόφαση της αρμόδιας αρχής για επιβολή του μέτρου της επίσημης κράτησης θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Άρθρο 26

Επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων

1. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, παράλληλα, με την επιβολή των μέτρων συμμόρφωσης των κεφαλαίων Α, Β, Γ και Δ του μέρους δεύτερου, δύναται να επιβάλλονται και διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

2. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) Όταν η επιχείρηση στα πλαίσια του αυτοελέγχου διαπιστώσει μη συμμόρφωση ως προς τη νομοθεσία, δηλώσει αυτοβούλως στην αρμόδια αρχή και λάβει άμεσα τα δέοντα μέτρα, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές για τον περιορισμό του κινδύνου, υπό την προϋπόθεση ότι το προϊόν δεν έχει εγκαταλείψει την εγκατάσταση ή δεν έχει καταναλωθεί.

β) Όταν μη ασφαλή τρόφιμα, ζωοτροφές, ΖΥΠ ή παράγωγα προϊόντα ΖΥΠ αποσύρονται ή/και κατάσχονται βάσει του συστήματος RASFF, εφόσον αυτά έχουν παραχθεί εκτός της χώρας και μόνο στις περιπτώσεις που αποδειχθεί άγνοια ή απουσία δόλου από τον υπεύθυνο της επιχείρησης που προορίζεται το φορτίο.

γ) Όταν τρόφιμα, ζωοτροφές, ΖΥΠ ή παράγωγα προϊόντα ΖΥΠ διατέθηκαν ή διακινήθηκαν και το επίπεδο των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων δεν επέτρεπε την τεκμηρίωση βλάβης για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων. Ωστόσο, λαμβάνονται άμεσα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης για την αποτροπή του κινδύνου, όταν αυτός διαπιστωθεί.

Άρθρο 27

Διοικητικές κυρώσεις επί μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, ζωοτροφών, υγείας και προστασίας των ζώων και διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ

1. Οι διοικητικές κυρώσεις αφορούν την επιβολή διοικητικών προστίμων.
2. Οι κατηγορίες μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας των ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ, που επισύρουν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων καθώς το εύρος του προστίμου έχουν ως εξής:

α) Γενικά:

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
1. Η κατά την άσκηση του επίσημου έλεγχου, καθοιονδήποτε τρόπο, άρνηση, παρακώλυση ή κωλυσιεργία αυτού, ως και η μη παροχή ή παροχή ψευδών ή ελλιπών ή ανακριβών πληροφοριών και στοιχείων.	1.000 - 30.000
2. Μη συμμόρφωση ως προς την υποχρέωση καταβολής των προβλεπόμενων τελών.	Διπλάσιο έως τριπλάσιο οφειλόμενου τέλους
3. Μη συμμόρφωση ως προς την υποχρέωση εγγραφής στα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία Μητρώα.	1.000 - 10.000
4. Μη συμμόρφωση που ενέχει σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή προκαλεί βλάβη στην υγεία των καταναλωτών.	61.000 - 500.000

β) Τομέας τροφίμων:

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
1. Η μη συμμόρφωση με τις γενικές απαιτήσεις υγιεινής για την πρωτογενή παραγωγή και τις συναφείς εργασίες, σύμφωνα με το παράρτημα I, μέρος Α. του Καν. 852/04 και τις τροποποιήσεις αυτού.	300 - 3.000
2. Η μη συμμόρφωση με τις γενικές απαιτήσεις υγιεινής του παραρτήματος II, του Καν. 852/04 και των ειδικών απαιτήσεων του Καν. 853/04 και τις τροποποιήσεις αυτού.	500 - 5.000

3. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση εφαρμογής διαδικασιών βάσει των αρχών του HACCP ανάλογα με τη φύση και το μέγεθος της επιχείρησης τροφίμων.	500 - 5.000
4. Η μη συμμόρφωση με τις γενικές απαιτήσεις μεταφοράς, σύμφωνα με το κεφ.ΙV του παρ. ΙΙ του Καν. 852/04 και τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.	300 - 4.000
5. Η λειτουργία εγκαταστάσεων χωρίς άδεια/καταχώριση ή/και παραβίαση των όρων αδειοδότησης/καταχώρισης	500 - 20.000
6. Η παραγωγή, διακίνηση, διάθεση μη ασφαλών τροφίμων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 14 του Καν. 178/02 και εξειδικεύονται στο παράρτημα του άρθρου 67.	500 - 60.000
7. Η παραγωγή και διάθεση νοθευμένων τροφίμων.	500 - 20.000
8. Η μη τήρηση των απαιτήσεων της ειδικής νομοθεσίας που διέπει την παραγωγή, διάθεση και χρήση τροφίμων ή συστατικών τροφίμων που περιέχουν ή αποτελούνται ή παράγονται από GMO.	500 - 60.000
9. Η μη τήρηση των απαιτήσεων της ειδικής νομοθεσίας που διέπει τα πρόσθετα τροφίμων κατά την παραγωγή, διάθεση και χρήση αυτών.	500 - 60.000
10. Η μη τήρηση των απαιτήσεων της ειδικής νομοθεσίας που διέπει την παραγωγή, διάθεση και χρήση υλικών και αντικειμένων σε επαφή με τρόφιμα.	500 - 60.000
11. Η μη τήρηση των απαιτήσεων της ειδικής νομοθεσίας για το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.	500 - 60.000
12. Η μη συμμόρφωση με τα μέτρα της δέσμευσης ή κατάσχεσης τροφίμων από τις αρμόδιες αρχές.	500 - 50.000
13. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας σχετικά με την παραπλανητική επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων.	500 - 20.000
14. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα.	500 - 20.000
15. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για παροχή και διαχείριση πληροφοριών σχετικά με την τροφική αλυσίδα στα σφαγεία.	1.000 - 10.000
16. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας σχετικά με τη σήμανση καταλληλότητας και αναγνώρισης, επί των τροφίμων ζωικής προέλευσης	500 - 10.000
17. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για την ύπαρξη καταλοίπων στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης άνω των καθορισμένων ορίων ή η ύπαρξη απαγορευμένων ουσιών.	200 - 5.000
18. Η μη δυνατότητα ανάκλησης ή απόσυρσης τροφίμων, λόγω μη εφαρμογής συστήματος ιχνηλασιμότητας.	500 - 20.000
19. Η μη ανακοίνωση και συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές στις περιπτώσεις ανάκλησης ή απόσυρσης τροφίμων ή υλικών σε επαφή με τρόφιμα.	300 - 5.000
20. Η μη προκοινοποίηση, από τον υπεύθυνο για το φορτίο, της άφιξης του φορτίου που εισάγεται από τρίτες χώρες, στις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές,	500 - 10.000

σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία.	
21. Η μη έγκαιρη ενημέρωση των αρμοδίων τοπικών κτηνιατρικών αρχών από τις υπεύθυνες επιχειρήσεις για την εισαγωγή, την ενδοενωσιακή συναλλαγή ή την εξαγωγή φορτίου προϊόντων ζωικής προέλευσης.	500 – 10.000
22. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες και τις ενδοενωσιακές συναλλαγές προϊόντων ζωικής προέλευσης.	10.000 – 60.000
23. Η μη αναφορά και διάθεση πληροφοριών κατά το ενδοκοινοτικό εμπόριο για την άφιξη των τροφίμων από άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα, καθώς και κατά την αποστολή προϊόντων σε άλλο κράτος μέλος ή εξαγωγή σε τρίτη χώρα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και παραλείψεις ή παρατυπίες στα σήματα, στα πιστοποιητικά ή στα συνοδευτικά έγγραφα.	500 - 10.000
24. Η μη συμμόρφωση των ιδιοκτητών κρεοπωλείων, εργαστηρίων τεμαχισμού κρέατος και σφαγείων με την υποχρέωση τα άτομα που απασχολούνται με τον τεμαχισμό, το χειρισμό κρέατος και τη σφαγή των ζώων, να κατέχουν τη βεβαίωση που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία.	1.500-3.000
25. Η μη ορθή διαχείριση των παραγόμενων ΖΥΠ από τις επιχειρήσεις τροφίμων.	200-30.000
26. Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, στον εν λόγω τομέα, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.	έως 5.000
Υποτομέας κανόνων παραγωγής τροφίμων μη ζωικής προέλευσης και εμπορίας αυτών:	
1. Η μη τήρηση των προβλεπόμενων προδιαγραφών εμπορίας, ποιότητας και των κανόνων παραγωγής.	500- 20.000
2. Η μη συμμόρφωση κατά την εισαγωγή, εξαγωγή, το ενδοκοινοτικό εμπόριο και τη διακίνηση στην εγχώρια αγορά του υπευθύνου του φορτίου με την υποχρέωση για προηγούμενη κοινοποίηση (αναγγελία) όλων των απαραίτητων πληροφοριών και των ακριβών ενδείξεων για την αναγνώριση του προϊόντος στις αρμόδιες αρχές της χώρας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.	3.000 – 10.000
3. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την εμπορία των τροφίμων, ως προς την επάρκεια και πληρότητα των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων.	500 - 10.000
4. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τις εισαγωγές τροφίμων από τρίτες χώρες.	10.000 – 60.000
5. Η μη τήρηση των κανόνων σχετικά με τις συνθήκες μεταφοράς και συντήρησης των νωπών, κατεψυγμένων και βαθείας κατάψυξης τροφίμων.	1.000 – 10.000
6. Η ελλιπίης ή μη τήρηση των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία του αμπελοοινικού τομέα βιβλίων και στοιχείων.	1.000-15.000
7. Η μη συμμόρφωση με τις προδιαγραφές των οίνων	

Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε., ποικιλιακών και λοιπών οίνων, όσον αφορά πρακτικές παραγωγής, παρασκευής, μεταποίησης, αποθήκευσης, διακίνησης και εμφιάλωσης.	1.000-15.000
8. Η εκπρόθεσμη ή μη υποβολή των υποχρεωτικών από την ισχύουσα νομοθεσία του αμπελοοινικού τομέα δηλώσεων.	5.000 – 50.000
9. Η μη εξακρίβωση της επιλεξιμότητας των πρώτων υλών για την παραγωγή αμπελοοινικών προϊόντων	5.000 – 50.000
10. Η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας σχετικά με την επισήμανση και την παρουσίαση των αμπελοοινικών προϊόντων	1.000 – 20.000
11. Κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης αμπελοοινικών προϊόντων, σε προϊόντα που δεν δικαιούνται τις ανωτέρω ενδείξεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.	5.000 – 50.000
12. Η μη συμμόρφωση με τις οινολογικές πρακτικές και περιορισμούς που υπόκεινται τα αμπελοοινικά προϊόντα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.	1.000-15.000
13. Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, στον εν λόγω τομέα	έως 5.000

γ) Τομέας ζωοτροφών:

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
1. Εισαγωγή και διακίνηση ζωοτροφών που δεν πληρούν τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των ζωοτροφών.	1.000-60.000
2. Εισαγωγή ζωοτροφών που δεν πληρούν τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των ζωοτροφών με σκοπό την ιδιοκατανάλωση.	500- 20.000
3. Μη τήρηση ιχνηλασιμότητας, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚ 178/2002, από επιχειρήσεις ζωοτροφών, πλην γεωργών	500- 20.000
4. Μη συμμόρφωση με τις διατάξεις του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 178/2002, από γεωργούς που παράγουν πρώτες ύλες ζωοτροφών ή από κτηνοτρόφους που δεν παρασκευάζουν σύνθετες ζωοτροφές.	200- 5.000
5. Μη τήρηση των απαιτήσεων των διατάξεων των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 και αριθμ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου από μεταφορικές εταιρείες, όσον αφορά τις γενικές αρχές της ασφάλειας και τους επίσημους ελέγχους στις ζωοτροφές.	500-4.000
6. Μη εφαρμογή συστήματος αυτοελέγχου από επιχείρηση, όπου αυτό προβλέπεται.	1.000-10.000 (15.000-80.000 για νοθεία ή δόλο)
7. Εισαγωγή ζωοτροφών χωρίς την προβλεπόμενη από την εθνική νομοθεσία ενημέρωση των αρμόδιων αρχών πριν την εισαγωγή.	500-10.000
8. Μη συμμόρφωση με την προβλεπόμενη ενημέρωση των αρχών για ενδοκοινοτικό εμπόριο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.	1.000-3.000
9. Εισαγωγή προϊόντων που προορίζονται για διατροφή των ζώων και πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στη χώρα ή	1.000-3.000

σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου από τη νομοθεσία εντύπου.	
10. Παρασκευή ζωοτροφών (συμπεριλαμβανομένων των προσθέτων υλών και προμιγμάτων προσθέτων υλών) σε εγκαταστάσεις που λειτουργούν χωρίς την έγκριση της αρμόδιας αρχής ή επιχείρηση που θέτει αυτές σε κυκλοφορία (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής) ή τις εμπορεύεται.	500-20.000
11. Παρασκευή ζωοτροφών (συμπεριλαμβανομένων των προσθέτων υλών και προμιγμάτων προσθέτων υλών) σε εγκαταστάσεις που λειτουργούν χωρίς την απαιτούμενη από την αρμόδια αρχή εγγραφή ή επιχείρηση που θέτει αυτές σε κυκλοφορία (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής) ή τις εμπορεύεται.	500-6.000
12. Μη γνωστοποίηση της μεταβολής της νομικής ή πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης το αργότερο εντός μηνός από την πραγματοποίησή της.	1.000-6.000
13. Παρασκευή ζωοτροφών επιβλαβών για την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή το περιβάλλον, με σκοπό να τεθούν σε κυκλοφορία ή να ιδιοκαταναλωθούν ή ζωοτροφών που περιέχουν απαγορευμένα συστατικά, όπως αυτά ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία.	500-60.000
Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.	500-10.000
14. Μεταφορά ζωοτροφών χωρίς την απαιτούμενη εγγραφή σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 183/2005.	300-6.000
15. Μη αναγραφή αριθμού έγκρισης ή αναγραφή ψευδούς αριθμού έγκρισης ή εγγραφής κατά τη σήμανση των ζωοτροφών.	500-10.000
16. Άσκηση επιπλέον δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν υπάρχει η αντίστοιχη έγκριση ή εγγραφή.	100 - 6.000
17. Επιχειρήσεις ζωοτροφών που προμηθεύονται ζωοτροφές από μη εγκεκριμένες επιχειρήσεις ή πωλούν τα προϊόντα τους σε μη εγκεκριμένες επιχειρήσεις, εφόσον απαιτείται να έχουν έγκριση από τη νομοθεσία.	1.000 - 20.000
18. Επιχειρήσεις ζωοτροφών που προμηθεύονται ζωοτροφές από μη εγγεγραμμένες επιχειρήσεις ή πωλούν τα προϊόντα τους σε μη εγγεγραμμένες επιχειρήσεις, εφόσον αυτές απαιτείται να έχουν εγγραφεί, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.	300 - 6.000
19. Κάθε επιχείρηση που δεν υποβάλει τη δήλωση που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, προκειμένου να υπολογισθεί το ύψος των ετήσιων τελών που οφείλει να καταβάλει.	500 – 10.000
20. Κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής και χρήσης, μη εγκεκριμένων πρόσθετων υλών, αυτούσιες ή σε πρόμιγμα.	500-60.000
21. Χρήση μη εγκεκριμένης πρόσθετης ύλης για πειραματικούς σκοπούς, χωρίς την απαραίτητη έγκριση από τη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ.	3.000 -20.000
22. Σε όποιο προτίθεται να θέσει για πρώτη φορά σε κυκλοφορία (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής) πρόσθετες ύλες ή προμείγματα πρόσθετων υλών και δεν	1.000-10.000

<p>υποβάλλει, τουλάχιστον 10 ημέρες πριν την κυκλοφορία τους, στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ τα εξής στοιχεία:</p> <p>α) αντίγραφο του κανονισμού ή των κανονισμών βάση των οποίων εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η κυκλοφορία των πρόσθετων υλών. Στην περίπτωση των προμιγμάτων πρόσθετων υλών υποβάλλονται αντίγραφα των κανονισμών για κάθε πρόσθετη ύλη,</p> <p>β) πιστοποιητικό χημικής ανάλυσης ή πιστοποιητικό ποιότητας,</p> <p>γ) λεπτομερείς οδηγίες χρήσης της πρόσθετης ύλης ή των προμιγμάτων πρόσθετων υλών ,</p>	
<p>23. Σε όποιον παρασκευάζει, θέτει σε κυκλοφορία ή χρησιμοποιεί μια πρόσθετη ύλη ή μια ζωοτροφή στην οποία έχει ενσωματωθεί αυτή η πρόσθετη ύλη, χωρίς να εξασφαλίζει ότι τηρούνται όλοι οι όροι ή περιορισμοί που έχουν επιβληθεί για τη διάθεση στην αγορά, τη χρήση και το χειρισμό της πρόσθετης ύλης ή των ζωοτροφών που την περιέχουν.</p>	1.000-60.000
<p>24. Θέση σε κυκλοφορία ζωοτροφών των οποίων η επισήμανση και η παρουσίαση παραπλανά τον χρήστη των ζωοτροφών.</p> <p>Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.</p>	500-20.000 300-10.000
<p>25. Θέση σε κυκλοφορία ζωοτροφών χωρίς την απαιτούμενη επισήμανση ή των οποίων η επισήμανση δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική τους κατάσταση.</p> <p>Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.</p>	500-20.000 300 – 10.000
<p>26. Θέση σε κυκλοφορία ζωοτροφών που στην επισήμανση αναφέρουν ισχυρισμούς που δεν είναι αντικειμενικοί, επαληθεύσιμοι από τις αρμόδιες αρχές και κατανοητοί από τον χρήστη των ζωοτροφών.</p> <p>Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.</p>	500-10.000 300-2.000
<p>27. Θέση σε κυκλοφορία στην ελληνική αγορά ζωοτροφών που προορίζονται για ιδιαίτερους διατροφικούς σκοπούς και δεν πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις της νομοθεσίας.</p> <p>Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.</p>	500-10.000 500-3.000
<p>28. Θέση σε κυκλοφορία στην ελληνική αγορά πρώτων υλών ζωοτροφών και συμπληρωματικών ζωοτροφών που περιέχουν πρόσθετες ύλες σε συγκέντρωση μεγαλύτερη από το εκατονταπλάσιο της ανώτατης επιτρεπόμενης συγκέντρωσης στην πλήρη ζωοτροφή.</p> <p>Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.</p>	5.000-10.000 1.000-3.000
<p>29. Θέση σε κυκλοφορία στην ελληνική αγορά πρώτων υλών ζωοτροφών και συμπληρωματικών ζωοτροφών, με συγκέντρωση κοκκιδιοστατικού και ιστομονοστατικού που υπερβαίνει το πενταπλάσιο της ανώτατης επιτρεπόμενης συγκέντρωσης στην πλήρη ζωοτροφή.</p>	5.000-10.000

Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.	1.000-3.000
30. Θέση σε κυκλοφορία ζωοτροφών χύμα ή σε μη σφραγισμένες συσκευασίες ή περιέκτες, πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 23 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2009.	500-10.000
Ενδιάμεσοι των προϊόντων αυτών.	500-2.000
31. Σε καθεμία από τις περιπτώσεις παραβάσεων αρ. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 και 30, εφόσον διαπιστωθεί δόλος.	Προσαύξηση προστίμου έως και το τριπλάσιο του προβλεπόμενου ανά περίπτωση προστίμου
32. Όποιος διαθέτει στην αγορά ή χρησιμοποιεί ή μεταποιεί ζωοτροφές που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 του Καν. (ΕΚ) 1829/2003 και δεν έχει έγκριση ή δεν τηρεί τους όρους έγκρισης.	500-20.000
33. Όποιος δεν διαβιβάζει εγγράφως στον φορέα διακίνησης, όπως αυτός ορίζεται στον Καν. (ΕΚ) 1830/2003, που παραλαμβάνει τη ζωοτροφή, τις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 4 παρ. 1, 2 και 3 και 5 παρ. 1 του Καν (ΕΚ) 1830/2003.	500-15.000
34. Όποιος δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 4 και 5 παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1830/2003, όσον αφορά το σύστημα και τη διαδικασία διατήρησης των πληροφοριών.	500-15.000
35. Όποιος δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Καν. (ΕΚ) 1829/2003, όσον αφορά στις ειδικές απαιτήσεις σήμανσης.	500-15.000
36. Στον κάτοχο έγκρισης ενός Γ.Τ.Ο. και στα ενδιαφερόμενα μέρη που έχουν την έδρα τους στη χώρα, οι οποίοι δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 και 3 του Καν. (ΕΚ) 1829/2003.	6.000-15.000
37. Κάθε άλλη περίπτωση παράβασης των Καν. (ΕΚ) 1829/2003 και 1830/2003.	3.000-15.000
38. Παρασκευή ζωοτροφών με χρήση ΜΖΠ για ιδιοκατανάλωση σε εγκαταστάσεις χωρίς την προβλεπόμενη έγκριση από τον Καν. 999/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.	500 – 5.000
39. Παρασκευή ζωοτροφών με χρήση ΜΖΠ για εμπορία σε εγκαταστάσεις, χωρίς την προβλεπόμενη έγκριση από τον Καν. 999/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει.	1.000 – 20.000
40. Επιχειρήσεις που δεν τηρούν μέρος ή σύνολο από τις προβλεπόμενες από τον παράρτημα του Καν (ΕΕ) 225/2012 υποχρεώσεις τους.	1.000-50.000
41. Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, στον εν λόγω τομέα, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.	έως 5.000

δ) Τομέας υγείας των ζώων:

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
1. Μη υποβολή αίτησης για την απόκτηση κτηνιατρικής άδειας ή κτηνιατρικής έγκρισης εκμεταλλεύσεων.	100 – 3.000
2. Μη τήρηση των όρων κτηνιατρικής αδειοδότησης ή κτηνιατρικής έγκρισης εκμεταλλεύσεων.	100 – 5.000
3. Διατήρηση, εκτροφή, μεταφορά ή χειρισμός ζώων σε εκμεταλλεύσεις που δεν είναι εγγεγραμμένες στους επίσημους καταλόγους εκμεταλλεύσεων των αρμόδιων κτηνιατρικών υπηρεσιών.	100 – 5.000
4. Μη τήρηση ή μη προσκόμιση κατά τον έλεγχο, του μητρώου της εκμετάλλευσης.	100 – 5.000
5. Επαναλαμβανόμενη και εκτεταμένη ασυνέπεια του μητρώου εκμετάλλευσης με τα δηλωθέντα στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία στοιχεία ή με τα υποχρεωτικώς τηρούμενα στην εκμετάλλευση έγγραφα ή πιστοποιητικά.	200– 3.000
6. Παραποίηση της προβλεπόμενης από τις κείμενες διατάξεις σήμανσης των ζώων της εκμετάλλευσης ή απουσία αυτής.	1.000 - 10.000
7. Μη σήμανση, κατά τις κείμενες διατάξεις, σε περισσότερα από τα μισά ζώα της εκμετάλλευσης.	200 - 3.000
8. Μη σήμανση, κατά τις κείμενες διατάξεις, σε λιγότερα από τα μισά ζώα της εκμετάλλευσης.	100 - 1.000
9. Διατήρηση, εκτροφή ή μεταφορά ζώων που σημαίνονται ελλιπώς.	100 - 1.000
10. Απομάκρυνση από την εκμετάλλευση ζώων που δε φέρουν την προβλεπόμενη σήμανση ή που δε συνοδεύονται από τα έγγραφα ή πιστοποιητικά που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις ή που ο αριθμός τους δεν ανταποκρίνεται με τα καταχωρημένα στο μητρώο της εκμετάλλευσης στοιχεία.	1.000 - 10.000
11. Μη δήλωση ή ψευδής δήλωση στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία των απογραφικών στοιχείων και των μεταβολών του ζωικού πληθυσμού της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.	200 - 5.000
12. Μη τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών κοινοποίησης στοιχείων στις αρμόδιες κτηνιατρικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.	100 – 1.500
13. Μη τήρηση ή μη τήρηση κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ή μη προσκόμιση κατά τον έλεγχο των πιστοποιητικών ή εγγράφων που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, όπως διαβατήρια, έγγραφα μετακίνησης και αιτήσεις παραγγελίας μέσων σήμανσης.	200 - 3.000
14. Μη ορθή διαχείριση παραγγελιών και αποθεματοποίησης των μέσων σήμανσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.	100 - 500
15. Εμπορία και διακίνηση σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων που αποτελούν αντικείμενα ενδοενωσιακής συναλλαγής ή εισάγονται από τρίτες χώρες και δεν πληρούν τους υγειονομικούς όρους και προϋποθέσεις, σύμφωνα με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.	1.000 - 10.000
16. Διακίνηση και εμπορία σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων εντός της επικράτειας από μη εγκεκριμένα κέντρα συλλογής και αποθήκευσης σπέρματος.	1.000 - 6.000
17. Εισαγωγή σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων από μη εγκεκριμένα κέντρα συλλογής και αποθήκευσης σπέρματος.	1.000 - 6.000
18. Διακίνηση και εμπορία σπέρματος, ωαρίων ή εμβρύων που δε συνοδεύεται από τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις πιστοποιητικά ή συνοδεύονται από πιστοποιητικά που δεν ανταποκρίνονται στην προαναφερθείσα κατάσταση τους.	1.000 - 6.000

ε) Τομέας προστασίας των ζώων

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
Υποτομέας προστασίας των ζώων στις εκτροφές:	
1.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την απασχόληση επαρκούς αριθμού προσώπων, με κατάλληλες ικανότητες, γνώσεις και επαγγελματικά προσόντα, στα οποία παρέχονται οδηγίες και κατευθύνσεις για τη φροντίδα των ζώων.	500-2.000
2.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την πραγματοποίηση επιθεωρήσεων των ζώων της εκτροφής σύμφωνα με την απαιτούμενη συχνότητα, ανά είδος ζώων και σύστημα εκτροφής, καθώς και μη συμμόρφωση με τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση καταστάσεων που καταδεικνύουν μείωση του επιπέδου της καλής διαβίωσης ή/και της υγείας τω ζώων.	500-5.000
3.Μη τήρηση ή ελλιπή τήρηση μητρών φαρμακευτικής αγωγής, θανάτων και όλων των υπόλοιπων μητρών που είναι απαραίτητα για την ορθή λειτουργία της εκμετάλλευσης, ανάλογα με το είδος του ζώου.	500-5.000
4.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την εξασφάλιση ελευθερίας κινήσεων στα ζώα, ανάλογα με το σύστημα εκτροφής και το είδος του ζώου.	1.000-5.000
5.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την εξασφάλιση του απαιτούμενου ελεύθερου χώρου δαπέδου ανάλογα με το σύστημα εκτροφής, το είδος και τη κατηγορία του ζώου και την πυκνότητα εκτροφής.	1.000-10.000
6.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με τις προβλεπόμενες προδιαγραφές για την κατασκευή, τη συντήρηση και τη λειτουργία των χώρων σταβλισμού ή των κλωβών και του χρησιμοποιούμενου για τα ζώα εξοπλισμού, ανάλογα με το σύστημα εκτροφής καθώς και με την εξασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών φωτισμού, θορύβου, κονιορτού, θερμοκρασίας, υγρασίας, συγκέντρωσης αερίων κ.λ.π. εντός της εκτροφής.	1.000-10.000
7.Μη τήρηση από τον υπεύθυνο της εκτροφής των απαραίτητων μέτρων για τα ζώα που εκτρέφονται εκτός κτιρίων.	1.000-5.000
8.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την επιθεώρηση και εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας του αυτόματου ή μηχανικού εξοπλισμού της εκτροφής, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος αερισμού και συναγερμού, ή μη ύπαρξη κατάλληλου εφεδρικού συστήματος και συστήματος συναγερμού.	1.000-10.000
9.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με την παροχή: α) ισορροπημένης, υγιεινής τροφής κατάλληλης για την ηλικία, το είδος, την κατηγορία των ζώων, ανά κατάλληλα διαστήματα, β) νερού ή άλλων υγρών κατάλληλης ποιότητας και ποσότητας, γ) των προβλεπόμενων απαραίτητων άλλων ουσιών,	1.000-10.000

ανάλογα με το είδος του ζώου, δ) κατάλληλων σε κατασκευή, σχεδιασμό και τοποθέτηση συστημάτων σίτισης και ποτίσματος των ζώων, ε) μη επιβλαβών ουσιών για θεραπευτικούς, προφυλακτικούς ή άλλους σκοπούς .	
10.Μη παροχή από τον υπεύθυνο της εκτροφής, υλικού απασχόλησης ή υλικού για τη δημιουργία φωλιάς, ανάλογα με το είδος του ζώου.	500-5.000
11.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκτροφής με τους όρους και τις προϋποθέσεις πραγματοποίησης των ακρωτηριασμών, ανάλογα με το είδος του ζώου, καθώς και μη επαρκής αιτιολόγηση της πραγματοποίησης των ακρωτηριασμών αυτών σε βάση ρουτίνας.	500-5.000
12.Εφαρμογή από τον υπεύθυνο της εκτροφής φυσικών ή τεχνητών μεθόδων εκτροφής ή περιορισμών στην εκτροφή που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν ταλαιπωρία, βλάβη ή αρνητική επίπτωση στην υγεία και ευζωία των ζώων.	1.000-10.000
Υποτομέας προστασίας των ζώων κατά τη μεταφορά:	
13.Μη τήρηση των γενικών κανόνων μεταφοράς, από τους κτηνοτρόφους που μεταφέρουν με δικά τους οχήματα ή άλλα μεταφορικά μέσα, ζώα κατά την εποχική μετανάστευση ή τα δικά τους ζώα, σε αποστάσεις μικρότερες των πενήντα (50) χιλιομέτρων.	500-1.500
14. Μη τήρηση εντός του οχήματος από το πρόσωπο που πραγματοποιεί τη μεταφορά των απαραίτητων εγγράφων μεταφοράς (υγειονομικό πιστοποιητικό, κοινό κτηνιατρικό έγγραφο εισόδου για τα ζώα που προέρχονται από τρίτες χώρες, ημερολόγιο ταξιδιού), όσον αφορά τον τύπο αυτών και την απαιτούμενη συμπλήρωσή τους.	
15. Μη συμμόρφωση των διοργανωτών, σε κάθε ταξίδι, με την υποχρέωση: α) να μην τίθενται σε κίνδυνο οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων από ανεπαρκή συντονισμό των διαφόρων τμημάτων του ταξιδιού ή ακατάλληλες καιρικές συνθήκες β) καθορισμού υπεύθυνου φυσικού προσώπου για την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών προς την αρμόδια αρχή, σχετικά με τον προγραμματισμό, την εκτέλεση και την ολοκλήρωση του ταξιδιού και γ) να τηρούν κατά τα ταξίδια μεταφοράς ζώων μεγάλης διάρκειας, μεταξύ της χώρας και άλλων κρατών – μελών ή τρίτων χωρών, τις διατάξεις για το ημερολόγιο ταξιδιού.	1.500 - 4.000
16. Μη συμμόρφωση του φύλακα των ζώων στον τόπο αναχώρησης, μεταφόρτωσης ή προορισμού με : α) την τήρηση των απαιτήσεων για την μεταφορά ικανών ζώων, β) τη διάθεση των κατάλληλων εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και χώρων για τη φόρτωση, εκφόρτωση και μεταφορά των ζώων,	2.000-6.000

<p>γ) την εφαρμογή των κατάλληλων πρακτικών μεταφοράς και μεταχείρισης κατά τη φόρτωση και εκφόρτωση, ανάλογα με το είδος του ζώου και τη κατηγορία του</p> <p>δ) τις διατάξεις για το ημερολόγιο ταξιδιού κατά τα ταξίδια μεταφοράς ζώων μεγάλης διάρκειας, μεταξύ της χώρας και άλλων κρατών– μελών ή τρίτων χωρών,</p> <p>ε) με την υποχρέωση εξέτασης όλων των ζώων που φτάνουν στην εγκατάστασή του.</p>	
<p>17. Πραγματοποίηση μεταφοράς ανεξάρτητα της διάρκειάς της, από πρόσωπα που δεν κατέχουν άδεια μεταφορά ή κατέχουν άδεια που έχει λήξει, ανακληθεί ή αφαιρεθεί προσωρινά καθώς και χρησιμοποίηση των προσώπων αυτών από τον διοργανωτή ή τον φύλακα.</p>	2.000-6.000
<p>18. Μη κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή, εντός 15 εργασίμων ημερών, τυχόν αλλαγών που αφορούν τις απαραίτητες πληροφορίες και έγγραφα που υποχρεωτικά υποβάλλονται σε αυτές, από τον μεταφορέα, για την προαναφερόμενη μεταφορά.</p>	200-800
<p>19. Πραγματοποίηση μεταφοράς ανεξάρτητα της διάρκειάς της από οδηγό που δεν διαθέτει άδεια μεταφορά ή ακριβές αντίγραφο αυτής.</p>	200-600
<p>20. Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκμετάλλευσης του κέντρου συγκέντρωσης με την υποχρέωσή του να αναθέτει τη μεταχείριση των ζώων σε πρόσωπο που κατέχει εν ισχύ πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας.</p>	1.500-4.500
<p>21. Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της εκμετάλλευσης του κέντρου συγκέντρωσης με την υποχρέωσή του :</p> <p>α) να μεριμνά για τη μεταφορά μόνο ζώων ικανών για το σκοπό αυτό,</p> <p>β) να διαθέτει τις κατάλληλες εγκαταστάσεις, τον εξοπλισμό και τους χώρους κατά τη φόρτωση, εκφόρτωση και μεταφορά των ζώων,</p> <p>γ) να εφαρμόζει τις κατάλληλες πρακτικές μεταφοράς και μεταχείρισης κατά τη φόρτωση και εκφόρτωση, ανάλογα με το είδος του ζώου και τη κατηγορία του</p>	2.000-6.000
<p>22. Μη διατήρηση, εκ μέρους του μεταφορέα, του οχήματος ή των οχημάτων με τα ρυμουλκούμενά τους σε κατάσταση συντήρησης και λειτουργίας που να ανταποκρίνεται στη βεβαίωση καταλληλότητας του οχήματος ή στο πιστοποιητικό έγκρισης οχήματος, καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετούς ισχύος τους.</p>	2.000 - 6.000
<p>23. Μη διατήρηση, εκ μέρους του μεταφορέα, του πλοίου σε κατάσταση συντήρησης και λειτουργίας που να ανταποκρίνεται στο πιστοποιητικό έγκρισης πλοίου, καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετούς ισχύος του.</p>	3.000-10.000
<p>24. α) Μη συμμόρφωση του διοργανωτή, του μεταφορέα και του φύλακα με την υποχρέωση ανάθεσης της μεταχείρισης των ζώων, σε οδηγό ή συνοδό που κατέχει, εν ισχύ, πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας, σύμφωνα με τα Παραρτήματα I και II του Κανονισμού 1/2005.</p> <p>β) Μη κατοχή από οδηγό ή συνοδό μεταφοράς ζώων, εν</p>	1.500-4.500

ισχύ, πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας, σύμφωνα με τα Παραρτήματα I και II του Κανονισμού 1/2005,	
25. Η πραγματοποίηση οδικής μεταφοράς μεγάλης διάρκειας κατοικιδίων ιπποειδών, βοοειδών, χοίρων, αιγοπροβάτων και πουλερικών, με μεταφορικά μέσα και εμπορευματοκιβώτια, τα οποία δεν έχουν επιθεωρηθεί και εγκριθεί από την αρμόδια αρχή και δεν διαθέτουν εν ισχύ πιστοποιητικό έγκρισης.	1.000 – 3.000
26. Η πραγματοποίηση θαλάσσιας μεταφοράς, από ενωσιακό λιμένα, σε απόσταση μεγαλύτερη των 10 μιλίων, οικίστιων ιπποειδών, βοοειδών, χοίρων, αιγοπροβάτων και πουλερικών, με πλοία και εμπορευματοκιβώτια, τα οποία δεν έχουν επιθεωρηθεί και εγκριθεί από την αρμόδια αρχή και δεν διαθέτουν εν ισχύ πιστοποιητικό έγκρισης.	3.000-10.000
27. Μη κατοχή, εν ισχύ, βεβαίωσης καταλληλότητας οχήματος για μεταφορές ζώων με οχήματα μεταφοράς μέχρι 65 χιλιόμετρα ή μέχρι 8 ώρες.	500-1.500
28. Η μη τήρηση από τον μεταφορέα, κατά την πραγματοποίηση της οδικής, θαλάσσιας, σιδηροδρομικής και αεροπορικής μεταφοράς ζώων, των υποχρεώσεών του, που αφορούν : α) την ικανότητα των ζώων που μεταφέρονται ή β) τις προδιαγραφές των μέσων μεταφοράς και των εμπορευματοκιβωτίων ή γ) τις πρακτικές μεταφοράς κατά τη φόρτωση, την εκφόρτωση και τη μεταφορά ή δ) τη μεταχείριση των ζώων κατά τη φόρτωση, την εκφόρτωση και τη μεταφορά ή ε) τις εγκαταστάσεις και τις διαδικασίες κατά τη φόρτωση, την εκφόρτωση και τη μεταφορά ή στ) την παροχή τροφής, νερού, ανάπαυσης κατά τα απαραίτητα διαστήματα ή ζ) την τήρηση της ανώτατης διάρκειας μεταφοράς, για την οποία έχει λάβει άδεια μεταφορέα ή η) τις πρόσθετες απαιτήσεις για τα μεταφορικά μέσα, στα ταξίδια μεγάλης διάρκειας ή θ) τις απαιτήσεις για την ελαχίστη επιφάνεια που πρέπει να παρέχεται στα ζώα ή ι) την ύπαρξη καθ' όλη τη διάρκεια της μεταφοράς, του σωστού τύπου ημερολογίου ταξιδιού, όπου αυτό απαιτείται, κατάλληλα συμπληρωμένου, υπογεγραμμένου και σφραγισμένου ή ια) την επιστροφή του κατάλληλα συμπληρωμένου, υπογεγραμμένου και σφραγισμένου ημερολογίου ταξιδιού, εντός του οριζόμενου χρονικού διαστήματος και διατήρηση επί τριετίας των πληροφοριών αυτού καθώς και του εκτυπώματος του ταχογράφου.	2.000 - 6.000
29. Η υποβολή αίτησης άδειας μεταφορέα σε περισσότερες από μία αρχές και σε περισσότερα του ενός κράτη- μέλη.	1.500-4.000

<p>30. Μη συμμόρφωση του υπευθύνου του σημείου ελέγχου με τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας που αφορούν:</p> <p>α) την έγκριση του σημείου ελέγχου, β) τα υγειονομικά μέτρα και τα μέτρα υγιεινής που πρέπει να εφαρμόζονται για τις εγκαταστάσεις, τον εξοπλισμό, το προσωπικό, γ) τις προδιαγραφές των εγκαταστάσεων και του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, δ) τη λειτουργία αυτών, ε) την τήρηση μητρώων.</p>	<p>1.500 έως 10.000</p>
<p>Υποτομέας προστασίας των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους:</p>	
<p>31.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με την υποχρέωση απασχόλησης επαρκούς αριθμού προσωπικού, που να έχει κατάλληλο βαθμό ικανότητας και να κατέχει πιστοποιητικό για το χειρισμό, τη φροντίδα, την ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση, την αξιολόγηση της αναισθητοποίησης, την αγκίστρωση ή ανύψωσή, την αφαίμαξη και τη σφαγή των ζώων (θρησκευτική σφαγή).</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>32.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τις γενικές απαιτήσεις σχετικά με τη θανάτωση και τις σχετικές εργασίες καθώς και τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων.</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>33.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τις διατάξεις για τη χρησιμοποίηση των επιτρεπόμενων μεθόδων αναισθητοποίησης και των βασικών παραμέτρων τους, ανάλογα με το είδος και την κατηγορία των ζώων .</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>34.Η μη πραγματοποίηση της θρησκευτικής σφαγής στο σφαγείο</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>35.Μη συμμόρφωση των ατόμων που είναι υπεύθυνα για τη θρησκευτική σφαγή, με την πραγματοποίηση τακτικού ελέγχου που διασφαλίζει τη μη εμφάνιση ευαισθησίας στο ζώο πριν την ελευθέρωσή του από την ακινητοποίηση και πριν υποβληθεί σε εκδορά ή ζεμάτισμα</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>36.Μη λήψη μέτρων του υπευθύνου της επιχείρησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης και της συνεπακόλουθης εξασφάλισης του θανάτου των ζώων καθώς και τη μη κατάρτιση συστήματος τακτικού ελέγχου που διασφαλίζει τη μη εμφάνιση ευαισθησίας στο ζώο μεταξύ του τέλους της αναισθητοποίησης και του θανάτου .</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>37.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με την κατάρτιση και εφαρμογή πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας και με την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, για αυτές.</p>	<p>2.000-10.000</p>
<p>38.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού ακινητοποίησης και αναισθητοποίησης, σύμφωνα με τις οδηγίες του</p>	<p>2.000-10.000</p>

κατασκευαστή.	
39.Διαφήμιση και πώληση εξοπλισμού ακινητοποίησης και αναισθητοποίησης χωρίς κατάλληλες οδηγίες χρήσης.	1.000-2.000
40.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης για τη διάθεση, επιτόπου και άμεσα, εφεδρικού εξοπλισμού αναισθητοποίησης.	2.000-5.000
41.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης για την τήρηση μητρώου συντήρησης του εξοπλισμού αναισθητοποίησης.	500-1.500
42.Μη συμμόρφωση του ιδιοκτήτη ή του προσώπου υπό την ευθύνη ή την επιτήρηση του ιδιοκτήτη, που πραγματοποιεί σφαγή ζώων (εξαιρουμένων πουλερικών, κουνελιών, λαγών, χοίρων, προβάτων και αιγών), εκτός σφαγείου, για ιδιωτική οικιακή κατανάλωση, με την εφαρμογή της προσήκουσας αναισθητοποίησης, των εν γένει ορθών χειρισμών των ζώων και της αφαίμαξης.	500-1.500
43.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τις απαιτήσεις για τη διαρρύθμιση, την κατασκευή και τον εξοπλισμό του σφαγείου, όσον αφορά τις εγκαταστάσεις σταβλισμού των ζώων ή τους χώρους που παραδίδονται τα κιβώτια με τα ζώα ή τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις ακινητοποίησης και αναισθητοποίησής τους.	2.000-10.000
44.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τις απαιτήσεις χειρισμού και ακινητοποίησης των ζώων κατά την άφιξη, τη μετακίνηση, τον σταβλισμό των ζώων (εκτός από κουνέλια και λαγούς) και την αφαίμαξή τους.	2.000-10.000
45.Μη συμμόρφωση του υπευθύνου της επιχείρησης με τον ορισμό σε κάθε σφαγείο, που σφάζει >1.000 μονάδες θηλαστικών και >150.000 πτηνά και κουνέλια ετησίως, υπεύθυνου προσώπου για την καλή μεταχείριση των ζώων, με καθορισμένες τις σχετικές αρμοδιότητές του.	2.000-10.000
46. Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας, στον εν λόγω τομέα, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.	Έως 5.000

στ) Τομέας διαχείρισης Ζωικών Υποπροϊόντων (ΖΥΠ) και Παράγωγων Προϊόντων (ΠΠ):

Μη συμμόρφωση	Ύψος προστίμου σε ευρώ
Παραγωγοί ΖΥΠ	
1) μη ορθός χειρισμός των παραγόμενων ΖΥΠ εντός των επιχειρήσεων τροφίμων 2) μη ύπαρξη διαδικασιών διαχείρισης παραγόμενων ΖΥΠ στο σύστημα αυτοελέγχου της εγκατάστασης/μονάδας 3) μη ορθή συλλογή 4) μη ορθή κατηγοριοποίηση/ταυτοποίηση υλικών 5) μη ορθή προσωρινή αποθήκευση 6) μη κατάλληλη συσκευασία και επισήμανση των υλικών 7) μη καταγραφή των παραγόμενων ποσοτήτων ΖΥΠ ανά κατηγορία υλικών	200 – 60.000

<p>8) μη εξασφάλιση ιχνηλασιμότητας 9) μη τήρηση μητρώου αποστολών 10) μη έκδοση ή μη ορθά συμπληρωμένου εμπορικού εγγράφου 11) μη τήρηση αρχείου με τα σχετικά εμπορικά έγγραφα και υγειονομικά πιστοποιητικά 12) μη ή ελλιπή εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προμηθευτών και πελατών 13) μη τήρηση των υποχρεώσεων ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών 14) μη ορθή διαχείριση υλικών ειδικού κινδύνου, αίματος, τυρογάλακτος 15) μη ορθή διαχείριση νεκρών ζώων 16) μη εγκεκριμένες χρήσεις που αφορούν τη σίτιση ζώων 17) μη εγκεκριμένη απόρριψη ή χρήση 18) μη τήρηση των απαιτήσεων για τις πρώτες ύλες που προορίζονται για παραγωγή ζελατίνης και συνδετικού ιστού (ως ΖΥΠ) με τις πρώτες ύλες για την παραγωγή προϊόντων ζωικής προελεύσεως. 19) η αποστολή ΖΥΠ και ΠΠ από ευπαθή είδη ζώων από εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις, μονάδες ή ζώνες που υπόκεινται σε περιορισμούς σύμφωνα με την ενωσιακή κτηνιατρική νομοθεσία, ή λόγω της εμφάνισης σοβαρής μεταδοτικής νόσου</p>	
Μονάδες διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ	
<p>1) η λειτουργία εγκατάστασης/μονάδας χωρίς έγκριση 2) υπέρβαση της δυναμικότητας 3) μη ορθή διαχείριση 4) μη καταγραφή των διαχειριζόμενων ποσοτήτων ΖΥΠ και παραγόμενων προϊόντων ανά κατηγορία υλικών 5) μη κατάλληλη συσκευασία και σήμανση/ταυτοποίηση των ΠΠ 6) μη ύπαρξη ή μη ορθά συμπληρωμένου εμπορικού εγγράφου 7) μη εξασφάλιση ιχνηλασιμότητας 8) μη τήρηση μητρώων αποστολών 9) μη τήρηση αρχείου με τα σχετικά εμπορικά έγγραφα και υγειονομικά πιστοποιητικά 10) μη εφαρμογή ή ελλιπής εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προμηθευτών και πελατών 11) μη τήρηση των γενικών απαιτήσεων υγιεινής 12) μη υλοποίηση εσωτερικών ελέγχων 13) μη θέσπιση, υλοποίηση και διατήρηση επικαιροποιημένης γραπτής διαδικασίας ή διαδικασιών που βασίζονται στις αρχές της ανάλυσης κινδύνου και κρισίμων σημείων ελέγχου (HACCP) 14) μη τήρηση των ειδικών απαιτήσεων και παραμέτρων παραλαβή ΖΥΠ και ΠΠ από μη εγκεκριμένη ή καταχωρημένη μονάδα 15) παράδοση ΠΠ σε μη εγκεκριμένη ή καταχωρημένη μονάδα 16) μη εγκεκριμένη χρήση ή απόρριψη ΖΥΠ ή ΠΠ 17) μη ορθή λειτουργία νεκροταφείων ζώων συντροφιάς 18) μη τήρηση των υποχρεώσεων ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών</p>	500 – 50.000

Χρήστες ΖΥΠ	
<p>1) δραστηριότητα μη καταχωρημένη</p> <p>2) μη εγκεκριμένη χρήση ζωικών υποπροϊόντων και παράγωγων προϊόντων τους για επιδείξεις, καλλιτεχνικές δραστηριότητες και για διαγνωστικούς, εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς</p> <p>3) μη συμμόρφωση με τους ειδικούς κανόνες για τα ερευνητικά και διαγνωστικά δείγματα</p> <p>4) μη συμμόρφωση με τους ειδικούς κανόνες και τις απαιτήσεις για τα εμπορικά δείγματα και τα εκθέματα</p> <p>5) μη εγκεκριμένη χρήση ζωικών υποπροϊόντων και παράγωγων προϊόντων τους για ειδικούς σκοπούς σίτισης</p>	200-10.000
Μεταφορείς ΖΥΠ και ΠΠ	
<p>1) μεταφορά ΖΥΠ/ΠΠ με μη εγκεκριμένο όχημα ή εμπορευματοκιβώτιο</p> <p>2) μη κατάλληλη ταυτοποίηση του οχήματος ή εμπορευματοκιβωτίου</p> <p>3) μεταφορά μη εγκεκριμένης κατηγορίας υλικών</p> <p>4) μεταφορά σε μη κατάλληλες συνθήκες (θερμοκρασία οχήματος)</p> <p>5) μεταφορά χωρίς τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα (εμπορικό έγγραφο ή/και υγειονομικό πιστοποιητικό)</p> <p>6) μεταφορά με μη ορθά συμπληρωμένο εμπορικό έγγραφο</p> <p>7) μη κατάλληλες συνθήκες ασφαλούς μεταφοράς όσον αφορά τους περιέκτες, το όχημα και τα υλικά συσκευασίας</p> <p>8) μη κατάλληλη συσκευασία και επισήμανση των υλικών μη τήρηση των απαιτήσεων καθαρισμού και απολύμανσης</p> <p>9) μη εξασφάλιση ιχνηλασιμότητας</p> <p>10) μη τήρηση μητρώων αποστολών</p> <p>11) μη τήρηση αρχείου με τα σχετικά εμπορικά έγγραφα και υγειονομικά πιστοποιητικά</p> <p>12) μη ή ελλιπή εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προμηθευτών και πελατών</p> <p>13) μη τήρηση αρχείου με τα αποδεικτικά καθαρισμού και απολύμανσης του οχήματος</p> <p>14) παραλαβή ή παράδοση από/σε μη εγκεκριμένη ή μη καταχωρισμένη μονάδα</p> <p>15) μη τήρηση των υποχρεώσεων ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών</p>	200 – 20.000
Εισαγωγές, Εξαγωγές, Ενδοκοινοτικό εμπόριο	
<p>1) Αποστολή ΖΥΠ και ΠΠ από ευπαθή είδη ζώων από εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις, μονάδες ή ζώνες που υπόκεινται σε περιορισμούς σύμφωνα με την ενωσιακή κτηνιατρική νομοθεσία, ή λόγω της εμφάνισης σοβαρής μεταδοτικής νόσου</p>	1.000 – 20.000
<p>2) Μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για τα ΖΥΠ και ΠΠ που εισάγονται στην ΕΕ ή διαμετακομίζονται μέσω της ΕΕ</p>	
<p>3) Μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, για τις εξαγωγές ΖΥΠ και ΠΠ</p>	

4) Η εξαγωγή ΖΥΠ και ΠΠ, τα οποία προορίζονται για αποτέφρωση ή υγειονομική ταφή	
5) Η εξαγωγή ΖΥΠ και ΠΠ σε τρίτες χώρες που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ για χρήση σε μονάδα παραγωγής βιοαερίου ή μονάδα λιπασματοποίησης	
6) Μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για τα ΖΥΠ και ΠΠ που διακινούνται εντός της ΕΕ	
Κάθε άλλη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, στον εν λόγω τομέα, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.	έως 5.000

3. Στις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών της προηγούμενης χρήσης ανώτερο του ποσού των δέκα εκατομμυρίων ευρώ (10.000.000,00), το ανώτερο όριο του ύψους των προστίμων της παρ. 2, ορίζεται σε ποσοστό έως τρία τοις εκατό (3%) του κύκλου εργασιών της χρήσης αυτής.

4. Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και τον καθορισμό του χρηματικού ύψους του διοικητικού προστίμου λαμβάνονται υπόψη, σε συνδυασμό, τα κατωτέρω κριτήρια επιμέτρησης:

- α) ο βαθμός επικινδυνότητας,
- β) η πολλαπλότητα των μη συμμορφώσεων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης,
- γ) το μέγεθος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και
- δ) η υποτροπή ως προς την ίδια μη συμμόρφωση στη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών,

με σκοπό το ύψος του προστίμου να είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό.

5. Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που εμπλέκονται, για το ίδιο προϊόν, περισσότερες επιχειρήσεις στο δίκτυο παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας του, διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε κάθε μία από αυτές.

Άρθρο 28

Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων

Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 27, πλην αυτής που αφορά στον υποτομέα της προστασίας των ζώων κατά τη μεταφορά τους και περιγράφεται στο άρθρο 30, είναι η ακόλουθη:

1. α) Διοικητικά πρόστιμα έως και 6.000 ευρώ επιβάλλονται από την υπηρεσία που διαπίστωσε τη μη συμμόρφωση, με απόφαση τριμελούς επιτροπής. Με απόφασή του, ο προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας που διενεργεί τον έλεγχο προβαίνει εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου στη σύσταση, συγκρότηση και στον ορισμό των μελών της τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από τρεις (3) ελεγκτές της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο. Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο ελεγκτής με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας. Χρέη γραμματέα εκτελεί ο ελεγκτής με τον λιγότερο χρόνο υπηρεσίας. Σε περίπτωση μη επαρκούς αριθμού υπαλλήλων για τη συγκρότηση της επιτροπής, σε αυτή δύνανται να συμμετάσχουν υπάλληλοι από άλλες αντίστοιχες αρμόδιες αρχές.

Η τριμελής επιτροπή συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, ο οποίος δέκα (10) ημέρες πριν τη συνεδρίασή της καλεί τον ενδιαφερόμενο για να εκθέσει τις απόψεις του εγγράφως ή προφορικά, με παρουσία του ιδίου ή εκπροσώπου του κατά την ημέρα συνεδρίασης.

β) Η τριμελής επιτροπή λαμβάνει υπόψη την έκθεση ελέγχου των ελεγκτών, τις απόψεις του ενδιαφερόμενου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση:

αα) είτε για τη μη επιβολή προστίμου,

ββ) είτε για την επιβολή προστίμου μέχρι και έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ

γγ) είτε για τη διαβίβαση της υπόθεσης στην αρμόδια, κατά περίπτωση, αρχή των περιπτώσεων α και β της παρ. 2, για την επιβολή προστίμου άνω των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, με σχετική εισήγηση για το ύψος αυτού.

Η εν λόγω επιτροπή δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεις μη συμμορφώσεων που το ποσό εκκίνησης του διοικητικού προστίμου είναι 6.001 ευρώ και άνω.

γ) Στην απόφαση επιβολής του προστίμου αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Η ένσταση κατατίθεται στην αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του προστίμου και απευθύνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής, η οποία συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, εκτός των περιπτώσεων επισήμων ελέγχων που διενεργούνται από τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΕΦΕΤ, οπότε η ένσταση απευθύνεται ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του ΕΦΕΤ, το οποίο καθορίζει τη σχετική προς τούτο διαδικασία. Με την απόφαση του Περιφερειάρχη του δεύτερου εδαφίου, ορίζονται τα μέλη που υποδεικνύονται από τον προϊστάμενο της αρχής που επέβαλε το πρόστιμο, η έδρα, ο τρόπος λειτουργίας και κάθε σχετικό θέμα. Οι τριμελείς επιτροπές ή ο ΕΦΕΤ, κατά περίπτωση, αποφαίνονται επί των ενστάσεων, μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας των ενστάσεων και ακυρώνουν εν όλω ή εν μέρει ή τροποποιούν την απόφαση επιβολής του προστίμου ή απορρίπτουν την ένσταση.

2. Διοικητικά πρόστιμα άνω των 6.001 ευρώ επιβάλλονται ή μη:

α) Για τις περιπτώσεις επίσημων ελέγχων, αρμοδιότητας των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής ή της Διεύθυνσης Μεταποίησης, Τυποποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου αυτού, κατόπιν εισήγησης των αρμόδιων, κατά περίπτωση, ως άνω Διευθύνσεων, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη την έκθεση ελέγχου των ελεγκτών, την απόφαση της τριμελούς επιτροπής σε περίπτωση διαβίβασης της υπόθεσης από αυτήν, τις απόψεις του ενδιαφερόμενου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

Στην απόφαση επιβολής προστίμου του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Η ένσταση κατατίθεται στις ως άνω, κατά περίπτωση, Διευθύνσεις του αυτού Υπουργείου και απευθύνεται ενώπιον, κατά περίπτωση καθ' ύλην αρμόδιας τριμελούς επιτροπής, η οποία συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στην οποία καθορίζεται η σύνθεση, οι ιδιότητες των μελών, ο τρόπος λειτουργίας, η έδρα και κάθε σχετικό θέμα.

Οι τριμελείς επιτροπές αποφαίνονται επί των ενστάσεων, μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας των ενστάσεων και ακυρώνουν εν όλων ή εν μέρει ή τροποποιούν την απόφαση επιβολής του προστίμου ή απορρίπτουν την ένσταση.

β) Για τις περιπτώσεις επίσημων ελέγχων, αρμοδιότητας του ΕΦΕΤ, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, το οποίο καθορίζει τη σχετική προς τούτο διαδικασία.

Στην απόφαση επιβολής του προστίμου αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Η ένσταση κατατίθεται στο ΔΣ του ΕΦΕΤ, το οποίο καθορίζει τη σχετική για την εξέταση αυτής διαδικασία και εξετάζεται όπως το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α.

3. Διοικητικά πρόστιμα για τις αριθ. 1 έως και 41 μη συμμορφώσεις της περιπτ. γ «Τομέας Ζωοτροφών» της παρ. 2 του άρθρου 27, επιβάλλονται ή μη, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής, η οποία λαμβάνει υπόψη την έκθεση ελέγχου των ελεγκτών, τις απόψεις του ενδιαφερόμενου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

Στην απόφαση επιβολής προστίμου του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, η οποία κατατίθεται στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής του αυτού Υπουργείου και απευθύνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής, η οποία συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στην οποία καθορίζεται η σύνθεση, οι ιδιότητες των μελών, ο τρόπος λειτουργίας, η έδρα και κάθε σχετικό θέμα. Η τριμελής επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας αυτών και ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει ή τροποποιεί την απόφαση επιβολής του προστίμου ή απορρίπτει την ένσταση.

4. Διοικητικά πρόστιμα για τις αριθ. 22 έως και 27 μη συμμορφώσεις της περίπτ. δ «Τομέας υγείας των ζώων» της παρ. 2 του άρθρου 27, επιβάλλονται ή μη, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων και Εφαρμογών, η οποία λαμβάνει υπόψη την έκθεση ελέγχου των ελεγκτών, τις απόψεις του ενδιαφερόμενου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

Στην απόφαση επιβολής προστίμου του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, η οποία κατατίθεται στη Διεύθυνση Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων και Εφαρμογών του αυτού Υπουργείου και απευθύνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής, η οποία συστήνεται και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στην οποία καθορίζεται η σύνθεση, οι ιδιότητες των μελών, ο τρόπος λειτουργίας, η έδρα και κάθε σχετικό θέμα. Η τριμελής επιτροπή αποφαινεται επί των ενστάσεων μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας αυτών και ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει ή τροποποιεί την απόφαση επιβολής του προστίμου ή απορρίπτει την ένσταση.

5. α) Διοικητικά πρόστιμα των παρ. 2, 3 και 4, άνω των 60.000,00 ευρώ, επιβάλλονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή του ΔΣ του ΕΦΕΤ, κατά περίπτωση.

β) Διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 3, ανεξαρτήτως ύψους, επιβάλλονται ή μη, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης των αρμόδιων

Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής ή της Διεύθυνσης Μεταποίησης, Τυποποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής ή του ΕΦΕΤ, κατά περίπτωση.

γ) Στην απόφαση επιβολής προστίμου των περιπτώσεων α και β αναφέρεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης κατ' αυτής, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, η οποία κατατίθεται στις ανωτέρω αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή στο ΔΣ του ΕΦΕΤ, κατά περίπτωση. Επί της ένστασης αποφαίνεται ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από εισήγηση των τριμελών επιτροπών των παρ. 2 περίπτ. α, 3 και 4 ή του ΕΦΕΤ κατά τη διαδικασία της παρ. 2 περίπτ. β. Για τη σχετική εισήγηση λαμβάνονται υπόψη η έκθεση των ελεγκτών, οι απόψεις του ενδιαφερόμενου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου.

6. Η απόφαση επιβολής του προστίμου ή η απόφαση επί της ένστασης, κοινοποιείται στην επιχείρηση και στα υπεύθυνα, κατά περίπτωση, πρόσωπα του άρθρου 5, σύμφωνα με το άρθρο 38.

Η απόφαση επί της ένστασης ή η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου, αν δεν υποβληθεί, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ένσταση, θεωρείται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή.

Άρθρο 29

Είσπραξη και απόδοση προστίμων

1. Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των αποφάσεων επιβολής προστίμων και της πορείας αποπληρωμής και είσπραξής τους διενεργείται από την οικονομική υπηρεσία της αρμόδιας αρχής, ανάλογα με την αρχή έκδοσης της σχετικής απόφασης.

2. Η εντός εξήντα (60) ημερών, από την επίδοση της απόφασης επιβολής προστίμου, αποπληρωμή του προστίμου, συνεπάγεται έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Τα διοικητικά πρόστιμα αποπληρώνονται και βεβαιώνονται ως έσοδα:

α) Κατά 100% του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από υπαλλήλους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β) Κατά 50% του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και κατά 50% των οικείων Περιφερειών, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από υπαλλήλους των Περιφερειακών Ενοτήτων, στα πλαίσια επίσημων ελέγχων, αρμοδιότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

γ) Κατά 100% του ΕΦΕΤ, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από υπαλλήλους του ΕΦΕΤ.

δ) Κατά 100% των οικείων Περιφερειών, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από υπαλλήλους των Περιφερειακών Ενοτήτων, στα πλαίσια επίσημων ελέγχων, αρμοδιότητας του ΕΦΕΤ.

ε) Κατά το 1/3 του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, κατά το 1/3 των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων και κατά το 1/3 του ΕΟΦ, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από υπαλλήλους τους ΕΟΦ.

4. Τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται με τη διαδικασία του άρθρου 28 εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ με τη σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τη βεβαιούσα αρχή και με αναφορά της αρχής υπέρ της οποίας κατατίθενται και αποδίδονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. α) Για μη συμμόρφωση που διώκεται και ποινικά, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 27 επιβάλλονται ανεξάρτητα από την άσκηση ποινικής δίωξης.

β) Αν το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο εκδώσει αμετάκλητη αθωωτική απόφαση για την ίδια πράξη της μη συμμόρφωσης στην οποία, διαπιστώνεται μετά δυνάμει δεδικασμένου, ότι δεν έχουν τελεσθεί ή λάβει χώρα τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων έχει στηριχθεί η επιβολή της κύρωσης, εκδίδεται υπέρ της επιχείρησης ατομικό φύλλο έκπτωσης του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου, υπό την προϋπόθεση ο ενδιαφερόμενος να προσκομίσει προηγουμένως στην αρμόδια αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του προστίμου επίσημο αντίγραφο της ως άνω αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης του δικαστηρίου.

Άρθρο 30

Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων στον υποτομέα της προστασίας των ζώων κατά τη μεταφοράς τους, είσπραξη και απόδοσή τους

1. Τα διοικητικά πρόστιμα που προβλέπονται στην περίπτωση ε «Τομέας παραστίας των ζώων» της παρ. 2 του άρθρου 27 και αφορούν στον υποτομέα της προστασίας των ζώων κατά τη μεταφορά, επιβάλλονται και εισπράττονται επί τόπου, κατά τη διαπίστωση της παράβασης, με πράξη βεβαίωσης παράβασης και επιβολής προστίμου: α) του Προϊστάμενου των οικείων ΣΥΚΕ ή β) των ελεγκτών των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων, κατά περίπτωση.

Για τη διαπίστωση της παράβασης συντάσσεται σχετική έκθεση από τους αρμόδιους ως άνω υπαλλήλους.

2. Τα διοικητικά πρόστιμα του παρόντος άρθρου αποδίδονται, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α και β της παρ. 3 του άρθρου 29.

3. Αν το πρόστιμο δεν καταβληθεί άμεσα, εισπράττεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 29. Στην περίπτωση επιβολής διοικητικού προστίμου σε αλλοδαπό μεταφορέα, για την εξασφάλιση της καταβολής του, αφαιρούνται τα στοιχεία της κυκλοφορίας του οχήματός του, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 1 του ν. 3446/2006 (Α' 49), όπως τροποποιήθηκε από την παρ.3 του άρθρου 4 του ν. 3897/2010 (Α' 208), μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή του.

Άρθρο 31

Ποινικές κυρώσεις επί μη συμμόρφωσης στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών, της υγείας και προστασίας ζώων και της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ

1. Στην περίπτωση που από τους επισήμους ελεγκτές διαπιστωθεί μη συμμόρφωση που επισύρει ποινικές κυρώσεις, η έκθεση επισήμου ελέγχου διαβιβάζεται από την αρμόδια αρχή στην αρμόδια εισαγγελική αρχή.

2. Οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται επί μη συμμόρφωσης στον τομέα των τροφίμων είναι οι ακόλουθες:

α) Σε όποιο πλαστογραφεί σφραγίδα και υπογραφή επίσημου ελεγκτή καθώς και σε όποιο πλαστογραφεί ή νοθεύει έγγραφα επιβάλλονται οι ποινές που προβλέπονται στα άρθρα 216 και 217 του ποινικού κώδικα.

β) Σε όποιο κατά την άσκηση του επίσημου ελέγχου παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει, κατά οποιονδήποτε τρόπο, τον έλεγχο των αρμόδιων αρχών επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

γ) Σε όποιο παράγει, διακινεί, διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα του άρθρου 67 επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή από άλλες κείμενες διατάξεις.

δ) Σε όποιο παράγει και διαθέτει νοθευμένα τρόφιμα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον πέντε (5) μηνών. Όταν η παραγωγή και διάθεση γίνονται με δόλο ή βαριά αμέλεια, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δέκα (10) μηνών.

ε) Σε όποιο καθ' υποτροπή, πάνω από δυο (2) φορές, υποπίπτει εντός χρονικού διαστήματος δυο (2) ετών, στην ίδια μη συμμόρφωση, η οποία επισύρει την επιβολή προστίμων, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

3. Οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται επί μη συμμόρφωσης στον τομέα των ζωοτροφών είναι οι ακόλουθες:

α) Οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α και β της παρ. 2.

β) Σε όποιο παρασκευάζει ή θέτει σε κυκλοφορία ζωοτροφές επιβλαβείς για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή το περιβάλλον, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δέκα (10) μηνών,

γ) Σε όποιο παρασκευάζει ή θέτει σε κυκλοφορία ζωοτροφές που περιέχουν απαγορευμένα συστατικά, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών,

δ) Σε όποιο παράγει και διαθέτει στην αγορά νοθευμένες ζωοτροφές, ή προβαίνει σε πρακτικές δόλιας εξαπάτησης και παραπλάνησης του καταναλωτή, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον πέντε (5) μηνών.

ε) Σε όποιο θέτει σε κυκλοφορία, και προβαίνει σε εισαγωγή ή χρήση μη εγκεκριμένων πρόσθετων υλών, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον πέντε (5) μηνών.

στ) Σε όποιο διαθέτει πρόσθετες ύλες, προμίγματα πρόσθετων υλών και συμπληρωμάτων ζωοτροφών σε επιχειρήσεις ζωοτροφών που δεν διαθέτουν την προβλεπόμενη από τη νομοθεσία έγκριση ή εγγραφή, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον πέντε (5) μηνών.

ζ) Σε όποιο διαθέτει στην αγορά ή χρησιμοποιεί ή μεταποιεί:

αα) γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (ΓΤΟ) που προορίζονται για χρήση ως ζωοτροφές ή

ββ) ζωοτροφές που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ ή

γγ) ζωοτροφές που παράγονται από ΓΤΟ,

όπως αυτά αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΚ) 1829/2003 (ΕΕ L 268), χωρίς αυτά να καλύπτονται από έγκριση ή να συμμορφώνονται με τους όρους έγκρισης,

επιβάλλεται ποινή φυλάκισης έξι (6) μηνών έως δύο (2) ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6.000) έως δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής οι ποινές που προβλέπονται στην παρούσα περίπτωση ζ διπλασιάζονται

4. Οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται επί μη συμμόρφωσης στον τομέα της υγείας και προστασίας των ζώων είναι οι ακόλουθες:

α) Οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α και β της παρ. 2.

β) Σε όποιον ευθύνεται για διασπορά νοσήματος, λόγω διασποράς παθογόνου παράγοντα με δόλο ή λόγω παράλειψης έγκαιρης δήλωσης νοσήματος στις αρμόδιες αρχές ή λόγω μη συμμόρφωσης προς τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών,

γ) Σε όποιον προβαίνει σε πρακτικές δόλιου χειρισμού των στοιχείων αναγνώρισης των παραγωγικών ζώων, μη συμμορφούμενος με τους όρους και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και των αποφάσεων και οδηγιών των αρμοδίων αρχών σε ότι αφορά:

αα) την απουσία ή παραποίηση της προβλεπόμενης από τις ισχύουσες διατάξεις σήμανσης των ζώων της εκμετάλλευσης ή

ββ) τη μη τήρηση του μητρώου της εκμετάλλευσης ή

γγ) την απομάκρυνση από την εκμετάλλευση ζώων που δε φέρουν την προβλεπόμενη σήμανση ή που δεν συνοδεύονται από τα έγγραφα ή πιστοποιητικά που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις ή που ο αριθμός τους δεν ανταποκρίνεται με τα καταχωρημένα στο μητρώο της εκμετάλλευσης στοιχεία,

επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

δ) Σε όποιον, καθ' υποτροπή, αποθηκεύει στην εκμετάλλευση ή/και χρησιμοποιεί στα ζώα κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα, χωρίς άδεια κυκλοφορίας του ΕΟΦ ή χωρίς την έκδοση αντίστοιχης κτηνιατρικής συνταγής, καθώς και σε όποιον χρησιμοποιεί στα ζώα τέτοια προϊόντα σε δοσολογία και χρονική διάρκεια πέραν αυτών που καθορίζει η αντίστοιχη κτηνιατρική συνταγή, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

ε) Σε όποιον καθ' υποτροπή παρασκευάζει φαρμακούμενες ζωοτροφές σε εκτροφή παραγωγικών ζώων, χωρίς την απαιτούμενη άδεια από τον ΕΟΦ, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης μέχρι τρεις (3) μήνες.

στ) Σε όποιον δεν συμμορφώνεται με τους όρους και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά τους, σε ότι αφορά:

αα) τη μεταφορά μη ικανών για μεταφορά ζώων ή

ββ) τη χρήση μεταφορικών μέσων που δεν διαθέτουν τον απαιτούμενο εξοπλισμό και δεν έχουν συντηρηθεί για να ανταποκρίνονται στο σκοπό για τον οποίο έχουν λάβει έγκριση ή

γγ) την εφαρμογή ακατάλληλων πρακτικών μεταφοράς και μεταχείρισης των ζώων ή

δδ) τη μη παροχή της απαιτούμενης επιφάνειας δαπέδου ή

εε) τη μη παροχή τροφής, νερού, ανάπαυσης και της απαιτούμενης φροντίδας ή

στστ) τη μη κατοχή των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων σε όλα τα στάδια της μεταφοράς,

επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής η προβλεπόμενη ποινή διπλασιάζεται.

ζ) Σε όποιον δεν συμμορφώνεται με τους όρους και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωση, σε ότι αφορά τη μη χρησιμοποίηση:

αα) των κατάλληλων εγκαταστάσεων και του απαιτούμενου εξοπλισμού ή

ββ) βέλτιστων πρακτικών για τον ενσταυλισμό, τη μετακίνηση, την ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση, τη σφαγή και την αφαίμαξη των ζώων κατά τη θανάτωση τους ή

γγ) εκπαιδευμένου προσωπικού κατά τη διαδικασία θανάτωσης,

επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής η προβλεπόμενη ποινή διπλασιάζεται.

η) Σε όποιον δεν συμμορφώνεται με τους όρους και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας και τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών για την προστασία των ζώων στις εκτροφές, σε ότι αφορά τη μη συμμόρφωση:

αα) προς τις προδιαγραφές των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των εκτρεφόμενων ζώων ή

ββ) προς τις ορθές πρακτικές διαχείρισης των ζώων στην εγκατάσταση ή

γγ) προς την υποχρέωση τήρησης των προβλεπόμενων μητρώων ή

δδ) προς την υποχρέωση χρησιμοποίησης επαρκούς και εκπαιδευμένου προσωπικού,

επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής η προβλεπόμενη ποινή διπλασιάζεται.

5. Οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται επί μη συμμόρφωσης στον τομέα διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ είναι οι ακόλουθες:

α) Οι προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α και β της παρ. 2.

β) Σε όποιον παράγει, διακινεί και διαθέτει στην αγορά παράγωγα προϊόντα ΖΥΠ για μη ασφαλείς τελικές χρήσεις, όπως απαιτείται από τα άρθρα 31 έως και 40 του Καν. 1069/2009/ΕΕ επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερη ποινή από άλλες κείμενες διατάξεις.

γ) Σε όποιον προβαίνει σε παράνομη εναπόθεση ή ταφή νεκρών ζώων ή ΖΥΠ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τεσσάρων (4) μηνών,

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 32

Μη συμμόρφωση στον τομέα των υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών στα τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης

Στις παραβάσεις των διατάξεων τήρησης των ορίων των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στα τρόφιμα μη ζωικής προέλευσης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 13 και 14 του ν. 4036/2012 «Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις» (Α΄8), όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 33

Συνδρομή προς αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Εκθέσεις ελέγχου οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων κρατών μελών

1. Αν επιχείρηση τροφίμων, ζωοτροφών, διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ ή εκμετάλλευση, η οποία έχει την έδρα της ή ασκεί τη δραστηριότητά της στην Ελλάδα, αρνείται να δεχθεί τον έλεγχο που προβλέπεται από διατάξεις του δικαίου της ΕΕ στους τομείς της υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων και ζωοτροφών, της διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ ως και της υγείας και προστασίας των ζώων, η αρμόδια εθνική αρχή και το εξουσιοδοτημένο από αυτή όργανο, ενεργώντας αυτεπάγγελα ή ύστερα από σχετικό αίτημα των εντεταλμένων για τον έλεγχο από την Επιτροπή της ΕΕ

οργάνων, μεριμνά για την εν γένει ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου, ιδιαίτερα με την παροχή της απαραίτητης συνδρομής.

2. Οι εκθέσεις ελέγχου από εντεταλμένα για τον έλεγχο από την Επιτροπή της ΕΕ οργάνων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για την ορθή εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της ΕΕ σε επιχειρήσεις τροφίμων ή ζωοτροφών ή διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ ή εκμεταλλεύσεις ως και οι έλεγχοι από τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ ή τρίτων χωρών σε φορτία τροφίμων ή ζωοτροφών προέλευσης Ελλάδας λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές του παρόντος νόμου και εφόσον απαιτείται, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα συμμόρφωσης και/ή επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Άρθρο 34

Αμοιβαία συνδρομή

Η κεντρική αρμόδια αρχή ενημερώνει, εφόσον απαιτείται, την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αποστολής για την απόφαση επιβολής των μέτρων συμμόρφωσης του μέρους δεύτερου.

Άρθρο 35

Δικαστικός έλεγχος επιβολής μέτρων συμμόρφωσης και διοικητικών κυρώσεων

1. Οι εκτελεστές αποφάσεις των αρμόδιων αρχών υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή τους.

2. Για το παραδεκτό της προσφυγής, ο προσφεύγων (προ)καταβάλλει ποσό ίσο με το 50% του προστίμου. Η καταβολή αυτή αναστέλλει τη βεβαίωση και είσπραξη του υπολοίπου ποσού του προστίμου, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Επί προσφυγής, το ποσό που επιδικάζεται από το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο είναι νομιμότοκο από την επομένη της επίδοσης της απόφασης που υπόκειται σε προσφυγή.

3. Αντίγραφο της προσφυγής κοινοποιείται, με ευθύνη του προσφεύγοντα, στην αρμόδια αρχή επιβολής της διοικητικής κύρωσης.

Άρθρο 36

Μητρώο κυρώσεων

Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να τηρούν μητρώο κυρώσεων του μέρους τρίτου της Ενότητας Α΄, με σκοπό την παρακολούθηση των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται.

Άρθρο 37

Υποχρέωση επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων που δεν έχουν την έδρα τους ή υποκατάστημα στη χώρα

Αν η επιχείρηση τροφίμων ή ζωοτροφών ή διαχείρισης ΖΥΠ και ΠΠ ή η εκμετάλλευση δεν έχει την έδρα της ή υποκατάστημα στη χώρα, υποχρεούται

να ορίσει υπεύθυνο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στη χώρα για τη διάθεση στην αγορά των τροφίμων ή των ζωοτροφών ή των ΖΥΠ ή των ζώντων ζώων. Εξαιρούνται της υποχρέωσης αυτής οι μεταφορείς ζώντων ζώων που εκτελούν διεθνείς μεταφορές με καθεστώς transit στη χώρα ή με προορισμό τη χώρα.

Άρθρο 38 **Κοινοποιήσεις**

Οι κοινοποιήσεις της Ενότητας Α γίνονται αναλογικά, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 47, 48, 50 έως και 57 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Α΄ 97), όπως ισχύει.

Άρθρο 39 **Δαπάνες εφαρμογής μέτρων συμμόρφωσης**

Οι δαπάνες που προκύπτουν δυνάμει των μέτρων συμμόρφωσης του Μέρους Δεύτερου, βαρύνουν την επιχείρηση και αποτελούν:

α) πρόσθετα τέλη, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3460/2006 (Α΄105), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 3698/2008 (Α΄198) ή

β) δαπάνες λόγω πρόσθετων επισήμων ελέγχων, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καν. (ΕΚ) 882/2004. Αν η επιχείρηση αρνείται την εφαρμογή των μέτρων συμμόρφωσης, αυτό δύναται να πραγματοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές. Οι σχετικές δαπάνες καταλογίζονται σε βάρος της επιχείρησης με απόφαση των αρμοδίων αρχών, βεβαιώνονται ως δημόσιο έσοδο και εισπράττονται σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ. Για την εφαρμογή της διαδικασίας βεβαίωσης μεριμνά η οικονομική υπηρεσία των αρμοδίων αρχών.

Άρθρο 40 **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος των διοικητικών κυρώσεων της παρ. 2 του άρθρου 27.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι συντελεστές των κριτηρίων επιμέτρησης που εφαρμόζονται για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 27.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορούν να εξειδικεύονται επί μέρους οι παραβάσεις του «Υποτομέα κανόνων παραγωγής και εμπορίας των τροφίμων μη ζωικής προέλευσης και εμπορίας αυτών» της περίπτωσης β «Τομέας τροφίμων» της παρ. 2 του άρθρου 27 καθώς και το ύψος των προστίμων που επιβάλλονται εντός του εύρους που καθορίζεται στο άρθρο αυτό.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται

οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την τήρηση, την οργάνωση, το περιεχόμενο, τη λειτουργία καθώς την έναρξη λειτουργίας του μητρώου κυρώσεων του άρθρου 36 και κάθε σχετικό θέμα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να καθορίζονται τα υποδείγματα των εντύπων που απαιτούνται για την υλοποίηση των διαδικασιών επιβολής των διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και διοικητικών κυρώσεων, της συγκρότησης των επιτροπών και κάθε σχετικό θέμα.

6. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού δύναται να ανατίθεται η εφαρμογή των διατάξεων της Ενότητας Α΄ σε άλλες αρμόδιες αρχές.

7. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζονται ειδικά θέματα, οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικαστικά θέματα για την εφαρμογή των διατάξεων της Ενότητας Α΄ και ιδίως των άρθρων 29, 30, 38, 39.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

Λοιπές ρυθμίσεις θεμάτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΝΥΠΟΘΗΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΑΓΡΟΤΩΝ

Άρθρο 41

Μη εξυπηρετούμενα ενυπόθηκα δάνεια

Στις υποθήκες που έχουν εγγραφεί στα οικεία βιβλία υποθηκών και στο Εθνικό Κτηματολόγιο υπέρ της τράπεζας με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ», η οποία ήδη τελεί υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, στο εξής Τράπεζα, και κατά αγροτών ή κατά τρίτων επί ακινήτων τους, για τη χορήγηση στους αγρότες βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων δανείων από την Τράπεζα αυτή, τα οποία αφορούν αποκλειστικά την αγροτική δραστηριότητά τους και τελούν σε υπερημερία, το ποσό του δανείου, για το οποίο έχει εγγραφεί υποθήκη, περιορίζεται σε ποσοστό εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%), εφόσον δεν υπερβαίνει το διπλάσιο αυτού, ενώ περιορίζεται στο διπλάσιο αυτού, αν είναι ανώτερο, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος. Σε περίπτωση εγγραφής υποθήκης σε περισσότερα του ενός αγροτικά ακίνητα, αγρότη ή τρίτου, η υποθήκη περιορίζεται από την Τράπεζα στο ακίνητο ή στα ακίνητα που εξασφαλίζουν την απαίτησή της μέχρι τα ως άνω όρια και κατά προτεραιότητα σε αυτό ή αυτά που δεν αποτελούν πρώτη κατοικία ή/και κύρια αποθήκη αγροτοεφοδίων του αγρότη ή τρίτου.

Άρθρο 42

Εξόφληση δανείων

1. Η νέα ληξιπρόθεσμη οφειλή, εξοφλείται από τον αγρότη, εφάπαξ, με καταβολή όλου του ποσού, κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης του εκκαθαριστή της Τράπεζας για το ύψος αυτής. Σε περίπτωση μη εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού, για οποιονδήποτε λόγο, εντός δύο (2) ετών από την έγγραφη ενημέρωση του εκκαθαριστή, αυτό θεωρείται ως νέο μεσοπρόθεσμο δάνειο διάρκειας από πέντε (5) έως δέκα πέντε (15) ετών με επιτόκιο τρία τοις εκατό (3%). Η ακριβής διάρκεια του νέου δανείου καθορίζεται από τον εκκαθαριστή βάσει του ύψους της οφειλής και της εκτιμώμενης μισθωτικής αξίας του αγροτικού ακινήτου. Εφόσον το αγροτικό ακίνητο δεν αποτελεί πρώτη κατοικία ή/και κύρια αποθήκη αγροτοεφοδίων του αγρότη ή τρίτου, στην σύμβαση του δανείου η Τράπεζα δύναται να απαιτεί το δικαίωμα εκμίσθωσής του και την εκχώρηση του μισθώματος του εκμισθούμενου αγροτικού ακινήτου σε αυτήν, μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του δανείου. Η εξόφληση του νέου δανείου γίνεται από τα μισθώματα που θα εισπραχθούν από την εκμίσθωση του αγροτικού ακινήτου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4, 5 και 6.

2. Τα αγροτικά ακίνητα εκμισθώνονται, για διάρκεια τριών (3) ετών, σε ενδιαφερόμενους μισθωτές των κατηγοριών της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν.4061/2012 (Α΄ 66) «Διαχείριση και προστασία ακινήτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων –Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων και άλλες διατάξεις», αντί μισθώματος που προκύπτει μετά από ανοικτό πλειοδοτικό διαγωνισμό. Για την επιλογή του μισθωτή εφαρμόζονται τα κριτήρια της παραγράφου 2 του ίδιου ως άνω άρθρου και επιπλέον το κάτωθι κριτήριο:

Υποψήφιος για μίσθωση ενυπόθηκου υπέρ ΑΤΕ ΑΕ αγροτικού ακινήτου με προσφορά ίση με την τιμή εκκίνησης, λαμβάνει βαθμό μηδέν (0).

Υποψήφιος για μίσθωση ενυπόθηκου υπέρ ΑΤΕ ΑΕ αγροτικού ακινήτου με προσφορά πλέον της τιμής εκκίνησης, για κάθε επιπλέον ποσοστιαία μονάδα (1%), λαμβάνει βαθμούς δέκα (10).

3. Η διαδικασία εκμίσθωσης των αγροτικών ακινήτων ανατίθεται στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), ο οποίος διατηρεί βάση δεδομένων στην οποία απεικονίζονται ψηφιακά όλα τα αγροτικά ακίνητα της χώρας. Η γνωστοποίηση της πρόθεσης εκμίσθωσης, η υποβολή αιτήσεων και προσφορών από τους υποψήφιους μισθωτές, η επεξεργασία των αιτήσεων, η βαθμολόγηση βάσει των προβλεπόμενων κριτηρίων και η ανακήρυξη του τελικού δικαιούχου της μίσθωσης γίνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, μέσω αναρτημένης στο διαδίκτυο εφαρμογής.

Στη διακήρυξη του πλειοδοτικού διαγωνισμού εκμίσθωσης τίθεται τιμή εκκίνησης που αντιστοιχεί στην ελάχιστη ετήσια δόση εξόφλησης του νέου δανείου, όπως αυτή έχει υπολογισθεί από τον εκκαθαριστή. Καθοριστική προϋπόθεση για την αξιολόγηση της αίτησης του υποψήφιου μισθωτή είναι η οικονομική προσφορά του, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη της τιμής εκκίνησης.

4. Η διακήρυξη εκμίσθωσης παραμένει ανοικτή επί δέκα πέντε (15) ημέρες. Στο διάστημα αυτό κάθε υποψήφιος έχει τη δυνατότητα να τροποποιεί την προσφορά του, γνωρίζοντας κάθε φορά το σύνολο της βαθμολογίας του. Εφόσον ο διαγωνισμός αποβεί άγονος, επαναλαμβάνεται και με νέα τιμή εκκίνησης. Σε κάθε νέα διακήρυξη ο προηγούμενος μισθωτής έχει δικαίωμα συμμετοχής επί ίσοις όροις με τους λοιπούς υποψήφιους. Ο ιδιοκτήτης του αγροτικού ακινήτου έχει δικαίωμα συμμετοχής στον πλειοδοτικό διαγωνισμό εκμίσθωσης του ακινήτου του.

5. Σε περίπτωση που η εκμίσθωση για οιονδήποτε λόγο δεν υλοποιηθεί ή για οιονδήποτε λόγο δεν καταστεί δυνατή η εξόφληση της οφειλής από τα μισθώματα, ο εκκαθαριστής κινεί τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί του βεβαρημένου με υποθήκη αγροτικού ακινήτου για το μη εξοφληθέν ποσό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 43

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4061/2012 «Διαχείριση και προστασία ακινήτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις» (Α΄66)

1. Το άρθρο 1 του ν. 4061/2012 τροποποιείται ως εξής:

α) Μετά την παρ. 2 του άρθρου 1 προστίθεται νέα παράγραφος 2α, ως εξής:
«2α. Οι Δήμοι ασκούν τη διαχείριση στα τμήματα των ακινήτων της παρ. 1, όπου έχουν διανοίξει γεωτρήσεις για αγροτικούς και υδρευτικούς σκοπούς. Για την έκδοση της σχετικής άδειας εφαρμόζονται οι διατάξεις της αριθ. 150559/10-6-2011 (Β΄1440) κοινής Υπουργικής απόφασης. Το τοπογραφικό διάγραμμα που προβλέπεται στην περίπτωση γ της παρ. 1 του άρθρου 6 της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης υποβάλλεται και στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και στον ΟΠΕΚΕΠΕ για ενημέρωση της ψηφιακής βάσης. Αν απορριφθεί η αίτηση του Δήμου για έκδοση άδειας νερού για υφιστάμενα δικαιώματα χρήσης νερού, ο Δήμος δεν διαχειρίζεται τα εν λόγω τμήματα των ακινήτων.».

β) Η παραγρ. 3 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε ανταλλάξιμες εκτάσεις, δάση, δασικές εκτάσεις ή αναδασωτέες εκτάσεις, στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης των προστατευόμενων περιοχών των άρθρων 18 και 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), χώρους και ζώνες μνημείων που προστατεύονται από την αρχαιολογική υπηρεσία, αιγιαλό και παραλίες όπως ορίζονται από τις διατάξεις του ν. 2971/2001 (Α' 285), καθώς και σε άλλες προστατευόμενες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιοχές.».

2. Το άρθρο 4 του ν. 4061/2012 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4, αντικαθίσταται και μετά από αυτό προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«β) Δωρεάν, κατά χρήση, ακίνητα στο Δημόσιο, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, εποπτείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, για κοινωφελείς σκοπούς που αφορούν στέγαση υπηρεσιών τους και ανέγερση κοινωφελών εγκαταστάσεων.

Η χρήση γης καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.».

β) Μετά την παρ. 2 του άρθρου 4 προστίθεται νέα παρ. 2α, ως εξής:

«2α. Με απόφαση Περιφερειάρχη, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας της Περιφέρειας, επιτρέπεται η παραχώρηση, κατά χρήση, ακινήτου, χωρίς δημοπρασία, έως 8 στρέμματα, σε αγρότη με σκοπό την ανέγερση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Κατ' εξαίρεση δύναται να παραχωρείται ακίνητο και πέραν των 8 στρεμμάτων, εφόσον επιβάλλεται από τα όρια αρτιότητας που ισχύουν στην περιοχή όπου βρίσκεται το παραχωρούμενο ακίνητο. Με μέριμνα της αρμόδιας υπηρεσίας της Περιφέρειας καταρτίζεται σχεδιάγραμμα, στο οποίο περιγράφεται το παραχωρούμενο ακίνητο κατά θέση, εμβαδό και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς. Στο σχεδιάγραμμα αποτυπώνεται η πρόσβαση στο παραχωρούμενο ακίνητο. Το τίμημα ορίζεται βάσει της μισθωτικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή προσδιορίζεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία. Εφόσον καταθέσουν αίτηση περισσότεροι του ενός ενδιαφερόμενοι για παραχώρηση της χρήσης του ίδιου ακινήτου, διενεργείται δημοπρασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10.».

γ) Στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 οι λέξεις «ή στην Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.».

δ) Στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 προστίθεται περίπτωση ε ως εξής:

«ε) Το αναλογούν ποσοστό συντελεστή δόμησης στο παραχωρούμενο ακίνητο, εφόσον παραχωρείται τμήμα ακινήτου και πρόκειται να ανεγερθεί κτίσμα σε αυτό.».

ε) Η παράγραφος 5 του άρθρου 4, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για την παραχώρηση ακινήτου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 περίπτωση α, εκτός της παραχώρησης χρήσης για δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα και σύμφωνα με την παράγραφο 2 περιπτώσεις γ και δ, απαιτείται ο χαρακτηρισμός του

από την αρμόδια δασική υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979, ωστόσο δημοσιευθούν οι δασικοί χάρτες της χώρας.».

3. Η παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4061/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το τίμημα της παραχώρησης της χρήσης καταβάλλεται ετησίως, εντός τριμήνου από την ημερομηνία που ορίζει η απόφαση παραχώρησης και κατατίθεται σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, ως έσοδο κατά 50% του Δημοσίου και κατά 50% των οικείων Περιφερειών.».

4. Το άρθρο 10 του ν. 4061/2012 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με μέριμνα της Διεύθυνσης Τοπογραφικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Περιφέρειας, εφόσον η απόφαση παραχώρησης της χρήσης ακινήτου εκδίδεται από τον οικείο Περιφερειάρχη, καταρτίζεται σχεδιάγραμμα, στο οποίο περιγράφεται το παραχωρούμενο ακίνητο κατά θέση, εμβαδόν και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς και αποτυπώνεται η πρόσβαση στο παραχωρούμενο ακίνητο.».

β) Η περίπτωση δ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) τις σταδιακές αναπροσαρμογές του τιμήματος, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το τόπο και χρόνο καταβολής του,»

γ) Στην περίπτωση ζ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 οι λέξεις «μετά την υπογραφή της σύμβασης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μετά την έκδοση της απόφασης παραχώρησης».

δ) Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 10, προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Αν έχουν συσταθεί περισσότερες Επιτροπές Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών, η δημοπρασία διεξάγεται στην έδρα της Επιτροπής στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται το δημοπρατούμενο ακίνητο».

5. Το άρθρο 14 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 14 μετά την λέξη «τοπογράφο» προστίθενται οι λέξεις «ή πολιτικό μηχανικό»

β) Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 14, το οποίο έχει ως εξής: «Η απόφαση του Περιφερειάρχη δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.», διαγράφεται.

γ) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 14, μετά τις λέξεις «του άρθρου 22» τίθεται κόμμα και προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 23 και της παρ. 4 του άρθρου 24».

6. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4061/2012, το οποίο έχει ως εξής: «Η Επιτροπή συγκροτείται με πράξη του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.», αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η Επιτροπή συγκροτείται με πράξη του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.».

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο Περιφερειάρχης είναι αρμόδιος για την έκδοση των τίτλων κυριότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 22, 23 και 36».

8. Το άρθρο 22 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Μετά την υποπερίπτωση γγ της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 22, προστίθεται νέα υποπερίπτωση δδ, ως εξής:

«δδ) Με πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής οικοπέδου της Επιτροπής Αποκαταστάσεων Προσφύγων κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της χώρας ή ως δικαιούχος οικοπέδου σε συνοικισμό κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 26 του Αγροτικού Κώδικα, πλην όμως δε έγινε η διανομή των οικοπέδων στους δικαιούχους».

β) Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 22, αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την υποπερίπτωση δδ της περίπτωσης α και την περίπτωση β της παρ. 1, μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών, ο Περιφερειάρχης εκδίδει παραχωρητήριο, στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία του αρχικού δικαιούχου και προσδιορίζεται το παραχωρούμενο ακίνητο κατά εμβαδόν, θέση και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς.».

9. Μετά την παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 προστίθενται νέες παράγραφοι 7 και 8 ως εξής:

«7. α) Το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει, επίσης, δικαιώματα κυριότητας σε ακίνητα, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 1, εφόσον:

αα) Κατέχονται από δήμους για την εξυπηρέτηση αναγκών τους, και συγκεκριμένα για στέγαση δημαρχιακών μεγάρων, σχολείων και κοινωφελών εγκαταστάσεων. Μετά από αίτημα του οικείου Δήμου, η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, στην οποία βρίσκεται το ακίνητο, διενεργεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση, με την οποία βεβαιώνεται ότι το ακίνητο χρησιμοποιείται για τους παραπάνω σκοπούς.

ββ) Έχουν σε αυτά ανεγερθεί χώροι θρησκευτικής λατρείας, για όσο χρόνο διαρκεί η χρήση αυτή, απαγορευομένης κάθε άλλης χρήσης. Τα ακίνητα αυτά περιέρχονται στο νομικό πρόσωπο της οικείας Μητρόπολης, συμπεριλαμβανομένου του αναγκαίου προαύλιου χώρου. Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας προσδιορίζει τον αναγκαίο προαύλιο χώρο κατά θέση, εμβαδόν και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς.

β) Εφόσον τα κτίσματα της παρούσας παραγράφου έχουν ανεγερθεί σε τμήμα ευρύτερου ακινήτου, ο Περιφερειάρχης εκδίδει πράξη κατάτμησης του ακινήτου.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζεται ο τύπος του παραχωρητηρίου για τα ακίνητα της παρούσας παραγράφου.

8. α) Οι δρόμοι που απεικονίζονται στα κυρωμένα στοιχεία των διανομών αγροκτημάτων και συνοικισμών, καθώς και κυρωμένων αναδασμών, περιέρχονται κατά κυριότητα στους οικείους Δήμους, εφόσον σήμερα υφίστανται. Αν έχουν αλλάξει χρήση ή κατέχονται αυθαίρετα, η υπηρεσία Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, μετά από αυτοψία, αποφαινεται για την σκοπιμότητα επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. Αν δεν είναι αναγκαία η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, η αίτηση του κατόχου για τη μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας ή την εξαγορά ακινήτου εξετάζεται από την οικεία Επιτροπή Θεμάτων Γης Και Επίλυσης Διαφορών σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23.

β) Οι δρόμοι που διανοίχθηκαν σε θέση διαφορετική από την προβλεπόμενη στην κυρωμένη διανομή του αγροκτήματος, θωρούνται ως δρόμοι της κυρωμένης διανομής και περιέρχονται στην κυριότητα του οικείου Δήμου, εφόσον

μετατοπίσθηκαν εντός δημοσίων εκτάσεων και κρίνεται αναγκαία η διατήρηση τους. Για το σκοπό αυτό, συντάσσεται έκθεση αυτοψίας από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, με την οποία αποφαινεται για τη σκοπιμότητα της διατήρησης του δρόμου. Το ίδιο ισχύει και για αγροτικούς δρόμους που διανοίχθηκαν για την εξυπηρέτηση τυφλών τεμαχίων κυρωμένης διανομής, εφόσον δεν θίγονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων προσώπων.

γ) Δρόμοι κυρωμένης διανομής που έχουν απολέσει το κοινόχρηστο χαρακτήρα τους, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, μπορούν να εξαγοράζονται από τον ιδιοκτήτη του όμορου ακινήτου, μετά από αίτηση που υποβάλλει στην Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης διαφορών. Για την εξαγορά καταβάλλεται τίμημα ίσο με την αντικειμενική αξία, το οποίο αποτελεί έσοδο του οικείου Δήμου.

δ) Για την μεταβίβαση της κυριότητας των δρόμων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου Περιφερειάρχη, η οποία κοινοποιείται στον ΟΠΕΚΕΠΕ για ενημέρωση της ψηφιακής βάσης.

10. Μετά το άρθρο 22 του ν. 4061/2012, προστίθεται νέο άρθρο 22α, ως εξής:
«Άρθρο 22α

Μη προβολή δικαιωμάτων κυριότητας από τους Δήμους
Διοικητικές πράξεις με τις οποίες παραχωρήθηκαν δημοτικές εκτάσεις σε δικαιούχους αποκατάστασης, βάσει διατάξεων της αγροτικής νομοθεσίας, θεωρούνται έγκυρες και ισχυρές. Οι Δήμοι δεν προβάλλουν δικαιώματα κυριότητας στις εκτάσεις αυτές.».

11. Το άρθρο 23 του ν. 4061/2012 τροποποιείται ως εξής:

α) Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 23 προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, ως εξής:

«Η αίτηση εξαγοράς δεν εξετάζεται αν αφορά τμήμα ακινήτου και το εναπομένον στο δημόσιο τμήμα καθίσταται μη άρτιο και μη οικοδομήσιμο, ή αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος.».

β) Η παράγραφος 3 του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν στο ακίνητο έχει ανεγερθεί αυθαίρετο κτίσμα, ο ενδιαφερόμενος, μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών, με την οποία γίνεται δεκτή η αίτηση του για εξαγορά του ακινήτου, οφείλει να προβεί στις προβλεπόμενες διαδικασίες για την αναστολή επιβολής κυρώσεων για αυθαίρετα κτίσματα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24α του ν. 4014/2011 (Α' 207). Μετά την καταβολή του ενιαίου ειδικού προστίμου εκδίδεται ο τίτλος κυριότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7.».

12. α) Το άρθρο 24 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως εξής:

αα) Μετά την παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4061/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 2α, ως εξής:

«2α. Σε περίπτωση που ο κτηνοτρόφος αποκαταστάθηκε σε ποσοστό εξ αδιαιρέτου του βοσκότοπου, η οικεία Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών μπορεί να προσδιορίσει ορισμένο τμήμα του βοσκότοπου που ο κτηνοτρόφος έχει δικαίωμα χρήσης. Το τμήμα αυτό πρέπει να αναλογεί στο εξ αδιαιρέτου μερίδιο που ο κτηνοτρόφος είχε αποκατασταθεί στο βοσκότοπο. Στο εν λόγω τμήμα ο κτηνοτρόφος μπορεί να καλλιεργήσει μόνο κτηνοτροφικά φυτά, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το ένα τέταρτο (1/4) του τμήματος αυτού. Γεωπόνος που υπηρετεί στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα, συντάσσει έκθεση αυτοψίας με την

οποία προσδιορίζει, αν το ακίνητο ή τμήματα αυτού κατατάσσονται σε ζώνη χαμηλής, μεσαίας ή υψηλής βοσκοικανότητας. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζονται τα κριτήρια για την κατάταξη των βοσκήσιμων ακινήτων σε ζώνες χαμηλής, μεσαίας ή υψηλής βοσκοικανότητας, καθώς και τα κριτήρια για τον προσδιορισμό της χρήσης του ακινήτου από τον αποκαταστημένο κτηνοτρόφο σε ζώνη χαμηλής, μεσαίας ή υψηλής βοσκοικανότητας.»

ββ) Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 24 αντικαθίσταται, ως εξής:

«Η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων εξαγοράς λήγει την 30-6-2014.».

β) Η ισχύς της ως άνω υποπερίπτωσης ββ της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου αρχίζει από 1-1-2013.

13. Μετά το άρθρο 24 του ν. 4061/2012, προστίθεται νέο άρθρο 24α ως εξής:

«Άρθρο 24α

Κατάτμηση ακινήτου

Αν με την απόφαση της Επιτροπής Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών δεν προβάλλεται δικαίωμα κυριότητας σε τμήμα του ακινήτου ή αν αναγνωρίζεται δικαίωμα εξαγοράς σε τμήμα αυτού, ο Περιφερειάρχης εκδίδει πράξη κατάτμησης του ενιαίου ακινήτου μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας. Το ακίνητα που προέρχονται από την κατάτμηση του ενιαίου ακινήτου καταχωρούνται με νέο κωδικό στην ψηφιακή βάση του ΟΠΕΚΕΠΕ, με μέριμνα της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Περιφέρειας.».

14. Το άρθρο 36 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως εξής:

α) Στο τέλος της παρ. 11 του άρθρου 36, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για τις περιπτώσεις που η σχετική υπουργική απόφαση προέβλεπε χρονική διάρκεια παραχώρησης της χρήσης μικρότερη ή ίση των 35 ετών, με σύνταξη πρωτοκόλλου παράδοσης παραλαβής, το οποίο δεν συντάχθηκε, η χρονική διάρκεια της παραχώρησης αρχίζει από την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης και διαρκεί για όσο χρόνο ορίζεται σ' αυτή.»

β) Μετά την παράγραφο 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, όπως αυτή προστέθηκε με την περίπτωση β της παρ. 2 του άρθρου 168 του ν. 4099/2012 (Α'250), προστίθενται νέοι παράγραφοι 14, 15, 16 και 17, ως εξής:

«14. Διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα, δασικού χαρακτήρα, που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια μετά την 11^η Ιουνίου 1975 και εκχερσώθηκαν εκ του λόγου αυτού πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα που περιλήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδασμού και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, εφόσον, κατά τη δημοσίευση του νόμου, δεν καλύπτονται από δασική βλάστηση. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας δεν εκτελούνται. Τυχόν πράξεις αναδάσωσης ανακαλούνται.»

15. α) Ο Περιφερειάρχης εκδίδει τους τίτλους κυριότητας σε δικαιούχους οικοπεδικής αποκατάστασης, σύμφωνα με το από 24.4.1985 προεδρικό διάταγμα (Δ'239), που καταργήθηκε, εφόσον οι αποφάσεις των Επιτροπών Απαλλοτριώσεων που τους έκριναν δικαιούχους κατέστησαν τελεσίδικες.

β) Ομοίως, εκδίδονται οι τίτλοι κυριότητας σε δικαιούχους ακινήτων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 666/1977 (Α'234), το άρθρο 2 του ν. 3147/2003 (Α'135), το άρθρο 24

του Αγροτικού Κώδικα (Α΄342) και το άρθρο 12 του α.ν. 1832/1951 (Α΄ 153), που καταργήθηκαν, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι εξόφλησαν το οφειλόμενο τίμημα.

γ) Για την έκδοση των παραχωρητηρίων των ως άνω περιπτώσεων α και β εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του ν. 4061/2012.

16. Στις εποικιστικές δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, που διατέθηκαν για την αποκατάσταση κτηνοτρόφων με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας πριν την ισχύ του νόμου αυτού, εξακολουθούν να υφίστανται τα δικαιώματα χρήσης βόσκησης μόνο των αποκατασταθέντων κτηνοτρόφων ή των νόμιμων κληρονόμων τους και οι εκτάσεις χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους για βόσκηση, χωρίς να υφίσταται από αυτούς άλλο δικαίωμα χρήσης. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων άσκησης των δικαιωμάτων αυτών, ισχύουν τα οριζόμενα στα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 24. Η Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών ενημερώνει το αρμόδιο Δασαρχείο ή την αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, για την συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων σχετικά με την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.».

17. α) Δεν εκδίδεται τίτλος κυριότητας για όσα ακίνητα μεταβιβάστηκαν στην οικεία Εκκλησιαστική Επιτροπή ή στην σχολική Επιτροπή ή στο Σχολικό Ταμείο, βάσει των άρθρων 28, 31 στ, 163 και 198 παρ. 1 του Αγροτικού Κώδικα και των άρθρων 7 και 8 του ν.δ. 1189/1972, που καταργήθηκαν.

β) Τα ακίνητα που μεταβιβάστηκαν στις σχολικές Επιτροπές ή τα Σχολικά Ταμεία, βάσει των ανωτέρω διατάξεων, περιέρχονται στην κυριότητα του Δήμου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο.

γ) Ο Περιφερειάρχης εκδίδει, ατελώς, βεβαίωση με την οποία βεβαιώνει ότι το ακίνητο ανήκει κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή στην Εκκλησιαστική Επιτροπή ή τον οικείο Δήμο, βάσει των κτηματολογικών στοιχείων των κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων και συνοικισμών της χώρας που τηρούνται στην οικεία Περιφέρεια. Στην ίδια βεβαίωση προσδιορίζονται τα παραπάνω ακίνητα κατά εμβαδόν, θέση και συντεταγμένες στο ελληνικό γεωδαιτικό σύστημα αναφοράς. Η βεβαίωση είναι δεκτική μεταγραφής.».

15. Η περίπτωση δ της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 4061/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Το άρθρο 1, πλην της παρ. 5 αυτού, τα άρθρα 2 έως και 10, πλην της παρ. 6 του άρθρου 4, το άρθρο 11 παρ. 5 και 7, τα άρθρα 12, 13 και 14 του ν. 3147/2003 (Α΄135).».

Άρθρο 44

Τροποποίηση του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α΄209)

Το άρθρο 24α του ν. 4014/2011, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Ο τίτλος αυτού τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 24^α

Ρύθμιση αυθαιρέτων κτισμάτων σε κατεχόμενα ακίνητα»

β) Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αυτού αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις των άρθρων 23 και 24 εφαρμόζονται και στους κατόχους ακινήτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4061/2012 (Α' 66), όπως ισχύει. Ο κάτοχος του ακινήτου υποβάλλει στην αρμόδια Πολεοδομική υπηρεσία τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 δικαιολογητικά εντός προθεσμίας πέντε (5) μηνών, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της Επιτροπής Θεμάτων Γης και Επίλυσης Διαφορών για εξαγορά του ακινήτου.».

Άρθρο 45

Τροποποίηση του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης (Α'87)

1. Μετά την αριθ. 43 αρμοδιότητα του τομέα ΣΤ' «Έργων – Χωροταξίας – Περιβάλλοντος» της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010, όπως αυτό ισχύει, προστίθενται νέες αρμοδιότητες με αριθμό 44 και 45, ως εξής:

«44. Πράξεις κατάτμησης δημόσιων ακινήτων σύμφωνα με το άρθρο 24α του ν. 4061/2012 (Α'66).

45. Καταργήσεις αγροτικών δρόμων κυρωμένων διανομών.».

2. Μετά την περίπτωση β της αριθ. 1 αρμοδιότητας της παρ. ΙΙ του άρθρου 280 του ν. 3852/2010, προστίθεται νέα περίπτωση γ ως εξής:

«γ. Ο καθορισμός χρήσης γης για παραχώρηση ακινήτων για κοινωφελείς σκοπούς σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παράγραφος 1β του ν. 4061/2012 στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού.».

Άρθρο 46

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 674/1977 «Περί αναδάσμου της γης και μεγεθύνσεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 242)

1. Στο άρθρο 6 του ν. 674/1977, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται νέα παρ. 5 ως εξής:

«5. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης του Περιφερειάρχη για διενέργεια αναδάσμου, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας αποστέλλει τοπογραφικό διάγραμμα στο οικείο Δασαρχείο ή την οικεία Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού της αναδιανεμητέας έκτασης, εφόσον η έκταση δεν περιλαμβάνεται σε κυρωμένο δασικό χάρτη.».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του ν. 674/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διενέργεια του αναδάσμου ανατίθεται σε Επιτροπή Αναδάσμου που αποτελείται από:

α) Δύο (2) Γεωπόνους της κατά τόπο αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, με τους αναπληρωτές τους.

β) Ένα (1) Διοικητικό ή Λογιστικό υπάλληλο της κατά τόπο αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, με τον αναπληρωτή του.

γ) Ένα (1) Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό ή Τεχνολόγο Τοπογράφο ή Τεχνολόγο Δομικών Έργων της κατά τόπο αρμόδιας Υπηρεσίας Τοπογραφικής της Περιφερειακής Ενότητας, με τον αναπληρωτή του.

ε) Δύο (2) εκπροσώπους των κτηματιών της αναδιανεμητέας περιοχής, με τους αναπληρωτές τους.

Αν σε ένα νομό δεν λειτουργεί οποιαδήποτε από τις ανωτέρω Υπηρεσίες ή το προσωπικό που υπηρετεί δεν επαρκεί για τη στελέχωση της Επιτροπής, ως μέλος αυτής ορίζεται υπάλληλος των παραπάνω ειδικοτήτων με τον αναπληρωτή του, από αντίστοιχη υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.

Η Επιτροπή Αναδασμού συγκροτείται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η έδρα, ο Πρόεδρος αυτής, ο τρόπος λειτουργίας της και κάθε σχετικό θέμα.»

3. Το άρθρο 8 του ν. 674/1977 τροποποιείται ως εξής:

α) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων αποτελείται από:

α) Ένα (1) Γεωπόνο της κατά τόπο αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, με τον αναπληρωτή του.

β) Ένα (1) Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό ή Τεχνολόγο Τοπογράφο ή Τεχνολόγο Δομικών Έργων της κατά τόπο αρμόδιας Υπηρεσίας Τοπογραφικής της Περιφερειακής Ενότητας, με τον αναπληρωτή του.

γ) Τρεις (3) εκπρόσωπους των κτηματιών της αναδιανεμητέας περιοχής.

Αν σε ένα νομό δεν λειτουργεί οποιαδήποτε από τις ανωτέρω Υπηρεσίες ή το προσωπικό που υπηρετεί δεν επαρκεί για τη στελέχωση της Επιτροπής, ως μέλος αυτής ορίζεται υπάλληλος των παραπάνω ειδικοτήτων με τον αναπληρωτή του, από αντίστοιχη υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.»

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων συγκροτείται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.».

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 22 του ν.674/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μετά την κύρωση του αναδασμού, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, διορθώνονται τα στοιχεία του αναδασμού στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) σε εφαρμογή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης,

β) σε περίπτωση αντικείμενης στο νόμο ή εσφαλμένης καταχώρησης, εφόσον αυτό προκύπτει κατ' αναμφισβήτητο τρόπο από τη διαδικασία του αναδασμού και

γ) σε περίπτωση διαπίστωσης τεχνικών σφαλμάτων, όσον αφορά τα όρια και το εμβαδόν αγροτεμαχίου.

Για τη διόρθωση των στοιχείων του αναδασμού παρέχει γνώμη τριμελής Επιτροπή, που αποτελείται από ένα Γεωπόνο, ένα Διοικητικό ή Λογιστικό υπάλληλο και έναν Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό ή Τεχνολόγο Τοπογράφο ή Τεχνολόγο Δομικών Έργων, με τους αναπληρωτές τους. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.».

Άρθρο 47

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3874/2010 «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων» (Α΄151)

1. Η υποπερίπτωση αδ της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«αδ) Είναι ασφαλισμένος στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ), εκτός αν εμπίπτει στις εξαιρέσεις από την ασφάλιση στον ΟΓΑ, που προβλέπονται στις παρ. 4 και 5 ή είναι δασεργάτης χωρίς ασφάλιση στο ΟΓΑ».

2. α) Η υποπερίπτωση βα της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«βα) είναι κάτοχος ατομικής επαγγελματικής άδειας αλιείας και ιδιοκτήτης, συνιδιοκτήτης, μισθωτής ή συμμετέχει, με οποιοδήποτε τρόπο, στην εκμετάλλευση επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους εκτός από σκάφη υπερπόντιας αλιείας ή απασχολείται στην υδατοκαλλιέργεια ως κάτοχος ή μισθωτής υδατοκαλλιεργητικής εκμετάλλευσης. Το ως άνω φυσικό πρόσωπο ασχολείται με μία ή περισσότερες εκ των ανωτέρω δραστηριοτήτων τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του και λαμβάνει από την απασχόλησή του αυτή το 35% τουλάχιστον του ετήσιου εισοδήματος.»

β) Η υποπερίπτωση βγ της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«βγ) Είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α., εκτός αν εμπίπτει στην εξαίρεση από την ασφάλιση στον ΟΓΑ, που προβλέπεται στην περίπτωση β της παρ. 5 ή είναι ασφαλισμένος στο Ν.Α.Τ., υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον επί μία πενταετία ή είναι ασφαλισμένος στο Ι.Κ.Α., υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον από το 2003.»

3. Στο τέλος του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 προστίθεται νέα παράγραφος 5, ως εξής:

«5. α) Για τους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα, οι οποίοι έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο, προκειμένου να χαρακτηριστούν ως επαγγελματίες αγρότες, δεν ισχύει το κριτήριο του εισοδήματος, που προβλέπεται στην υποπερίπτωση αγ της περίπτωσης α της παρ. 1 και δεν απαιτείται να είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ, για δύο (2) συνεχή έτη από την έναρξη της αγροτικής δραστηριότητάς τους, αρκεί οι ανωτέρω να προσκομίσουν στην αρμόδια υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην οποία να δηλώνουν ότι θα εγγραφούν στα μητρώα του ΟΓΑ και ότι, για το σκοπό αυτό, εντός έξι (6) μηνών, θα υποβάλλουν προς τον ΟΓΑ σχετική αίτηση εγγραφής τους στα μητρώα του και επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας, σύμφωνα με τις σχετικές προς τούτο διατάξεις του ΟΓΑ. Μετά το πέρας των δύο (2) ετών, ο νεοεισερχόμενος υποχρεούται να προσκομίσει τη σχετική βεβαίωση εγγραφής στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ. Σε κάθε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής, αναζητούνται και εισπράττονται εντόκως από το Δημόσιο όλα τα ωφελήματα που ο νεοεισερχόμενος τυχόν αποκόμισε από την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

β) Για τους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα, απασχολούμενους στην αλιεία, οι οποίοι έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο, προκειμένου να χαρακτηριστούν ως επαγγελματίες αγρότες, δεν ισχύει το κριτήριο του εισοδήματος, που προβλέπεται στην υποπερίπτωση βα της περίπτωσης β της παρ. 1 και δεν απαιτείται να είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ, για δύο (2) συνεχή έτη από την έναρξη της αγροτικής δραστηριότητάς τους, αρκεί οι ανωτέρω να προσκομίσουν στην αρμόδια υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να δηλώνουν ότι θα εγγραφούν στα μητρώα του ΟΓΑ και ότι, για το σκοπό αυτό, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών, θα υποβάλλουν προς τον ΟΓΑ σχετική αίτηση εγγραφής τους στα μητρώα του και επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας, σύμφωνα με τις σχετικές προς

τούτο διατάξεις του ΟΓΑ. Μετά το πέρας των δύο (2) ετών, ο νεοεισερχόμενος υποχρεούται να προσκομίσει τη σχετική βεβαίωση εγγραφής στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ. Σε κάθε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής, αναζητούνται και εισπράττονται εντόκως από το Δημόσιο όλα τα ωφελήματα που ο νεοεισερχόμενος τυχόν αποκόμισε από την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.».

Άρθρο 48

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2520/1997 «Μέτρα για τους νέους αγρότες, σύσταση Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης και άλλες διατάξεις» (Α' 173)

Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 2601/1998 (Α' 81) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 του ν. 3874/2010 (Α' 151), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Επαγγελματίας Αγρότης είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.

ββ) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευση τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του και λαμβάνει από την απασχόλησή του αυτή το 35% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του και

γγ) Είναι ασφαλισμένος στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (Ο.Γ.Α.), εκτός εάν δεν είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α, διότι απασχολείται αποκλειστικά στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW ή στη λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων ή διότι έχει αλλάξει κύριο κλάδο κύριας ασφάλισης της αποκλειστικής απασχόλησής του με τη λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων ή μονάδων διαχείρισης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ή διότι είναι νεοεισερχόμενος στον αγροτικό τομέα, ο οποίος υποχρεούται σε δύο (2) έτη από την έναρξη της αγροτικής του δραστηριότητας να προσκομίσει τη βεβαίωση εγγραφής στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ.

β) Επαγγελματίας αγρότης θεωρείται και το απασχολούμενο στην αλιεία (θαλάσσια, εσωτερικών υδάτων, σπογγαλιεία, οστρακαλιεία ή υδατοκαλλιέργεια), ενήλικο φυσικό πρόσωπο, εφόσον σωρευτικά:

αα) είναι κάτοχος ατομικής επαγγελματικής άδειας αλιείας και ιδιοκτήτης, συνιδιοκτήτης, μισθωτής ή συμμετέχει, με οποιοδήποτε τρόπο, στην εκμετάλλευση επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους εκτός από σκάφη υπερπόντιας αλιείας ή απασχολείται στην υδατοκαλλιέργεια ως κάτοχος ή μισθωτής υδατοκαλλιεργητικής εκμετάλλευσης. Το ως άνω φυσικό πρόσωπο ασχολείται με μία ή περισσότερες εκ των ανωτέρω δραστηριοτήτων τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του και λαμβάνει από την απασχόλησή του αυτή το 35% τουλάχιστον του ετήσιου εισοδήματος.

ββ) Προμηθεύεται ως ιδιοκτήτης, συνιδιοκτήτης ή μισθωτής επαγγελματικού αλιευτικού σκάφους καύσιμα θαλάσσης για την κίνηση του σκάφους του τουλάχιστον μία φορά κάθε τρία (3) έτη.

γγ) Είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α., εκτός εάν δεν είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α, διότι είναι νεοεισερχόμενος στον αγροτικό τομέα, ο οποίος υποχρεούται σε δύο (2) έτη από την έναρξη της αγροτικής του δραστηριότητας να προσκομίσει τη βεβαίωση εγγραφής στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ ή είναι ασφαλισμένος

στο Ν.Α.Τ., υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον επί μία πενταετία ή είναι ασφαλισμένος στο Ι.Κ.Α., υπό την προϋπόθεση της απασχόλησής του σε αλιευτικά επαγγελματικά σκάφη τουλάχιστον από το 2003.».

Οι προϋποθέσεις της απόληψης του 35% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματος και της προμήθειας καυσίμων θαλάσσης δεν απαιτείται να συντρέχουν για τους ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών ολικού μήκους μέχρι έξι (6) μέτρων. Το ποσοστό του 35% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματος που αναφέρεται στην υποπερίπτωση ββ της περίπτωσης α και στην υποπερίπτωση αα της περίπτωσης β της παρούσας παραγράφου, ορίζεται σε 25% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματος για τους ασχολούμενους σε αγροτική δραστηριότητα σε νησιά με πληθυσμό μέχρι 100.000 κατοίκους.

γ) Κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο ή το νομικό πρόσωπο που είναι:

- αα) κύριος, συγκύριος ή νομέας αγροτικής εκμετάλλευσης,
- ββ) μισθωτής ή αγρολήπτης της αγροτικής εκμετάλλευσης, εφόσον η μίσθωση ή η επίμορτη αγροληψία έχει συναφθεί εγγράφως και έχει θεωρηθεί από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) ή
- γγ) μισθωτής υδάτινης έκτασης, κάτοχος ή μισθωτής χερσαίας έκτασης προκειμένου για υδατοκαλλιέργεια.

δ) Αγροτική εκμετάλλευση είναι η μονάδα παραγωγής προς πώληση αγροτικών προϊόντων, όπως αυτά ορίζονται στην περίπτωση ζ'. Στις δραστηριότητες της αγροτικής εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται εκτός από την παραγωγή των προϊόντων και η αποθήκευση, τυποποίηση, συσκευασία και η εν γένει τοποθέτηση μέχρι και του σταδίου της πρώτης πώλησης, αποκλειστικά των προϊόντων που παράγει η ίδια η αγροτική εκμετάλλευση, καθώς και η πρώτη χωρική ή οικοτεχνική μεταποίησή τους, η θαλάσσια αλιεία, η αλιεία εσωτερικών υδάτων, η σπογγαλιεία, η οστρακαλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, ως και η διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW και η λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων.

ε) Μικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις είναι τα νομικά πρόσωπα τα οποία, εκτός από τον κλάδο της αγροτικής οικονομίας, δραστηριοποιούνται και σε άλλους τομείς της οικονομίας.

στ) Αγροτική δραστηριότητα είναι κάθε επαγγελματική δραστηριότητα σε έναν τουλάχιστον από τους κλάδους της αγροτικής οικονομίας, δηλαδή της φυτικής, της ζωικής ή της θαλάσσιας αλιείας, της σπογγαλιείας, της οστρακαλιείας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων και της υδατοκαλλιέργειας, που αποσκοπεί στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων, στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως 100 KW, στη λειτουργία αγροτο-τουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων και στη δασική παραγωγή.

ζ) Αγροτικά προϊόντα είναι τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας, της θαλάσσιας αλιείας, της σπογγαλιείας, της οστρακαλιείας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων, της υδατοκαλλιέργειας, της δασοπονίας, της θηραματοπονίας και των κάθε είδους εκτροφών και τα προϊόντα που προέρχονται από το πρώτο στάδιο επεξεργασίας ή μεταποίησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο προϊόν που προέρχεται από την αγροτική εν γένει δραστηριότητα.».

Άρθρο 49

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3495/2006 «Κύρωση του νέου αναθεωρημένου κειμένου της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών» (Α΄215)

Το άρθρο τέταρτο του ν.3495/2006, όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν. 4039/2012 (Α΄ 15), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο τέταρτο

1. Για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης Προστασίας Φυτών, η οποία κυρώθηκε με τον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2147/1952 (Α΄ 155) «Περί προλήψεως και καταστολής των ασθενειών και εχθρών των φυτών και περί οργανώσεως της φυτοπαθολογικής Υπηρεσίας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και των εκτελεστικών αυτού διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.»

Άρθρο 50

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4056/2012 «Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις» (Α΄52)

1. Το άρθρο 2 του ν. 4056/2012, τροποποιείται ως εξής:

α) Στο τέλος της υποπερίπτωσης αα της περίπτωσης β της παρ. 1, η φράση «για τις οποίες απαιτείται πιστοποιητικό τήρησης του τύπου κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία» αντικαθίσταται από τη φράση «για τις οποίες απαιτείται θεωρημένη έγκριση του τύπου κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία.».

β) Στο τέλος της υποπερίπτωσης ββ της περίπτωσης β της παρ. 1, η φράση «για τις οποίες απαιτείται πιστοποιητικό τήρησης των προτύπων κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία» αντικαθίσταται από τη φράση «για τις οποίες απαιτείται θεωρημένη έγκριση των προτύπων κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία.».

2. Το άρθρο 5 του ν. 4056/2012, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παρ. 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Οι αποστάσεις των χώρων που αναφέρονται στο Παράρτημα του άρθρου 20 από εκτροφεία θηραμάτων, των οποίων τα εκτρεφόμενα ζώα αποτελούν αντικείμενο ελεγχόμενου κυνηγιού, όπως λαγοί, αγριόχοιροι, αγριοπρόβατα, αγριοκάτσικα, ελαφοειδή, φασιανοί, ορτύκια, μπεκάτσες και γουνοφόρα ζώα και από εκτροφεία λοιπών ειδών άγριας πανίδας, εγχώριας ή εισαγόμενης, όπως σαλιγκάρια, κροκόδειλοι, χελώνες και φίδια, καθορίζονται κατά περίπτωση, κατά την κρίση της ΑΑΑ, μετά από γνωμοδότηση της επιτροπής σταυλισμού, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η δημόσια υγεία και να μην επηρεάζεται δυσμενώς το περιβάλλον.».

β) Το τρίτο εδάφιο της παρ. 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να λειτουργούν υπό τον ίδιο με την κτηνοτροφική εγκατάσταση φορέα και μεταβιβάζονται συνολικά/ενιαία.».

γ) Η παρ. 11, αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Φορείς κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται να διαθέτουν ιδιοπαραχθέντα γαλακτοκομικά προϊόντα και εντός των λαϊκών αγορών, τηρουμένων, κατά τη μεταφορά και τη διαδικασία πώλησης αυτών, των ισχυουσών υγειονομικών και αγορανομικών διατάξεων, καθώς και των διατάξεων του ισχύοντος κάθε φορά Κώδικα Ποτών και Τροφίμων και αφού εφοδιαστούν προηγουμένως με την απαραίτητη άδεια, βάσει των κειμένων διατάξεων περί διάθεσης προϊόντων στις λαϊκές αγορές.».

3. Το άρθρο 6 του ν. 4056/2012, τροποποιείται ως εξής:

α) Μετά την παρ. 2 προστίθεται νέα παράγραφος 2α, η οποία έχει ως εξής:

«2α. Τα δικαιολογητικά για την έγκριση ή πιστοποίηση των προϋποθέσεων του παρόντος άρθρου εκδίδονται κατά προτεραιότητα από τις, κατά περίπτωση, αρμόδιες αρχές.» .

β) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωση β της παρ. 3, αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Δήλωση του μελετητή και του φορέα της εγκατάστασης για την ανάληψη των προβλεπόμενων ΠΠΔ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 8 του ν. 4014/2001.» .

γ) Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 3, αντικαθίστανται ως εξής:

«Εντός τριών (3) ημερών και εφόσον ο φάκελος περιέχει τα ανωτέρω στοιχεία εκδίδεται άδεια προέγκρισης εγκατάστασης, η οποία έχει την ισχύ άδειας εγκατάστασης μέχρι την έκδοση της τελευταίας και όχι πλέον των τριών (3) μηνών ή των έξι (6) μηνών, αν πρόκειται για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 998/1979 (Α'289), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά. Για τον έλεγχο τήρησης των ανωτέρω προϋποθέσεων, η αρμόδια επιτροπή σταυλισμού, μετά από επιτόπιο έλεγχο, συντάσσει σχετικό πρακτικό, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση του φακέλου.

Εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών και σε κάθε περίπτωση μέχρι την ολοκλήρωση των απαιτούμενων, κατά περίπτωση, πιστοποιήσεων ή εγκρίσεων, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες ή τους έξι (6) μήνες, αν πρόκειται για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 998/1979 (Α'289), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, η ΑΑΑ εκδίδει την άδεια εγκατάστασης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1. Αν διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράλειψη ή παρέκκλιση από την ισχύουσα νομοθεσία ή από το περιεχόμενο των δικαιολογητικών του φακέλου, η ΑΑΑ καλεί τον ενδιαφερόμενο να αποκαταστήσει ή να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις, εντός των ως άνω προθεσμιών. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας ή ελλιπούς συμμόρφωσης ή μη τήρησης των προϋποθέσεων της παρ. 1 η αίτηση απορρίπτεται και σφραγίζονται οι τυχόν εγκαταστάσεις.» .

δ) Η υποπερίπτωση αα της περίπτωσης β της παρ. 4, αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) Για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις της κατηγορίας Α του ν. 4014/2011, βεβαίωση κατάθεσης στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), σύμφωνα με τα άρθρα 2 έως 4 του πιο πάνω νόμου.».

ε) Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. γ της παρ. 4, το οποίο αρχίζει με τη φράση «Υπεύθυνη δήλωση» και τελειώνει με τη φράση «σχετικά με:», αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία ο ενδιαφερόμενος φορέας και ο μηχανικός ή ο γεωτεχνικός δηλώνουν ότι τα δηλούμενα στοιχεία της εκμετάλλευσης είναι αληθή και ότι η εκμετάλλευση λειτουργεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με: ».

στ) Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 4, αντικαθίστανται ως εξής:

«Η άδεια προέγκρισης εγκατάστασης εκδίδεται εντός τριών (3) ημερών, εφόσον ο φάκελος περιέχει τα ανωτέρω στοιχεία. Η άδεια προέγκρισης εγκατάστασης έχει την ισχύ άδειας εγκατάστασης μέχρι την έκδοση της τελευταίας και όχι πλέον των τριών (3) μηνών ή των έξι (6) μηνών, αν πρόκειται για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 998/1979 (Α'289), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.».

ζ) Οι περιπτώσεις β, γ και δ της παρ. 5 αντικαθίστανται σε μία περίπτωση β ως εξής:

«β) Η επιτόπια διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης γίνεται με αυτοψία και σύνταξη σχετικού πρακτικού από την αρμόδια επιτροπή σταυλισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αίτησης για άδεια εγκατάστασης. Εντός της ανωτέρω προθεσμίας και σε κάθε περίπτωση μέχρι την ολοκλήρωση των απαιτούμενων, κατά περίπτωση, πιστοποιήσεων ή εγκρίσεων, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες ή τους έξι (6) μήνες, αν πρόκειται για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 998/1979, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, η ΑΑΑ εκδίδει την άδεια εγκατάστασης, εφόσον διαπιστωθεί η τήρηση των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης και η ορθότητα των στοιχείων που δηλώνει ο ενδιαφερόμενος φορέας και ο μηχανικός ή γεωτεχνικός, κατά το στάδιο της χορήγησης άδειας προέγκρισης εγκατάστασης. Αν διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράλειψη ή παρέκκλιση από την ισχύουσα νομοθεσία ή από το περιεχόμενο των δικαιολογητικών του φακέλου, η ΑΑΑ καλεί τον ενδιαφερόμενο να αποκαταστήσει ή να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις, εντός των ως άνω προθεσμιών. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας ή ελλιπούς συμμόρφωσης ή μη τήρησης των προϋποθέσεων της παρ. 1 η αίτηση απορρίπτεται και σφραγίζονται οι τυχόν εγκαταστάσεις.» .

η) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Μετά την αδειοδότηση, ο φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης μπορεί να δηλώσει στη Γενική Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αν επιθυμεί να συνεργαστεί με τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας, προκειμένου να δέχεται φοιτητές γεωτεχνικών τμημάτων ή σχολών για την πρακτική άσκησή τους.».

4. Η παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4056/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. α) Μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στην AAA, συνοδευόμενη από τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα, η τροποποιημένη ή μεταβιβαζόμενη άδεια χορηγείται:

αα) εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, όταν η αρχική άδεια έχει εκδοθεί στα πλαίσια του παρόντος νόμου ή

ββ) εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών, μετά από αυτοψία της αρμόδιας επιτροπής σταυλισμού, όταν η αρχική άδεια έχει εκδοθεί στα πλαίσια προγενέστερου νομικού πλαισίου.

β) Προϋπόθεση για την τροποποίηση ή τη μεταβίβαση άδειας είναι να μην έχει επέλθει αύξηση της δυναμικότητας ή επέκταση ή μεταφορά ή αλλαγή του είδους της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή ουσιώδης τροποποίηση των υγειονομικών όρων λειτουργίας της. Η συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων βεβαιώνεται με υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος, σύμφωνα με το ν.1599/1986. Σε κάθε περίπτωση, η επιτροπή σταυλισμού μπορεί να ελέγξει την ορθότητα των όσων δηλώνονται.» .

5. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4056/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Μετά από απόφαση του αρμοδίου για το έκτακτο γεγονός Υπουργού, διακόπτεται η λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης από τα όργανα της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών ή από τις ίδιες τις αστυνομικές αρχές, με τη σφράγιση του παραγωγικού εξοπλισμού της εγκατάστασης ή σε περίπτωση αποθήκης ή επικινδύνων εγκαταστάσεων με τη σφράγιση αυτών, χωρίς προηγούμενη ακρόαση των εκπροσώπων της επιχείρησης, για ορισμένο χρόνο, που μπορεί να παραταθεί για όσο διάστημα διαρκεί το έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός που επέβαλε τη σφράγιση.».

6. Το άρθρο 10 του ν. 4056/2012, αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 10

Διοικητικές κυρώσεις και μέτρα

1. Σε όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις διαπιστώνεται, μετά από αυτοψία, παράβαση οποτεδήποτε γενόμενης, των διατάξεων του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού ή παράλειψη τήρησης των όρων και περιορισμών που καθορίζονται με τις αποφάσεις της AAA, με απόφαση της AAA, μετά από εισήγηση της επιτροπής σταυλισμού, επιβάλλονται σε βάρος του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης οι παρακάτω κυρώσεις:

α) Ανάκληση της άδειας εγκατάστασης και διακοπή της λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, όταν διαπιστώνονται παραβάσεις από τις αρμόδιες αρχές για τις οποίες υπάρχει αντικειμενική αδυναμία άρσης τους. Η ανάκληση της άδειας εγκατάστασης είναι οριστική και:

αα) ολική, στις περιπτώσεις που οι παραβάσεις αφορούν στο σύνολο των υποδομών της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή σε τμήμα των υποδομών τόσο ουσιώδες που επηρεάζεται αποφασιστικά η νόμιμη λειτουργία μονάδας. Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών, που προβλέπονται στις παρ. 5 και 6 και την επιβεβαίωση της αντικειμενικής αδυναμίας άρσης τους διακόπτεται η λειτουργία της εγκατάστασης.

ββ) μερική, στις περιπτώσεις που οι παραβάσεις αφορούν σε τμήμα των υποδομών της κτηνοτροφικής εγκατάστασης χωρίς να επηρεάζεται ουσιαστικά η λειτουργία της ώστε το εναπομείναν τμήμα να δύναται να λειτουργήσει αυτοτελώς και να πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών που προβλέπονται στις παρ. 5 και 6 και την επιβεβαίωση της αντικειμενικής αδυναμίας άρσης τους διακόπτεται η λειτουργία της εγκατάστασης.

Στις ανωτέρω υποπεριπτώσεις αα και ββ η κύρωση επιβάλλεται κατά την κρίση της AAA μετά από εισήγηση της επιτροπής σταυλισμού.

β) Τα πρόστιμα επιβάλλονται, ανάλογα με τη φύση της παράβασης, το μέγεθος των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και την κατάταξή τους σε κατηγορίες ως προς την περιβαλλοντική επιβάρυνση που προκαλούν, ως εξής:

αα) πρόστιμο, από πεντακόσια (500) ευρώ έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ, σε βάρος του/των υπογράφοντα/υπογράφωντων τις απαιτούμενες υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/1986, για την αδειοδότηση ή για την τροποποίηση ή μεταβίβαση άδειας κτηνοτροφικής εγκατάστασης, εφόσον κατά τον έλεγχο των απαιτούμενων δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι το περιεχόμενό τους είναι ψευδές ή ανακριβές. Τα παραπάνω πρόστιμα επιβάλλονται πέραν των οποιωνδήποτε ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 1599/1986.

ββ) πρόστιμο, από πεντακόσια (500) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, σε βάρος του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, εφόσον κατά τη λειτουργία των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων καταγραφούν παραβάσεις που δεν επισύρουν τη διακοπή της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και είναι δυνατή η άρση τους με την εκτέλεση βελτιωτικών εργασιών.

γγ) πρόστιμο, από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, σε βάρος του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, εφόσον κατά τη λειτουργία των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων καταγραφούν παραβάσεις που προκαλούν εκτεταμένη βλάβη στο περιβάλλον, θέτοντας σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και δεν είναι δυνατόν να αρθούν με την εκτέλεση βελτιωτικών εργασιών οπότε και διακόπτεται η λειτουργία της εγκατάστασης.

2. Οι κυρώσεις των περιπτώσεων α και β της παρ. 1 επιβάλλονται ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, την προκαλούμενη περιβαλλοντική και υγειονομική επιβάρυνση.

3. Η απόφαση της AAA για επιβολή προστίμου γίνεται οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή μετά την απόρριψη της ειδικής διοικητικής ένστασης του άρθρου 11, την μη εμπρόθεσμη ή τη μη άσκησή της.

4. Τα πρόστιμα καταβάλλονται εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την οριστική και ανέκκλητη επιβολή τους. Μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας αυτά διπλασιάζονται και διακόπτεται άμεσα η λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ακόμη και εάν δεν είχε επιβληθεί η σχετική κύρωση στην αρχική απόφαση επιβολής κυρώσεων.

5. Μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων και πριν από την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στα πλαίσια του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, η AAA, μετά από εισήγηση της επιτροπής σταυλισμού, καλεί εγγράφως σε ακρόαση, με αποδεικτικό επίδοσης, από όργανο της AAA, το φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή το νόμιμο εκπρόσωπό του ή τον /τους υπογράφοντα/υπογράφωντες τις υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/1986, προκειμένου να καταθέσει υπόμνημα με τις απόψεις του, το οποίο μπορεί να αναπτύξει και προφορικά, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ημέρα επίδοσης σε αυτόν, του σχετικού εγγράφου.

6. Η επιτροπή σταυλισμού αφού λάβει υπόψη τις απόψεις του ενδιαφερόμενου και εφόσον κρίνει ότι:

α) είναι εφικτή η αποκατάσταση της νόμιμης λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων με την εκτέλεση βελτιωτικών εργασιών και ότι η συνέχιση της λειτουργίας τους υπό τις ίδιες συνθήκες, δεν απειλεί άμεσα τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον, εισηγείται στην AAA την έκδοση σχετικής απόφασης, στην οποία καθορίζονται επακριβώς οι απαιτούμενες βελτιώσεις και η προθεσμία εντός της

οποίας πρέπει να υλοποιηθούν. Η προθεσμία αυτή, δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Ωστόσο, παρέχεται άπαξ, δυνατότητα παράτασής της, σε περιπτώσεις που καταγράφονται καθυστερήσεις στην υλοποίηση των απαιτούμενων βελτιωτικών εργασιών, εξαιτίας εξωγενών παραγόντων, που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του ενδιαφερόμενου και η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά το ήμισυ της παραπάνω προθεσμίας.

β) δεν είναι εφικτή η άρση των διαπιστωθεισών παραβάσεων και ότι η συνέχιση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων απειλεί άμεσα τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον, εισηγείται στην ΑΑΑ την έκδοση απόφασης επιβολής κυρώσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ 1.

7. Στις περιπτώσεις που επιβληθεί η κύρωση της διακοπής της λειτουργίας της εγκατάστασης, στη σχετική απόφαση τίθεται ορισμένη προθεσμία απομάκρυνσης του ζωικού κεφαλαίου που τυχόν υπάρχει σε αυτή. Η προθεσμία για την απομάκρυνση του ζωικού κεφαλαίου ορίζεται μέχρι τρεις (3) μήνες με δυνατότητα παράτασης μέχρι ένα (1) μήνα επιπλέον σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις και όχι λόγω υπαιτιότητας του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης. Η απομάκρυνση του ζωικού κεφαλαίου γίνεται εντός της ορισθείσας προθεσμίας με την αποκλειστική ευθύνη και δαπάνη του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης. Εάν μετά την παρέλευση της σχετικής προθεσμίας και της παράτασης αυτής ο φορέας δεν έχει απομακρύνει από τη μονάδα το ζωικό κεφάλαιο, τότε τα ζώα θεωρούνται ως ανεπιτήρητα και η διαχείρισή τους γίνεται ανάλογα με τις διατάξεις του άρθρου 17. Η διακοπή της λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης πραγματοποιείται με επίστευση του προϊσταμένου της ΑΑΑ μετά την απομάκρυνση του ζωικού κεφαλαίου, η οποία διενεργείται από τα συνεργεία περισυλλογής ανεπιτήρητων ζώων της παρ. 4 του άρθρου 17, υπό την εποπτεία της επιτροπής σταυλισμού, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών. Η ΑΑΑ, μετά την απομάκρυνση του ζωικού κεφαλαίου και αφού ενημερώσει το φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, ζητά τη διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στη συγκεκριμένη εγκατάσταση από τον διαχειριστή του δικτύου ή του συστήματος ηλεκτροδότησης, ο οποίος υποχρεούται να προβεί στη ζητούμενη διακοπή εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη σχετική ειδοποίηση. Μετά και τη διακοπή της ηλεκτροδότησης της κτηνοτροφικής εγκατάστασης σφραγίζει, παρουσία της αστυνομικής αρχής και του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή του νομίμου εκπροσώπου του, τον παραγωγικό εξοπλισμό της, την αποθήκη και τις επικίνδυνες εγκαταστάσεις και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο.

8. Οι πιο πάνω αναφερόμενες διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα επιβάλλονται πέραν των οποιωνδήποτε ποινικών, αστικών ή άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από άλλες διατάξεις. Τα πρόστιμα αποτελούν πόρο της οικείας Περιφέρειας και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

9. Λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος των προστίμων που προβλέπονται στο νόμο αυτό.» .

7. Το άρθρο 11 του ν. 4056/2012, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 11

Δυνατότητα ένστασης

1. Κατά των αποφάσεων της AAA με τις οποίες:

α) χορηγούνται άδειες προέγκρισης εγκατάστασης ή άδειες εγκατάστασης,
β) απορρίπτονται αιτήσεις για χορήγηση, τροποποίηση ή μεταβίβαση αδειών εγκατάστασης,

γ) επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10,

χωρεί ειδική διοικητική ένσταση.

2. Η προθεσμία για την υποβολή των ενστάσεων ορίζεται σε ένα (1) μήνα από την επίδοση, με δημόσιο όργανο προς τον ενδιαφερόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης ή αφότου αυτός αποδεδειγμένα έλαβε πλήρη γνώση αυτής.

3. Οι ειδικές διοικητικές ενστάσεις κατατίθενται από τον ενδιαφερόμενο ή το νόμιμο εκπρόσωπό του, επί αποδείξει, στην AAA που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία και υποχρεούται να αποστείλει πλήρη φάκελο με όλα τα σχετικά έγγραφα στη Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη κατάθεση της ένστασης.

4. Για την εξέταση των ενστάσεων συνιστάται στη Γενική Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής τριμελής Επιτροπή ενστάσεων, η οποία αποτελείται από τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ζωικής Παραγωγής, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής, και τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομικών Υποθέσεων, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους. Χρέη γραμματέα ασκεί διοικητικός υπάλληλος της Διεύθυνσης Εισροών Ζωικής Παραγωγής.

5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συγκροτείται η Επιτροπή ενστάσεων και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας της.

6. Η Επιτροπή ενστάσεων εξετάζει τη νομιμότητα της κάθε απόφασης, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη λήψη του φακέλου από την AAA και εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή την απόρριψή της στον Γενικό Γραμματέα για την έκδοση σχετικής απόφασης.

7. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή, κοινοποιείται, επί αποδείξει στον ενδιαφερόμενο, στη διεύθυνση που έχει δηλώσει στην αίτηση που υπέβαλλε για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης, και στην AAA, η οποία πρέπει να μεριμνήσει για τις περαιτέρω ενέργειες, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 10.».

8. Το άρθρο 14 τροποποιείται ως εξής:

α) Στο τέλος της παρ. 1 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, στις οποίες έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές πρόδηλες παραβάσεις της συναφούς και παράλληλης σχετικής νομοθεσίας, για τις οποίες υπάρχει αντικειμενική αδυναμία άρσης των παρατυπιών.».

β) Η παρ. 9 αντικαθίσταται, ως εξής:

«9. Πριν τον προβλεπόμενο έλεγχο για την έκδοση της οριστικής άδειας εγκατάστασης, στις περιπτώσεις υποβολής από τον ενδιαφερόμενο φορέα ανακριβών δηλώσεων και στοιχείων κατά τη διαδικασία έκδοσης αυτής, οι εργασίες που πραγματοποιούνται, εκτελούνται αποκλειστικά με ευθύνη του ενδιαφερόμενου φορέα και βαρύνουν αποκλειστικά τον ίδιο. Η διοίκηση δε δεσμεύεται για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης ακόμη και εάν έχει χορηγηθεί άδεια προέγκρισης εγκατάστασης.».

9. Στο τέλος του άρθρου 15 προστίθεται νέα παράγραφος 5, ως εξής:

«5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και ιδίως του άρθρου 6 και 7.».

Άρθρο 51

Κτίσματα και κτιριακές εγκαταστάσεις κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να εξαιρούνται από την κατεδάφιση, χωρίς την επιβολή προστίμου, αυθαίρετα κτίσματα ή κτιριακές εγκαταστάσεις κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, που έχουν ανεγερθεί μέχρι την 20-3-2003, εφόσον πληρούν τους υγειονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους που καθορίζονται από τη συναφή κείμενη νομοθεσία, εφόσον εκδοθεί για τις μονάδες αυτές Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α'209) και εφόσον δεν αντίκειται στις χρήσεις γης στην περιοχή που είναι εγκατεστημένες.

2. Κατά παρέκκλιση του ν. 4014/2011, εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι δυνατόν να εξαιρούνται από την κατεδάφιση, χωρίς την επιβολή προστίμου, αυθαίρετα κτίσματα ή κτιριακές εγκαταστάσεις κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, που δεν υπέβαλλαν σχετικές αιτήσεις στα πλαίσια του ν. 3399/2005 (Α'89) ή που έχουν ανεγερθεί μετά την 20-3-2003 και μέχρι την 12-3-2012, εφόσον πληρούν τους υγειονομικούς και περιβαλλοντικούς όρους που καθορίζονται από τη συναφή κείμενη νομοθεσία, εφόσον εκδοθεί για τις μονάδες αυτές Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4014/2011 και εφόσον δεν αντίκειται στις χρήσεις γης στην περιοχή που είναι εγκατεστημένες. Στις περιπτώσεις που καταγράφονται καθυστερήσεις στη συγκέντρωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών εξαιτίας παραγόντων που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του ενδιαφερόμενου παρέχεται άπαξ, η δυνατότητα παράτασης της εν λόγω προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά το ήμισυ της αρχικής.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των παρ. 1 και 2.

4. α) Αιτήσεις ενδιαφερόμενων φορέων, που υπεβλήθησαν στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων εμπρόθεσμα, ήτοι μέχρι 30-6-2012, στα πλαίσια του ν. 3399/2005 και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην αριθ. 244203/16-1-2006 (Β'75) κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως τροποποιήθηκε με τις αριθ. 331652/27-12-2006 (Β'1887), 348849/31-12-2007 (Β' 1), 336351/23-11-2009 (Β' 2402), 306657/27-12-2010 (Β'2191) και 339/2/3-1-2012 (Β' 53) όμοιες αποφάσεις, εξετάζονται σύμφωνα με την παρ. 1.

β) Πράξεις εξαιρέσεως από την κατεδάφιση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, οι οποίες εκδόθηκαν μετά την 30-6-2012 και αφορούν αιτήσεις ενδιαφερόμενων φορέων, που

υπεβλήθησαν στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων εμπρόθεσμα, ήτοι μέχρι 30-6-2012, είναι νόμιμες.

Άρθρο 52

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α' 289).

1. Στο άρθρο 46 του ν. 998/1979, οι παράγραφοι 5, 5α, 5β και 5γ, όπως η παρ. 5 αντικαταστάθηκε και οι παρ. 5α, 5β και 5γ προστέθηκαν με το άρθρο 13 του νόμου 4056/2012 (Α' 52), αντικαθίστανται και προστίθενται νέες παράγραφοι 5δ και 5ε, ως εξής:

«5.Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις και, στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων στην περιοχή ενδιαφέροντος, εντός δασών, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 (Α'52), μελισσοκομείων, εκτροφείων θηραμάτων, ιχθυοτροφείων, εκτροφείων γουνοφόρων και επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλούμενων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του.

5α. Για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων των περιπτώσεων β και γ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 επιτρέπεται η κατασκευή των αναγκαίων συνοδευτικών τους έργων, όπως δίκτυο μεταφοράς ύδατος, διάνοιξη γεωτρήσεων επί τη βάσει των κειμένων περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των υπογείων ή ρεόντων υδάτων διατάξεων, έργων οδοποιίας πρόσβασης και έργων σύνδεσης με τα κοινωφελή δίκτυα, κατ' εφαρμογή της σχετικής περί αυτών νομοθεσίας.

5β. Με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, απαγορεύεται η εγκατάσταση των μονάδων της παρ. 5 σε εκτάσεις των περιπτώσεων β και δ της παρ. 1 και των περιπτώσεων α, δ και ε της παρ. 2 του άρθρου 4. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η εγκατάσταση των ως άνω μονάδων σε δίκτυα και περιοχές που προστατεύονται από τις διατάξεις του κοινοτικού δικτύου, εφόσον αυτή προβλέπεται από τα σχέδια διαχείρισής τους, άλλως, κατόπιν εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης.

5γ. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ο προϊστάμενος του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, χορηγεί άδεια εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής εγκατάστασης, μετά τη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού και τη σύμφωνη επί αυτής γνώμη της Αρχής Αδειοδότησης του ν. 4056/2012 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, που δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις, όπως τέθηκαν με την αρχική αδειοδότηση.

5δ. Στην άδεια εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής εγκατάστασης της παραγράφου 5γ, καθορίζεται το αντάλλαγμα χρήσης της παρ. 12 του άρθρου 45 και ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν, οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών, που συνεπάγονται την

ανάκληση της άδειας. Οι άδειες εγκατάστασης/χρήσης κτηνοτροφικής μονάδας δεν θεμελιώνουν κανένα άλλο δικαίωμα επί των εκτάσεων που διατίθενται για το συγκεκριμένο σκοπό, πλην της αποκλειστικής χρήσης τους γι' αυτόν.

5ε. Στην περίπτωση που γίνει ανάκληση της άδειας από την αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή, οι εγκαταστάσεις περιέρχονται στο δημόσιο, εφόσον η έκταση είναι δημόσια, άλλως στον ιδιοκτήτη της έκτασης.» .

2. Το άρθρο 46α του ν. 998/79, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4061/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 46α, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι κάτοχοι των δημόσιων εκτάσεων της παραγράφου 1 υποβάλουν αίτημα εξαγοράς στο αρμόδιο Δασαρχείο ή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο.»

β) Στο τέλος της παρ. 9 του άρθρου 46α, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Τυχόν αλλαγή της γεωργικής χρήσης, μετά τη χορήγηση του ανωτέρω τίτλου εκ μέρους του αρχικού ή του εκάστοτε κυρίου της έκτασης, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα του σχετικού τίτλου κυριότητας, ως προς το τμήμα που άλλαξε χρήση και την υπαγωγή του τμήματος αυτού στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας».

3. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, ιχθυοτροφεία, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή βεβαίωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και τη θεωρημένη έγκριση του τύπου ή των προτύπων κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία ή την άδεια δόμησης, όπου αυτό απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012, όπως αυτό ισχύει. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, κήρυξης τους ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις, οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία. Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω εγκαταστάσεων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη πράξη του προϊστάμενου του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο νομού, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω εγκαταστάσεων, κοπή ή εκχέρωση δασικής βλάστησης, καθώς και κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία τους.

Άρθρο 53

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4036/2012 «Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις» (Α΄ 8)

1. α) Στην παρ. 1 του άρθρου 18 του νόμου 4036/2012, γίνονται οι παρακάτω τροποποιήσεις:

αα) Στο πέμπτο εδάφιο, η εσφαλμένη παραπομπή στην «παραγράφο 2 του άρθρου 26», αντικαθίσταται από την ορθή «παραγράφο 2 του άρθρου 29.

ββ) Στο ένατο εδάφιο, η εσφαλμένη παραπομπή στα «άρθρα 16 έως 26», αντικαθίσταται από την ορθή «άρθρα 19 έως 29».

β) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 18 του νόμου 4036/2012, η φράση «μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου 2012.» αντικαθίσταται από τη φράση «μέχρι τις 26 Νοεμβρίου 2012.».

2. Στο άρθρο 30 του νόμου 4036/2012, η φράση «το αργότερο στις 14 Δεκεμβρίου 2012» αντικαθίσταται από τη φράση «το αργότερο στις 26 Νοεμβρίου 2012».

3. Το άρθρο 35 του ν. 4036/2012 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Ο τίτλος του άρθρου 35 συμπληρώνεται και τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 35

Εμπορία γεωργικών φαρμάκων

και παροχή συμβουλών στην ορθολογική χρήση τους».

β) Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 35, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Επιτρέπεται η παροχή συμβουλών για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων μόνο από φυσικά πρόσωπα που είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι επιστήμονες ή από νομικά πρόσωπα που διαθέτουν υπεύθυνο επιστήμονα.».

γ) Η παρ. 4 του άρθρου 35 τροποποιείται ως εξής:

«4. Η ΣΕΑ τηρεί μητρώα εμπόρων γεωργικών φαρμάκων και συμβούλων στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, τα οποία αναρτώνται στην ιστοσελίδα που διαθέτει στο διαδίκτυο. Τόσο στους εμπόρους γεωργικών φαρμάκων όσο και στους συμβούλους στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων χορηγείται από τη ΣΕΑ ειδικός κωδικός.».

δ) Μετά την παρ. 13 του άρθρου 35 προστίθεται νέα παράγραφος 14 ως εξής:

«14. Μετά την 26^η Νοεμβρίου 2015, η πώληση γεωργικών φαρμάκων εγκεκριμένων για επαγγελματική χρήση γίνεται μόνο εφόσον εξασφαλισθεί ότι η χρήση τους γίνεται από πρόσωπο ή υπό την επίβλεψη προσώπου, στο οποίο έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης των θεμάτων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 33.».

4. Το άρθρο 36 του ν. 4036/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Η παρ. 5 του άρθρου 36 του ν. 4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο χρήστης προμηθεύεται τα σκευάσματα που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο μόνο από καταστήματα λιανικής πώλησης που έχουν άδεια για το σκοπό αυτόν. Το κατάστημα λιανικής πώλησης καταγράφει σε ειδικό έντυπο πώλησης ηλεκτρονικά για κάθε χρήστη τουλάχιστον τα επτά πρώτα στοιχεία από τα ακόλουθα:

α) Το ονοματεπώνυμο και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του χρήστη, ενώ σε περίπτωση που δεν είναι ο ίδιος κάτοχος πιστοποιητικού επαρκούς γνώσης των θεμάτων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 33, καταγράφει και το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. του κατόχου του εν λόγω πιστοποιητικού, ο οποίος θα χρησιμοποιήσει ή θα επιβλέψει τη χρήση του σκευάσματος.

β) Τον ειδικό κωδικό του καταστήματος που εκδίδεται από τη ΣΕΑ.

γ) Τον αριθμό τιμολογίου/απόδειξης.

δ) Το χορηγούμενο σκεύασμα και την ποσότητά του.

ε) Τα στοιχεία ταυτοποίησης των αγροτεμαχίων, στα οποία θα χρησιμοποιηθεί το σκεύασμα, όπως τοποθεσία/περιοχή ή κωδικός (εφόσον υπάρχει),

- στ) Το πεδίο εφαρμογής του σκευάσματος, όπως καλλιέργεια ή φυτικά προϊόντα, για κάθε ένα από τα παραπάνω δηλωθέντα αγροτεμάχια.
η) Την τιμή πώλησης του σκευάσματος στον χρήστη»
θ Το αίτιο, για το οποίο χορηγείται το σκεύασμα.

β) Η παρ. 9 του άρθρου 36, αντικαθίσταται ως εξής:
«9. Αντίγραφο του ειδικού εντύπου δίδεται στον χρήστη.».

5. Μετά το άρθρο 36 του ν. 4036/2012, προστίθεται νέο άρθρο 36α, ως εξής:
«Άρθρο 36α

Ηλεκτρονική συνταγογράφηση

1. Θεσπίζεται η ηλεκτρονική συνταγογράφηση των γεωργικών φαρμάκων, ως απαραίτητη διαδικασία για την προμήθεια των φυτοπροστατευτικών προϊόντων από τους επαγγελματίες χρήστες αυτών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν άδεια συνταγογράφησης, στις καλλιέργειες, που καθορίζονται, σύμφωνα με την Υπουργική απόφαση της παρ. 1, περίπτωση ν, του άρθρου 50.

2. Απαγορεύεται να έχουν άδεια συνταγογράφησης τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι και διανομείς γεωργικών φαρμάκων ή έχουν οποιαδήποτε σχέση εργασίας με διανομέα γεωργικών φαρμάκων ή είναι υπάλληλοι της αρμόδιας αρχής για τη διενέργεια πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ελέγχων στην ηλεκτρονική συνταγογράφηση.

3. Η αρμόδια αρχή για την έκδοση άδειας συνταγογράφησης, υποχρεούται να τηρεί και να ενημερώνει ιστοσελίδα στο διαδίκτυο με τις απαιτήσεις για την έκδοση της άδειας, τις χορηγηθείσες άδειες συνταγογράφησης, τη διεύθυνση των φυσικών ή νομικών προσώπων που διαθέτουν άδεια συνταγογράφησης και να κοινοποιεί τα εν λόγω δεδομένα στη ΣΕΑ το αργότερο εντός 15 ημερών.

4. Οι κάτοχοι αδειών συνταγογράφησης οφείλουν να συνεργάζονται με τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές και να παρέχουν πρόσβαση στο ηλεκτρονικό τους αρχείο και σε κάθε σχετικό στοιχείο με τη ηλεκτρονική συνταγογράφηση.

5. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημιουργείται ηλεκτρονική εφαρμογή με σκοπό την ηλεκτρονική έκδοση της συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων. Η καταχώρηση της ηλεκτρονικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων γίνεται από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν άδεια συνταγογράφησης. Η είσοδος στην ηλεκτρονική εφαρμογή γίνεται με τη χορήγηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα ως άνω φυσικά ή νομικά πρόσωπα άδειας πρόσβασης και προσωπικού κωδικού χρήστη. Τα στοιχεία της ηλεκτρονικής εφαρμογής είναι εμπιστευτικά, εμπίπτουν στις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης.

6. Ο επαγγελματίας χρήστης προμηθεύεται τα σκευάσματα που περιλαμβάνονται στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων» μόνο μετά την ηλεκτρονική έκδοση σχετικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν άδεια συνταγογράφησης. Απαγορεύεται η πώληση γεωργικών φαρμάκων σε επαγγελματία χρήστη χωρίς την προηγούμενη έκδοση της σχετικής ηλεκτρονικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων.

7. Η συνταγή χρήσης γεωργικού φαρμάκου είναι έγγραφη οδηγία – πρόταση προς τον επαγγελματία χρήστη, μετά από μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης της

καλλιέργειάς του, προκειμένου να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένη δραστική ουσία γεωργικού φαρμάκου ή συνδυασμό δραστικών ουσιών και γεωργικό φάρμακο και εκδίδεται μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παραγράφου 5. Η συνταγή είναι αποτέλεσμα μακροσκοπικής εξέτασης δείγματος προσβεβλημένου τμήματος του φυτού, ή επιτόπιας επίσκεψης και αυτοψίας στο χωράφι ή εργαστηριακού ελέγχου ή συμβουλευτικής παρακολούθησης της καλλιέργειας ή των οδηγιών των σταθμών γεωργικών προειδοποιήσεων ή αναλύσεων – γνωματεύσεων επιστημονικών ιδρυμάτων και ινστιτούτων και εκδίδεται είτε για προληπτική, είτε για θεραπευτική χρήση των γεωργικών φαρμάκων. Η συνταγή πρέπει να εκτελεστεί μέσα σε διάστημα δέκα πέντε (15) ημερών από την έκδοσή της, μετά το οποίο παύει να ισχύει.

8. Η συνταγή πρέπει να είναι συμβατή με τις γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, τους Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, τις αρχές της Πολλαπλής Συμμόρφωσης και το σύστημα καλλιέργειας που ο επαγγελματίας χρήστης δηλώνει ότι παρακολουθεί. Η επιλογή των δραστικών ουσιών γίνεται με βάση την αποτελεσματικότητα, τον τρόπο δράσης, το φάσμα δράσης, την εκλεκτικότητα για το καλλιεργούμενο φυτό, την ασθένεια ή το ζωικό εχθρό ή το ζιζάνιο, τους ειδικούς περιβαλλοντικούς στόχους, τη συνδυαστικότητα με άλλα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, την ευχέρεια εφαρμογής, τα αναμενόμενα υπολείμματα στο αγροτικό προϊόν, την υπολειμματική διάρκεια, την τοξικολογική σήμανση, τη συμβατότητα με τη στρατηγική διαχείρισης της ανθεκτικότητας των επιβλαβών οργανισμών, καθώς και την πιθανή επίδραση στην επόμενη καλλιέργεια. Δίνεται προτεραιότητα στη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων με εκλεκτική δράση.

9. Για την έκδοση της συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει άδεια συνταγογράφησης καταγράφει ηλεκτρονικά σε ειδικό έντυπο συνταγής τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Τα στοιχεία και τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του επαγγελματία χρήστη.

β) Την τοποθεσία/περιοχή αγροτεμαχίου.

γ) Τον κωδικό αγροτεμαχίου και την έκταση σε εκτάρια από την αίτηση-δήλωση της Ενιαίας Ενίσχυσης (εφόσον υπάρχει) του Ολοκληρωμένου Συστήματος (ΟΣΔΕ).

δ) Το είδος και την ποικιλία της καλλιέργειας ή του φυτικού προϊόντος.

ε) Το βλαστικό στάδιο της καλλιέργειας.

στ) Τη διάγνωση του αιτίου της προσβολής.

ζ) Τη μέθοδο διάγνωσης.

η) Την προτεινόμενη δραστική ουσία γεωργικού φαρμάκου ή συνδυασμό δραστικών ουσιών και το σύνολο των αντίστοιχων σκευασμάτων από τα εγκεκριμένα για τη σχετική χρήση που περιλαμβάνονται στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων».

θ) Τον προτεινόμενο χρόνο εφαρμογής και τη συχνότητα εφαρμογής όπως προκύπτουν από τις συνθήκες της προσβολής και τα στοιχεία του «Κατάλογου εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων».

ι) Το χρονικό διάστημα μεταξύ τελευταίας εφαρμογής και συγκομιδής του προϊόντος.

ια) Τον αριθμό τιμολογίου/απόδειξης παροχής υπηρεσιών.

ιβ) Τον ειδικό κωδικό του φυσικού ή νομικού προσώπου που κατέχει άδεια συνταγογράφησης, ο οποίος εκδίδεται από τη ΣΕΑ.

Μετά την ηλεκτρονική καταχώρηση των ανωτέρω στοιχείων στο ειδικό έντυπο συνταγής γίνεται αποθήκευση του ειδικού εντύπου συνταγής στην ηλεκτρονική

εφαρμογή της παραγράφου 5 από την οποία εκδίδεται μοναδικός κωδικός αριθμός του ειδικού έντυπου συνταγής. Το ειδικό έντυπο συνταγής με το μοναδικό κωδικό αριθμό εκτυπώνεται σε χαρτί και υπογράφεται από τον υπεύθυνο για την έκδοσή της. Η συνταγή χρήσης γεωργικών φαρμάκων παραδίδεται στον επαγγελματία χρήστη για εκτέλεση σε κατάσταση λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων. Ο εκδώσας τη συνταγή τηρεί στο αρχείο του αντίγραφο της συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων για πέντε χρόνια.».

6. Μετά την παρ. 9 του άρθρου 45 του ν. 4036/2012 προστίθεται νέα παράγραφος 9α, ως εξής:

«9α. α) Σε όποιον κατέχει άδεια λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων και διαθέτει γεωργικά φάρμακα στον επαγγελματία χρήστη χωρίς την προσκόμιση της σχετικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με το άρθρο 36α, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

β) Στον κάτοχο άδειας συνταγογράφησης, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και μπορεί να αναστέλλεται για τουλάχιστον ένα (1) έτος η άδεια συνταγογράφησης, όταν η προτεινόμενη δραστική ουσία δεν είναι εγκεκριμένη στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων» για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή όταν το χρονικό διάστημα μεταξύ της τελευταίας εφαρμογής του προτεινόμενου γεωργικού φαρμάκου και της συγκομιδής του προϊόντος που αναγράφεται στη συνταγή χρήσης γεωργικών φαρμάκων δεν είναι το προβλεπόμενο στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων».

γ) Στον κάτοχο άδειας συνταγογράφησης, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) ευρώ έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και μπορεί να αναστέλλεται για τουλάχιστον έξι (6) μήνες η άδεια συνταγογράφησης, όταν δεν τηρούνται κατά τη ηλεκτρονική συνταγογράφηση τα προβλεπόμενα από τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 36α.

δ) Στον επαγγελματία χρήστη που χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς την έκδοση της σχετικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων ή χωρίς να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στη σχετική συνταγή χρήσης γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με το άρθρο 36α, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) ευρώ έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.».

7. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 4036/2012 προστίθενται νέες παράγραφοι 6 και 7, ως εξής:

«6. Όποιος διαθέτει γεωργικά φάρμακα στον επαγγελματία χρήστη χωρίς την προσκόμιση της σχετικής συνταγής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με το άρθρο 36α, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

7. Όποιος κάτοχος άδειας συνταγογράφησης συνταγογραφεί γεωργικό φάρμακο, το οποίο δεν είναι εγκεκριμένο στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων» για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή όταν το χρονικό διάστημα μεταξύ της τελευταίας εφαρμογής του προτεινόμενου γεωργικού φαρμάκου και της συγκομιδής του προϊόντος που αναγράφεται στη συνταγή χρήσης γεωργικών φαρμάκων δεν είναι το προβλεπόμενο στον «Κατάλογο εγκεκριμένων Γεωργικών Φαρμάκων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.».

8. Το άρθρο 49 του ν. 4036/2012 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Ο τίτλος του άρθρου 49 συμπληρώνεται και τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 49

Κυρώσεις επί παραβάσεων σε θέματα επαγγελματικής χρήσης βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

β) Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 49, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Σε όποιον προβαίνει σε επαγγελματική χρήση βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων χωρίς την ειδική αναγγελία έναρξης ασκήσεως του επαγγέλματος επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

2. Σε όποιον προβαίνει σε επαγγελματική χρήση βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και απαγορεύεται η χρήση αυτών για χρονική περίοδο από τρεις (3) μήνες έως πέντε (5) έτη, ανάλογα με τη σοβαρότητα της υπόθεσης, αν:

α) χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα βιοκτόνα για το σκοπό αυτόν,

β) δεν λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να είναι ασφαλής η εφαρμογή των βιοκτόνων αυτών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η παρουσία του υπεύθυνου επιστήμονα για την επίβλεψη του έργου της καταπολέμησης.».

9. Μετά το άρθρο 49 προστίθεται νέο άρθρο 49α, ως εξής:

«Άρθρο 49α

Αίτηση θεραπείας

1. Κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τα άρθρα 9, 13, 45, και 49, εκτός αυτών που αφορούν παραβάσεις του άρθρου 38, και ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι παραβάτες έχουν το δικαίωμα υποβολής αίτησης θεραπείας. Για τη συζήτηση των αιτήσεων θεραπείας συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από:

α) Τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φυτικής Παραγωγής, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

β) Τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του.

γ) Τον Διευθυντή του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου.

Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συγκροτείται η τριμελής επιτροπή, ορίζονται τα μέλη και ο γραμματέας αυτής και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας της.

2. Ειδικά για τη συζήτηση αιτήσεων θεραπείας κατά αποφάσεων επιβολής προστίμων για παραβάσεις του άρθρου 38 συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από:

α) Τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αξιοποίησης Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Μηχανικού Εξοπλισμού, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

β) Δύο (2) υπαλλήλους της Διεύθυνσης Αξιοποίησης Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Μηχανικού Εξοπλισμού, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους.

Χρέη γραμματέα εκτελεί ένας εκ των υπαλλήλων της περίπτωσης β ή άλλος υπάλληλος της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συγκροτείται η τριμελής επιτροπή, ορίζονται τα μέλη και ο γραμματέας αυτής και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας της.

3. Οι επιτροπές των παρ. 1 και 2 συνέρχονται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου τους και εισηγούνται αιτιολογημένα την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησης θεραπείας του τομέα αρμοδιότητά τους στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την έκδοση σχετικής απόφασης, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης θεραπείας.

Η απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επί της αίτησης θεραπείας είναι οριστική, ανέκκλητη και εκτελεστή και κοινοποιείται, επί αποδείξει στον ενδιαφερόμενο.».

10. Το άρθρο 50 του ν. 4036/2012 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παρ. 1 του άρθρου 50, μετά την περίπτωση λ προστίθενται νέες περιπτώσεις μ, ν και ξ, ως εξής:

«μ) Οι καλλιέργειες στις οποίες εφαρμόζεται η ηλεκτρονική συνταγογράφηση των γεωργικών φαρμάκων (άρθρο 36α παρ. 1).

ν) ο φορέας δημιουργίας, τήρησης και ενημέρωσης της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παραγράφου 5 του άρθρου 36α καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

ξ) ο τύπος και το περιεχόμενο του ειδικού εντύπου συνταγής και κάθε σχετικό θέμα. (άρθρο 36α παρ. 9).».

β) Μετά την περίπτ. δ της παρ. 3 του άρθρου 50, προστίθεται νέα περίπτωση ε ως εξής:

«ε) Το ύψος και η αναπροσαρμογή του παραβόλου για την αναγγελία έναρξης εμπορίας χονδρικής ή λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων.».

γ) Η παράγραφος 5 του άρθρου 50, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών αναγγελίας έναρξης ασκήσεως εμπορίας γεωργικών φαρμάκων και παροχής υπηρεσιών αποθήκευσης γεωργικών φαρμάκων που προορίζονται για χονδρική εμπορία, οι κατά τόπους αρμόδιες για την έκδοση αρχές, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα καταστήματα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων και οι υπεύθυνοι επιστήμονες, η διαδικασία ελέγχου της εμπορίας, οι αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ελέγχων στην εμπορία των γεωργικών φαρμάκων, καθώς και η μορφή και το περιεχόμενο του τιμοκαταλόγου των διατιθεμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που αναρτάται σε καταστήματα λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων.».

δ) Στο τέλος του άρθρου 50, προστίθενται νέες παράγραφοι 6, 7, 8, 9, 10 και 11 ως εξής:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται:

α) Η διαδικασία ελέγχου σκευασμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ιδίως όσον αφορά την παραγωγή, τη συσκευασία, τη σήμανση, την αποθήκευση, τη μεταφορά, την εμπορία, την παρασκευή, το παράλληλο εμπόριο και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

β) Οι διαδικασίες δέσμευσης και διαχείρισης σε περιπτώσεις γεωργικών φαρμάκων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, δραστικών ουσιών καθώς και σπόρων επενδυμένων με φυτοπροστατευτικά προϊόντα που δεσμεύονται από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους κατά τα οριζόμενα στις παρ. 2, 3, 5, 6, 7 και 10 του άρθρου 9 και στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 45.

γ) Οι αρμόδιες αρχές και η διαδικασία επιθεώρησης και επαλήθευσης της αποτελεσματικότητας των επισήμων ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και στα υπολείμματα φυτοφαρμάκων πάνω ή μέσα σε φυτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης.

δ) Οι διαδικασίες, ο τρόπος ως και κάθε άλλο αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 και για τη συμμόρφωση προς την Οδηγία 2009/128/ΕΚ.

7. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καταχώρισης, ανανέωσης της καταχώρισης και διαγραφής των φυσικών ή νομικών προσώπων στο μητρώο συμβούλων στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται το ύψος του παραβόλου για την καταχώριση των φυσικών ή νομικών προσώπων στο μητρώο συμβούλων στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων και η τυχόν αναπροσαρμογή αυτού.

9. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν ότι η χρήση γεωργικών φαρμάκων εγκεκριμένων για επαγγελματική χρήση γίνεται μόνο από πρόσωπο ή υπό την επίβλεψη προσώπου, στο οποίο έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης των θεμάτων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 33

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορούν να επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις της παρ. 13 του άρθρου 35 για τον ορισμό υπεύθυνου επιστήμονα και κάθε σχετικό θέμα.

11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται η αρμόδια αρχή για την έκδοση άδειας συνταγογράφησης, η διαδικασία έκδοσης άδειας συνταγογράφησης, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα για να αποκτήσουν άδεια συνταγογράφησης, τα όρια και οι προϋποθέσεις της αμοιβής για την έκδοση ηλεκτρονικής συνταγής, η διαδικασία ελέγχου της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, οι αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ελέγχων στην ηλεκτρονική συνταγογράφηση και κάθε σχετικό θέμα (άρθρο 36α).».

11. Μετά την περίπτωση 1) της παραγράφου Γ. «ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ» του Παραρτήματος Α του ν. 4036/2012, προστίθεται νέα περίπτωση 2) ως εξής:

«2) Παράβολο για την καταχώριση των φυσικών ή νομικών προσώπων στο μητρώο συμβούλων στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων.».

Άρθρο 54

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 721/1977 «Περί εγκρίσεως, κυκλοφορίας και ελέγχου των γεωργικών φαρμάκων, ως και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων» (Α' 298)

1. Το άρθρο 14 του ν. 721/1977, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ.4 του άρθρου 1 του ν. 2538/1997 (Α' 242), τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 2732/1999 (Α' 154) και την παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4036/2012 (Α' 8), τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Η περίπτωση κζ του άρθρου 14, αντικαθίσταται ως εξής:

«κζ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα αναγκαία συμπληρωματικά, οργανωτικά και εκτελεστικά μέτρα για την εκτέλεση των διατάξεων των κανονισμών και αποφάσεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι αναγκαίες κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη μεταφορά των οδηγιών των ιδίων ως άνω οργάνων για τα βιοκτόνα προϊόντα.».

β) Μετά την περίπτωση κη του άρθρου 14, προστίθεται νέα περίπτωση κθ ως εξής:
«κθ) Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της επαγγελματικής χρήσης των βιοκτόνων προϊόντων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.».

2. Η υποπερίπτωση ιζιζ της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 721/1977, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 2538/1997 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 του ν. 2732/1999, αντικαθίσταται ως εξής:

«ιζιζ) Για την αναγγελία έναρξης της επαγγελματικής χρήσης των βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως και για την ανανέωση και τροποποίηση αυτής.».

Άρθρο 55

Τροποποίηση του ν. 4039/2012 «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό» (Α΄15)

1. Το άρθρο 1 του ν. 4039/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Η περίπτωση στ του άρθρου 1, αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, που εκδηλώνει απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, χωρίς να απειληθεί, προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.»

β) Η περίπτωση ιδ του άρθρου 1, αντικαθίσταται ως εξής:

«ιδ) Αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων είναι τα όργανα που τις διαπιστώνουν κατά την άσκηση των ελεγκτικών καθηκόντων τους και συγκεκριμένα η Αστυνομία, η Δημοτική Αστυνομία, η Θηροφυλακή των κυνηγετικών συλλόγων, οι υπάλληλοι των Τελωνείων και των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου και η Λιμενική Αστυνομία. Αν σε ένα Δήμο δεν λειτουργεί υπηρεσία Δημοτικής Αστυνομίας, η βεβαίωση των παραβάσεων γίνεται από όργανα άλλης αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου.».

γ) Στο τέλος της περίπτωσης ιε του άρθρου 1, η φράση «σε περίπτωση που το ζώο θα μεταφερθεί στο εξωτερικό και ενημερώνει τη βάση με τις απαραίτητες πληροφορίες.» , αντικαθίσταται ως εξής:

«σε περίπτωση που το ζώο θα μεταφερθεί στο εξωτερικό καθώς και σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού κατόχου του και ενημερώνει τη βάση με τις απαραίτητες πληροφορίες.».

2. Το άρθρο 4 του ν. 4039/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4, το οποίο έχει ως εξής «Η Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση συνδέεται απευθείας με τα κτηνιατρεία και γενικά τους χώρους, που πραγματοποιείται η σήμανση των ζώων συντροφιάς.», αντικαθίσταται ως εξής:]

«Εξαιρούνται από την πιστοποίηση αυτή και την πρόσβαση στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση οι κτηνίατροι, υπήκοοι κρατών – μελών της ΕΕ, που παρέχουν προσωρινά και περιστασιακά τις κτηνιατρικές υπηρεσίες τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με το π.δ. 38/2010 (Α΄78).».

β) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α της παρ. 3 του άρθρου 4, αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Η σήμανση κάθε ζώου συντροφιάς είναι υποχρεωτική, συμπεριλαμβανομένων των σκύλων που χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη ποιμνίων.».

γ) Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης β της παρ. 3 του άρθρου 4, μετά τις λέξεις «Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» τίθεται τελεία και διαγράφεται η φράση: «προσκομιζομένων, επιπροσθέτως στον Ο.Τ.Α., από τον κτηνίατρο των αντιγράφων Πιστοποιητικών Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης.».

δ) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 4, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή, η έκδοση διαβατηρίου και βιβλιαρίου υγείας, σύμφωνα με τα υποδείγματα των Παραρτημάτων 2 και 3, πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους, που έχουν πιστοποιηθεί, ασκούν νόμιμα το κτηνιατρικό επάγγελμα στην Ελλάδα και διαθέτουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, εν ισχύ, από το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ), Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και κτηνιατρείο που λειτουργεί νόμιμα.».

ε) Η παρ. 7 του άρθρου 4, τροποποιείται ως εξής:

αα) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 4, από τη φράση εντός παρενθέσεως που έχει ως εξής: «(όπως θάνατος, απώλεια, παράδοση σε άλλον ιδιοκτήτη)», διαγράφεται η λέξη «απώλεια».

ββ) Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 4, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Της προθεσμίας αυτής εξαιρείται η απώλεια, η οποία δηλώνεται εντός 5 ημερών, σύμφωνα με την περίπτωση β της παρ. 1 του άρθρου 5.».

στ) Η παρ. 9 του άρθρου 4, αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Για την αναγνώριση των ιδιοκτητών δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, που φέρουν ηλεκτρονική σήμανση, τον έλεγχο του βιβλιαρίου υγείας ή του διαβατηρίου και γενικά για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου οι Υπηρεσίες της Δημοτικής Αστυνομίας, της Θηροφυλακής των κυνηγετικών συλλόγων, οι υπάλληλοι των Τελωνείων και των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ) και η Λιμενική Αστυνομία, εφοδιάζονται με τους κατάλληλους ανιχνευτές, η δαπάνη αγοράς των οποίων βαρύνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και έως έναν ανιχνευτή ανά φορέα.».

3. Το άρθρο 5 του ν. 4039/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Στο τέλος της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 5, η φράση «η οποία παρέχεται κάθε έτος από τους κτηνιάτρους κατά τον ετήσιο αντιλυσσικό εμβολιασμό του,», αντικαθίσταται από τη φράση:

«η οποία παρέχεται από τους κτηνιάτρους κατά την πραγματοποίηση του αντιλυσσικού εμβολιασμού του,».

β) Η περίπτωση δ της παρ. 1 του άρθρου 5, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) να εφοδιάζεται με το διαβατήριο του ζώου του, εάν πρόκειται να ταξιδέψει με αυτό στο εξωτερικό και να μεριμνά για την ενημέρωσή του σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού κατόχου του. Το διαβατήριο πρέπει να είναι σύμφωνο με τα Παραρτήματα 2 και 3 και να έχει θεωρηθεί από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί από την υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.».

γ) Μετά την περίπτωση ζ της παρ. 1 του άρθρου 5, τίθεται κόμμα και προστίθεται νέα περίπτωση η ως εξής:

«η) να προσκομίζει ή αποστέλλει ταχυδρομικά, επί αποδείξει, στον οικείο Δήμο αντίγραφο του πιστοποιητικού ηλεκτρονικής σήμανσης του ζώου του.».

δ) Μετά την περίπτωση β της παρ. 3, τίθεται κόμμα και προστίθεται νέα περίπτωση γ ως εξής:

«γ) για την αποφυγή ατυχημάτων υποχρεούται κατά τη διάρκεια του περιπάτου να κρατάει το σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τον οποιοδήποτε συνοδό του ζώου, πέραν του ιδιοκτήτη του.».

4. Το άρθρο 6 του ν. 4039/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 6, αντικαθίσταται και μετά από αυτό προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Όταν εκτρέφεται έστω και ένας θηλυκός σκύλος αναπαραγωγής απαιτείται υποχρεωτικά η έκδοση άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς. Άδεια εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς απαιτείται και για τους ερασιτέχνες εκτροφείς σκύλων ή γατών όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.».

β) Η παρ. 3 του άρθρου 6, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Απαγορεύεται:

α) η πώληση σκύλων και γατών σε υπαίθριους δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανόμενων των υπαίθριων αγορών.

β) η πώληση ζώων συντροφιάς με ηλικία μικρότερη των οκτώ (8) εβδομάδων.

γ) η εισαγωγή και εμπορία σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι.

δ) η εκτροφή και αναπαραγωγή σκύλων που είναι ακρωτηριασμένοι, μετά την πάροδο 5ετίας από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης.».

γ) Η παρ. 4 του άρθρου 6, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για τη χορήγηση της άδειας εκτροφής, αναπαραγωγής και εμπορίας ζώων συντροφιάς καθώς και της άδειας εκπαιδευτή σκύλων σε επαγγελματίες εκτροφείς και ερασιτέχνες, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι ειδικοί όροι και οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούν οι χώροι εκτροφής, αναπαραγωγής, εμπορίας και εκπαίδευσης των ζώων συντροφιάς ως προς τις εγκαταστάσεις, τους χώρους διαμονής ή παραμονής των ζώων, τις συνθήκες ευζωίας και τον αναγκαίο εξοπλισμό

ανά είδος ζώου, η αρμόδια αρχή ελέγχου, η διαδικασία ελέγχου και οι κυρώσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

5. Η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4039/2012, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

« 1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που διοργανώνει εκθέσεις με ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με σχετική άδεια, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του οικείου Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί από την υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.»

6. Το άρθρο 9 του ν. 4039/2012, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9, αντικαθίσταται και μετά από αυτό προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, αφού προηγηθεί σχετική έγγραφη συμφωνία με τον αρμόδιο δήμο, ο οποίος έχει τη συνολική εποπτεία των αδέσποτων ζώων συντροφιάς εντός των διοικητικών του ορίων.

Οι κατά τα ως άνω φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία που εγκρίνονται από τον αρμόδιο Δήμο οφείλουν να διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινο δυναμικό με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων.»

β) Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 9, το έκτο εδάφιο αυτής, αντικαθίσταται ως εξής: «Υπό την εποπτεία των Δήμων, μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργούν καταφύγια ή και κτηνιατρεία αδέσποτων ζώων συντροφιάς και από φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, που διαθέτουν το κατάλληλο κτηνιατρικό προσωπικό (ενδεικτικά 1 κτηνίατρο ανά 50 ζώα), την τεχνική υποδομή, τις εγκαταστάσεις και τον αναγκαίο εξοπλισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978, όπως ισχύουν.»

γ) Η παρ. 3 του άρθρου 9, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς. Τα συνεργεία αυτά ελέγχονται για στο έργο τους, ως προς τις επιτρεπόμενες μεθόδους σύλληψης και αιχμαλωσίας των ζώων αυτών, από κτηνίατρο της αρμόδιας υπηρεσίας Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από κτηνίατρο του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Η εποπτεία και ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει ανάλυσης κινδύνου. Τη μέριμνα για την εκπαίδευση των ατόμων αυτών έχει ο οικείος Δήμος.»

δ) Η παρ. 4 του άρθρου 9, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. α) Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση.

β) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή.

γ) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους και αρνηθούν τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής να αναλάβουν τη φροντίδα, εποπτεία και τη διαδικασία υιοθεσίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία.».

ε) Οι παρ. 10, 11 και 12 του άρθρου 9, αντικαθίστανται ως εξής:

«10. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων ζώων συντροφιάς λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που επαναφέρονται. Την ευθύνη για την επίβλεψη και τη φροντίδα των επανεκτασόμενων αδέσποτων ζώων έχουν, από κοινού, οι Δήμοι, οι οποίοι μάλιστα δύνανται να δημιουργήσουν και σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με αυτούς φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις. Δεν απαγορεύεται η παροχή τροφής και νερού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής. Δεν επιτρέπεται επαναφορά σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών στα λιμάνια, στα αεροδρόμια, στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους. Με απόφαση της πενταμελούς επιτροπής της παρ. 12 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες προσδιορισμού της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που αυτά επαναφέρονται, καθώς και η οριοθέτηση των περιοχών που δεν επιτρέπεται η επαναφορά τους.

11. Οι στείρωσεις σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, όπως επίσης και η σήμανση και η καταγραφή τους πραγματοποιούνται δωρεάν και από εθελοντές επαγγελματίες κτηνιάτρους, που έχουν την υπηκοότητα ενός από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν νόμιμα το επάγγελμα του κτηνιάτρου στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Οι στείρωσεις μπορεί να πραγματοποιούνται και σε κινητές εγκαταστάσεις κατάλληλες για άσκηση κτηνιατρικών πράξεων, που διαθέτουν οι προαναφερόμενοι κτηνιάτροι. Για τις κινητές εγκαταστάσεις παροχής κτηνιατρικών πράξεων χορηγείται άδεια λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου πρόκειται να δραστηριοποιηθούν, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 13. Στους εθελοντές κτηνιάτρους για την πραγματοποίηση των στείρωσεων σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς μπορεί να διατίθενται και οι εγκαταστάσεις των γραφείων των Διευθύνσεων, των Τμημάτων και των αρμόδιων Υπηρεσιών Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας ή του Δήμου, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι χώροι, για την πραγματοποίηση των στείρωσεων υπό την εποπτεία κτηνιάτρου των προαναφερθέντων αρμόδιων υπηρεσιών. Οι εγκαταστάσεις αυτές παραχωρούνται για ορισμένο χρονικό διάστημα, αφού προηγηθεί ειδοποίηση ενός μήνα και έγκριση των προϊσταμένων των αντίστοιχων υπηρεσιών.

12. α) Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις που

λειτουργούν νόμιμα και που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Υποχρεωτικά στην επιτροπή μετέχουν:

αα) ένας (1) κτηνίατρος, που ορίζεται από το Δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ελλείψει αυτού άλλος ιδιώτης κτηνίατρος και

ββ) ένας (1) εκπρόσωπος κυνηγετικού συλλόγου που εδρεύει στο Δήμο ή την οικεία Περιφερειακή Ενότητα ή ένας (1) εκπαιδευτής σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων.

Η επιτροπή αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς, σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. στ του άρθρου 1 και αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Οι Δήμοι, οι Περιφερειακές Ενότητες και οι Περιφέρειες δημιουργούν δίκτυο ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία.

β) Στην περίπτωση που υπάρχει διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας σε αδέσποτο ζώο συντροφιάς, την οριστική απόφαση λαμβάνει ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε Δήμο με απόφαση του Δημάρχου και αποτελείται από:

αα) ένα κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και τον αναπληρωτή του,

ββ) ένα ιδιώτη κτηνίατρο που έχει λάβει άδεια ασκήσεως επαγγέλματος από το ΓΕΩΤΕΕ και δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου και τον αναπληρωτή του,

γγ) ένα κτηνίατρο του φιλοζωικού σωματείου που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου και τον αναπληρωτή του.».

στ) Η παρ. 14 του άρθρου 9, αντικαθίσταται ως εξής:

«14. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι πρόσθετοι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση από την αρμόδια Περιφέρεια σε Δήμους, σε Συνδέσμους Δήμων και υπό την εποπτεία των Δήμων, σε εγκεκριμένα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις, άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς για τη λειτουργία τους και κάθε σχετικό θέμα.».

ζ) Μετά την παρ. 14 του άρθρου 9, προστίθεται νέα παρ. 15 ως εξής:

«15. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ο Δήμος και οι σύνδεσμοι Δήμων, που επιχορηγούνται για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίου αδέσποτων ζώων συντροφιάς και για την υλοποίηση των ενεργειών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.».

7. Η παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 4039/2012, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Η διάθεση των νεκρών ζώων συντροφιάς, όπως αποτέφρωση και υγειονομική ταφή, πραγματοποιείται, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.».

8. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4039/2012, προστίθεται νέα παρ. 2α ως εξής:

«2α. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ζώου σε υπαίθρια δημόσια έκθεση με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους.»

9. Η παρ. 1 του άρθρου 13, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 12 εξαιρούνται, τα ενυδρεία, τα καταστήματα πώλησης ζώων, τα κέντρα περίθαλψης ειδών άγριας πανίδας, τα εκτροφεία θηραμάτων και οι εκθέσεις ανάπτυξης και προβολής του κτηνοτροφικού και γεωργικού τομέα, που διέπονται από ειδικές διατάξεις, υπό την προϋπόθεση ότι και στους παραπάνω χώρους δεν διεξάγονται παραστάσεις, κάθε είδους, με τη συμμετοχή ζώων, πλην παραστάσεων ιππικής δεξιοτεχνίας και διεξαγωγής αθλημάτων ιππασίας, που περιλαμβάνουν την υπερπήδηση εμποδίων, την ιππική δεξιοτεχνία και το ιππικό τρίαθλο. Εξαιρούνται επίσης, οι νομίμως λειτουργούντες ζωολογικοί κήποι, στις εγκαταστάσεις των οποίων διεξάγονται εκπαιδευτικές παραστάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα ευαισθητοποίησης.»

10. Μετά το άρθρο 17 προστίθεται νέο άρθρο 17α' ως εξής:

«Άρθρο 17α

Αντιμετώπιση λεισμανίασης

1. Οι δεσποζόμενοι σκύλοι, στους οποίους έχει διαγνωστεί η νόσος της λεισμανίασης (*Leishmania spp*) από κτηνίατρο και έχει επιβεβαιωθεί με εργαστηριακές εξετάσεις η μη αναστρέψιμη πορεία της, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες υγείας και ευζωίας των ζώων καθώς και τον δυνητικό κίνδυνο για την δημόσια υγεία, από την ύπαρξη φλεβοτόμων – μεταδοτών της ως άνω νόσου, υπόκεινται σε ευθανασία, με την συναίνεση του ιδιοκτήτη.

Στην περίπτωση που δεν εφαρμόζεται ευθανασία, μετά από γνωμάτευση του κτηνίατρο και με την ευθύνη των ιδιοκτητών των δεσποζόμενων σκύλων, λαμβάνονται όλα τα υποστηρικτικά θεραπευτικά και προληπτικά μέτρα, λόγω του ότι η νόσος κατατάσσεται στα νοσήματα υποχρεωτικής δήλωσης, σύμφωνα με το π.δ. 41/2006 (Α' 44) και καταγράφεται υποχρεωτικά στο βιβλίο των νοσημάτων υποχρεωτικής δήλωσης, που πρέπει να διατηρεί κάθε κτηνίατρος.

2. Σε όλους τους αδέσποτους σκύλους, ανεξάρτητα με την κλινική εικόνα, που είναι υπό την προστασία φιλοζωϊκών ενώσεων ή σωματείων ή Δήμων, αν οι σκύλοι βρίσκονται σε καταφύγια ζώων ή είναι ελεύθεροι, αντίστοιχα, επιβάλλεται ορολογική εξέταση για την ανίχνευση τίτλου αντισωμάτων κατά της *Leishmania spp*, κατά την πρώτη διαδικασία περισυλλογής τους και πριν από οποιαδήποτε άλλη ιατρική πράξη, όπως περίθαλψη ή στείρωση.

Εφ' όσον το αποτέλεσμα είναι θετικό:

α) Αν επιβεβαιωθεί από τον κτηνίατρο, με επιπλέον αιματολογικές εξετάσεις, η μη αναστρέψιμη πορεία της, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες υγείας και ευζωίας των ζώων καθώς και τον δυνητικό κίνδυνο για την δημόσια υγεία, από την ύπαρξη φλεβοτόμων – μεταδοτών της *Leishmania spp*, υπόκεινται σε ευθανασία.

β) Αν, μετά από γνωμάτευση κτηνίατρο, η κλινική εικόνα και οι αιματολογικές και παρασιτολογικές εξετάσεις επιτρέπουν την θεραπεία, οι σκύλοι επιβάλλεται να κρατούνται σε κλειστό χώρο καθ' όλη τη διάρκεια της θεραπείας. Η θεραπεία ορίζεται από τον κτηνίατρο, σύμφωνα με τα προτεινόμενα θεραπευτικά πρωτόκολλα, με τη χρησιμοποίηση εγκεκριμένων φαρμακευτικών σκευασμάτων από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων ή τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων.

Με ευθύνη των φιλοζωϊκών ενώσεων ή σωματείων ή των Δήμων, αν οι σκύλοι βρίσκονται σε καταφύγια ζώων ή είναι ελεύθεροι, κατά περίπτωση, γίνεται αυστηρή

καταγραφή των ζώων που είναι υπό θεραπεία, τηρούνται όλα τα παραστατικά των εξετάσεων και αναλαμβάνεται η ευθύνη της πλήρους θεραπείας και λήψης των κατάλληλων προληπτικών μέτρων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Εάν οι σκύλοι δοθούν σε αναδόχους επιβάλλεται η υποχρεωτική γραπτή ενημέρωση του αναδόχου για τον τίτλο αντισωμάτων και εν συνεχεία ο ανάδοχος υποχρεούται να αναλάβει γραπτώς την ευθύνη της ενδεδειγμένης θεραπείας με παράλληλο έλεγχο από τη φιλοζωϊκή ένωση ή σωματείο ή τον Δήμο.

Κάθε εξάμηνο επιβάλλεται να γίνεται κτηνιατρική εξέταση και ανίχνευση τίτλου αντισωμάτων κατά της *Leishmania spp* για την αξιολόγηση της πορείας του νοσήματος, με τήρηση όλων των παραστατικών των εργαστηριακών εξετάσεων.

Σε κάθε περίπτωση όλα τα ανωτέρω αποδεικτικά έγγραφα πρέπει να είναι στη διάθεση των Διευθύνσεων Κτηνιατρικής των Περιφερειών της χώρας για έλεγχο.».

11. Το άρθρο 20, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παρ. 2 του άρθρου 20, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι παραβάτες των διατάξεων των περιπτώσεων γ και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 5, των περιπτώσεων γ και δ της παραγράφου 3 του άρθρου 6, της παραγράφου 4 του άρθρου 7 καθώς και των παραγράφων α και β του άρθρου 16 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.»

β) Μετά την παρ. 4 του άρθρου 20, προστίθεται νέα παρ. 4α, ως εξής:

«4α. Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 3, 4, 7, 9, 10 και 11 του ν. 2017/1992 (Α΄31) τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στην παρ. 2.»

γ) Η παρ. 5 του άρθρου 20 αντικαθίσταται, ως εξής:

«5. Στις περιπτώσεις που από αρμόδια Αρχή της περίπτωσης ιδ του άρθρου 1 διαπιστώνονται παραβάσεις που επισύρουν ποινικές κυρώσεις, η έκθεση ελέγχου αποστέλλεται στον αρμόδιο Εισαγγελέα, εκτός αν συντρέχουν περιπτώσεις αυτόφωρης διαδικασίας, για την κίνηση της οποίας ζητείται η συνδρομή της Αστυνομία. Παράλληλα, για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων και προστίμων, η έκθεση βεβαίωσης της παράβασης, που συντάσσεται από αρμόδια Αρχή της περίπτωσης ιδ του άρθρου 1, διαβιβάζεται αυθημερόν στην κατά τόπον αρμόδια υπηρεσία του οικείου Δήμου ή Περιφερειακής Ενότητας.».

12. Το άρθρο 21, τροποποιείται ως εξής:

α) Ο πίνακας διοικητικών κυρώσεων και προστίμων του άρθρου 21 του ν. 4039/2012, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«

α/α	ΠΑΡΑΒΑΣΗ	ΔΙΑΤΑΞΗ	ΠΡΟΣΤΙΜΟ
1	Μη εφαρμογή από τον ιδιοκτήτη, τον κάτοχο ή τον υπεύθυνο των ζώων, των κανόνων προστασίας και καλής μεταχείρισής τους και μη τήρηση, από μέρους τους, των ειδικών απαιτήσεων της περίπτ. β του άρθρου 1, ώστε να εξασφαλίζεται ο σεβασμός της ύπαρξής τους.	Άρθρο 1 περίπ. β	500 ευρώ
2	Παράλειψη εμπρόθεσμης σήμανσης και καταγραφής του ζώου συντροφιάς ή δήλωσης της απώλειας του ζώου συντροφιάς	Άρθρο 4 παρ.7 Άρθρο 5	300 Ευρώ

		παρ.1 περ. α)	
3	Παράλειψη τήρησης των κανόνων ευζωίας του ζώου συντροφιάς ή της κτηνιατρικής εξέτασης του ζώου	Άρθρο 5 παρ.1 περ. γ)	500 ευρώ
4	Μη κατοχή ενημερωμένου βιβλιαρίου υγείας καθώς και μη κατοχή ενημερωμένου και θεωρημένου διαβατηρίου σε περίπτωση ταξιδιού στο εξωτερικό ή σε κάθε αλλαγή του ιδιοκτήτη ή του προσωρινού του κατόχου	Άρθρο 5 παρ.1 περ. γ) και περ. δ)	300 Ευρώ
5	Εγκατάλειψη του ζώου χωρίς τήρηση των οριζόμενων στο άρθρο 5 παρ.1 περ. β) και ε) και αποφυγή στείρωσης χωρίς την τήρηση των οριζόμενων στο άρθρο 5 παρ.1 περ. ζ)	Άρθρο 5 παρ.1 περ. β) και ε) και ζ)	300 Ευρώ
6	Απουσία εν ισχύ αντιλυσσικού εμβολιασμού και μη τοποθέτηση της μεταλλικής κονκάρδας ή παράλειψη άμεσου καθαρισμού του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του ζώου	Άρθρο 5 παρ.1 περ. α) και στ)	100 Ευρώ
7	Παράλειψη προσκόμισης στον οικείο Δήμο του αντιγράφου του Πιστοποιητικού ηλεκτρονικής ταυτοποίησης	Άρθρο 5 παρ.1 παρ. η)	300 Ευρώ
8	Παράλειψη τήρησης των κανόνων για τον ασφαλή περίπατο του σκύλου ή πρόκληση ζημιάς από σκύλο ή παράλειψη λήψης μέτρων πρόληψης της εξόδου του σκύλου από την ιδιοκτησία του κυρίου/κατόχου/συνοδού/φύλακα	Άρθρο 5 παρ.2 και 3	300 Ευρώ
9	Μη κατοχή ενημερωμένου διαβατηρίου/βιβλιαρίου υγείας του κυνηγετικού σκύλου σε οποιαδήποτε μετακίνηση του ζώου	Άρθρο 5 παρ.4	300 Ευρώ
10	Δημοσίευση ή/και τοιχοκόλληση αγγελίας για ζώα συντροφιάς προς υιοθεσία ή δωρεάν παραχώρηση ή πώληση σε έντυπο, φυλλάδιο ή ιστοσελίδα χωρίς αναφορά του αριθμού ηλεκτρονικής σήμανσής τους.	Άρθρο 5 παρ.7	300 Ευρώ
11	Είσοδος στην ελληνική επικράτεια ζώου συντροφιάς που δεν έχει ηλεκτρονική σήμανση	Άρθρο 5 παρ.8 περ. α)	300 Ευρώ
12	Αφαίρεση του μέσου ηλεκτρονικής σήμανσης από τον ιδιοκτήτη ή άλλο πρόσωπο ή τον κτηνίατρο	Άρθρο 5 παρ.8 περ. β)	3.000 Ευρώ και αφαίρεση άδειας επαγγέλματος του κτηνιάτρου
13	Εκτροφή, αναπαραγωγή ή πώληση ζώων συντροφιάς για εμπορικούς σκοπούς χωρίς άδεια	Άρθρο 6 παρ.1	3.000 Ευρώ
14	Παράλειψη σήμανσης και καταχώρισης των εκτρεφόμενων, αναπαραγόμενων ή προς πώληση σκύλων και γατών	Άρθρο 6 παρ.1	3.000 Ευρώ
15	Πώληση ζώου συντροφιάς με ηλικία μικρότερη των 8 εβδομάδων και πώληση σκύλων και γατών σε υπαίθριους δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των υπαίθριων αγορών	Άρθρο 6 παρ.3 περ. α) και β)	1.000 Ευρώ ανά ζώο που πωλείται
16	Διαμονή ζώων συντροφιάς που προορίζονται για εκτροφή, αναπαραγωγή ή πώληση για εμπορικό σκοπό σε ακατάλληλο χώρο, μη τήρηση κανόνων ευζωίας, ασφάλειας και παροχής κατάλληλης κτηνιατρικής περίθαλψης	Άρθρο 6 παρ.1	2.000 Ευρώ
17	Παράλειψη τήρησης ενημερωμένων βιβλιαρίων υγείας/διαβατηρίων ζώων συντροφιάς που προορίζονται για εκτροφή, αναπαραγωγή ή πώληση για εμπορικό σκοπό	Άρθρο 6 παρ.1	1.000 Ευρώ για το πρώτο ζώο προσαυξανόμενο κατά 10% για

			κάθε επόμενο
18	Παράλειψη τήρησης μητρώων για κάθε θηλυκό ζώο αναπαραγωγής στις εγκαταστάσεις εκτροφής, διαθέσιμων ανά πάσα στιγμή για έλεγχο	Άρθρο 6 παρ.1	1.000 Ευρώ για το πρώτο ζώο προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε επόμενο
19	Εκτροφή έστω και ενός θηλυκού σκύλου αναπαραγωγής χωρίς άδεια εκτροφής	Άρθρο 6 παρ.1	1.000 Ευρώ για το πρώτο ζώο προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε επόμενο
20	Γονιμοποίηση θηλυκών σκύλων αναπαραγωγής πριν από το δεύτερο οιστρικό κύκλο και πάντως πριν από την παρέλευση εννέα μηνών από τον τελευταίο τοκετό	Άρθρο 6 παρ.1	1.000 Ευρώ για το πρώτο ζώο προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε επόμενο
21	Εισαγωγή και εμπορία ακρωτηριασμένων σκύλων	Άρθρο 6 παρ.3 περ. γ)	1.000 Ευρώ ανά ζώο
22	Εκτροφή και αναπαραγωγή ακρωτηριασμένων ζώων μετά την οριζόμενη λήξη της μεταβατικής πενταετούς περιόδου	Άρθρο 6 παρ.3 περ. δ)	1.000 Ευρώ ανά ζώο
23	Διοργάνωση έκθεσης με ζώα συντροφιάς χωρίς άδεια	Άρθρο 7 παρ.1	5.000 Ευρώ ανά ημέρα εκδήλωσης
24	Πρόκληση φόβου ή πόνου σε ζώο συντροφιάς κατά τη διάρκεια εκδήλωσης ή παράλειψη άμεσης επίβλεψης ζώου συντροφιάς κατά τη διάρκεια εκδήλωσης ή παράλειψη χρήσης φίμωτρου ή απομάκρυνσης από εκδήλωση ζώου συντροφιάς που εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά	Άρθρο 7 παρ.2	1.000 Ευρώ ανά ζώο
25	α) Παράλειψη σήμανσης και καταγραφής ζώου συντροφιάς που συμμετέχει σε έκθεση ή β) Προσκόμιση ακρωτηριασμένου ζώου για συμμετοχή του σε έκθεση και αποδοχή του από τον υπεύθυνο που την διοργανώνει	Άρθρο 7 παρ 3 και 4	1.000 Ευρώ ανά ζώο
26	Παράλειψη κατοχής ενημερωμένων βιβλιαρίων υγείας/διαβατηρίων ζώων συντροφιάς που συμμετέχουν σε έκθεση.	Άρθρο 7 παρ.3	1.000 Ευρώ για το πρώτο ζώο προσαυξανόμενο κατά 10% για κάθε επόμενο
27	α) Παράλειψη τήρησης των κανόνων ευζωίας, των υγειονομικών διατάξεων και των αστυνομικών διατάξεων περί κοινής ησυχίας για ζώα συντροφιάς που διατηρούνται σε μονοκατοικίες και διαμερίσματα β) Διατήρηση περισσότερων από 2 ζώων συντροφιάς σε διαμέρισμα πολυκατοικίας, όπου ο κανονισμός απαγορεύει τη διατήρηση ζώων συντροφιάς	Άρθρο 8 παρ.1 και 2	500 Ευρώ ανά ζώο
28	Διατήρηση και παραμονή ζώου σε κοινόχρηστο χώρο ή σε κήπο πολυκατοικίας	Άρθρο 8 παρ.3	300 Ευρώ ανά ζώο
29	Μετακίνηση ή μεταφορά έως 5 ζώων συντροφιάς κατά παράβαση των διατάξεων του Καν 998/2003 και του Καν. 1/2005	Άρθρο 10 παρ.1	500 Ευρώ
30	Μετακίνηση ή μεταφορά άνω των 5 ζώων συντροφιάς κατά παράβαση του Π.Δ. 184/1996 και του Καν. 1/2005	Άρθρο 10 παρ. 1	1.000 Ευρώ
31	Μεταφορά ζώου συντροφιάς σε μέσο μαζικής μεταφοράς χωρίς τήρηση των οριζόμενων στο άρθρο 10 παρ.3	Άρθρο 10 παρ. 2	300 Ευρώ ανά ζώο

32	Ανυπαρξία ειδικών κλουβιών σε επιβατικά πλοία για τη μεταφορά μεγάλων ζώων συντροφιάς	Άρθρο 10 παρ. 3	5.000 Ευρώ
33	Παράλειψη λήψης κατάλληλων μέτρων για την αποτροπή πρόσβασης των αδέσποτων σε απορρίμματα από τους υπευθύνους του άρθρου 11 παρ.1	Άρθρο 11 παρ.1	600 Ευρώ
34	Διατήρηση ζώου σε τσίρκο ή θίασο εφόσον χρησιμοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο ή για οποιοδήποτε σκοπό στο πρόγραμμά του, πραγματοποιεί παράσταση ή παρελαύνει ή εμφανίζεται σε κοινό	Άρθρο 12 παρ.1	20.000 Ευρώ για κάθε ζώο που διατηρείται
35	Διατήρηση ζώου σε επιχείρηση του άρθρου 12 παρ.2 εφόσον χρησιμοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο ή για οποιοδήποτε σκοπό στο πρόγραμμά της	Άρθρο 12 παρ.2	10.000 Ευρώ για κάθε ζώο που διατηρείται
36	Χρησιμοποίηση ζώου σε υπαίθρια δημόσια έκθεση με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους	Άρθρο 12 παρ.2α	5.000 Ευρώ για κάθε χρησιμοποιούμενο ζώο
37	Εκτροφή, εκπαίδευση και χρησιμοποίηση ζώου σε οποιοδήποτε είδος μονομαχίας	Άρθρο 12 παρ.3 εδάφιο πρώτο	10.000 Ευρώ για κάθε ζώο
38	Εκτροφή ή/και χρησιμοποίηση σκύλου ή γάτας για παραγωγή γούνας, δέρματος, κρέατος ή για την παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών	Άρθρο 12 παρ.3 εδάφιο δεύτερο	10.000 Ευρώ για κάθε ζώο
39	Κακοποίηση, βασανισμός, κακή ή βάνανυση μεταχείριση ζώου καθώς και πώληση, εμπορία και παρουσίαση - διακίνηση μέσω Διαδικτύου οποιουδήποτε οπτικοακουστικού υλικού, στο οποίο απεικονίζεται κάθε είδους σεξουαλική συνεύρεση με ζώα καθώς και οποιαδήποτε πράξη βίας ή θανάτωση μικρών ζώων με σκοπό το κέρδος και τη σεξουαλική ικανοποίηση ατόμων που παρακολουθούν ή συμμετέχουν σε αυτά .	Άρθρο 16 παρ. α. και β.	30.000 Ευρώ για κάθε ζώο και για κάθε περιστατικό
40	Εγκατάλειψη τραυματισμένου ζώου μετά από τροχαίο ατύχημα	Άρθρο 16 παρ. γ.	300 Ευρώ
41	Η καθοιονδήποτε τρόπο άρνηση ή παρακώλυση του ελέγχου που πραγματοποιούν τα αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων κατά την άσκηση των καθηκόντων ελέγχου καθώς και η μη παροχή ή η παροχή ψευδών, ελλιπών ή/και ανακριβών πληροφοριών και στοιχείων.		300 Ευρώ

»

β) Η παρ. 3 του άρθρου 21 αντικαθίσταται, ως εξής:

«3. Αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων του παρόντος νόμου είναι τα αναφερόμενα στην περίπτωση ιδ του άρθρου 1.»

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 1197/1981 «Περί Προστασίας των Ζώων» (Α΄ 240)

Το άρθρο 8 του ν.1197/81, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 12 του ν.3170/2003 (Α΄ 191), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8

1. Οι παραβάτες των διατάξεων των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 1, των άρθρων 2 και 3 και των παρ. 2 και 3 του άρθρου 4, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους ή με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ή και με τις δύο ποινές.

2. Οι παραβάτες των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 1 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών ή με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ή και με τις δύο ποινές.».

Άρθρο 57

Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 3877/2010 «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας» (Α' 160)

Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 3877/2010 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για επίσπορες καλλιέργειες, που λόγω ευνοϊκών εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών, καλλιεργούνται σε δύο περιόδους εντός του ίδιου έτους (εαρινή και φθινοπωρινή), το ανώτατο όριο, ανά δικαιούχο αποζημίωσης, προσδιορίζεται μέχρι το διπλάσιο του οριζόμενου στο προηγούμενο εδάφιο ορίου των εβδομήντα χιλιάδων (70.000) ευρώ, εφόσον έχει καταβληθεί η ειδική εισφορά υπέρ ΕΛΓΑ, όπως ορίζεται στα άρθρα 8 έως και 11.».

Άρθρο 58

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1565/1985 «Λιπάσματα» (Α' 164)

1. Η περίπτωση Β της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1565/1985, όπως η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 2732/1999 (Α' 154), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Β. Κυκλοφορία λιπασμάτων: Ένας τύπος λιπάσματος επιτρέπεται να τίθεται σε κυκλοφορία, μόνο εφόσον:

α) Ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές των τύπων λιπασμάτων που φέρουν την ένδειξη "Λίπασμα ΕΚ", σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2003/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Οκτωβρίου 2003 σχετικά με τα λιπάσματα (ΕΕ L 304), όπως κάθε φορά ισχύει, ή

β) Είναι σύμφωνος με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3, όπως αυτά ισχύουν καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2 του άρθρου 13β και συμμορφώνεται με τον Καν. (ΕΚ) 1907/2006 (ΕΕ L 396), τον Καν. (ΕΚ) 1272/2008 (ΕΕ L 353) και την κείμενη συναφή εθνική νομοθεσία, όπως ισχύουν.».

2. Το άρθρο 2 του ν. 1565/1985, όπως ισχύει, τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 2, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2326/1995 (Α' 153), το οποίο αρχίζει με τη φράση «Με αποφάσεις» και τελειώνει με τη φράση «κάθε τύπο:», αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύστερα από γνώμη της Τεχνικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Λιπασμάτων (ΤΕ.Γ.Ε.Λ.) του άρθρου 7, ορίζονται οι τύποι λιπασμάτων που μπορούν να κυκλοφορούν στη χώρα και τα ακόλουθα στοιχεία που προσδιορίζουν κάθε λίπασμα:»

β) Μετά την παρ. 2 του άρθρου 2, προστίθεται νέα παράγραφος 2α, ως εξής:

«2α. Για την προσθήκη νέου τύπου λιπάσματος στην απόφαση της παρ. 1, απαιτείται αίτηση του ενδιαφερόμενου στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η καταβολή παραβόλου, επί ποινή απαραδέκτου, το ύψος του οποίου ορίζεται σύμφωνα με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 13β. Όταν το λίπασμα νέου τύπου περιέχει χημικές ουσίες κατά την έννοια των Καν. (ΕΚ) 1907/2006 και 1272/2008 και της κείμενης συναφούς εθνικής νομοθεσίας και τα στοιχεία αυτού απαιτούν αξιολόγηση από το Γενικό Χημείο του Κράτους καταβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο πριν την αξιολόγηση, αποζημίωση, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού αποζημίωσης για την παροχή υπηρεσιών από το Γενικό Χημείο του Κράτους.».

3. Το άρθρο 3 του ν. 1565/1985, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2326/1995 (Α'153), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3

Όροι κυκλοφορίας λιπασμάτων

1. Οι τύποι λιπασμάτων, που καθορίζονται με τις αποφάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2, για να κυκλοφορούν στη χώρα, πρέπει να πληρούν τους εξής όρους:

Α. Η σφράγιση, ο τρόπος και τα μέσα συσκευασίας, να είναι, κατά περίπτωση, ορισμένου μεγέθους και είδους και να διασφαλίζουν το απαραβίαστο, κατ' αντιστοιχία των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 2003/2003, όπως κάθε φορά ισχύει.

Β. Η σήμανση να είναι στην ελληνική γλώσσα και σε αυτή να περιλαμβάνονται:

α) Υποχρεωτικές ενδείξεις:

αα) Ο τύπος του λιπάσματος,

ββ) Η εγγυημένη περιεκτικότητα σε θρεπτικά συστατικά που καθορίζουν το λίπασμα, οι χημικοί τύποι, οι μορφές και οι διαλυτότητες των θρεπτικών συστατικών,

γγ) Το εγγυημένο καθαρό ή μικτό βάρος και για τα υγρά λιπάσματα ο εγγυημένος όγκος,

δδ) Τα στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που παράγουν ή διακινούν το λίπασμα στη χώρα,

εε) Αν το προϊόν περιέχει πρώτες ύλες από αστικά ή βιομηχανικά απόβλητα, η διαχείριση των οποίων πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αριθ. 80568/4225/22.3.1991 (Β'641) και 114218/31.10.1997 (Β'1016) Υπουργικές αποφάσεις, να αναγράφεται η ένδειξη: «Το προϊόν περιέχει πρώτες ύλες από αστικά ή βιομηχανικά απόβλητα, η διαχείριση των οποίων γίνεται σύμφωνα με τις αριθ. 80568/4225/22.3.1991 (Β'641) και 114218/31.10.1997 (Β'1016) Υπουργικές αποφάσεις, όπως κάθε φορά ισχύουν», και

στστ) Αν το προϊόν περιέχει πρώτες ύλες ζωικής προέλευσης, για τις οποίες πρέπει να τηρούνται οι υγειονομικοί κανόνες, όπως αυτοί ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 (ΕΕ L 300) και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 142/2011 της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2011 (ΕΕ L 54), να αναγράφεται η ένδειξη: «Το προϊόν περιέχει πρώτες ύλες ζωικής προέλευσης και τηρούνται οι υγειονομικοί κανόνες, όπως αυτοί ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 (ΕΕ L 300) και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 142/2011 (ΕΕ L 54), όπως κάθε φορά ισχύουν».

ζζ) Οι οδηγίες για την κατάλληλη χρήση, αποθήκευση και μεταχείριση.

ηη) Οι ενδείξεις επικινδυνότητας του λιπάσματος, όπως αυτή προκύπτει από την ισχύουσα νομοθεσία περί επικινδύνων χημικών ουσιών και μειγμάτων, Καν. 1272/2008/ΕΚ και της κείμενης εθνικής νομοθεσίας, όπως κάθε φορά ισχύουν.

β) Προαιρετικές ενδείξεις:

αα) Κοκκομετρική σύσταση (περατότητα από ορισμένα κόσκινα),

ββ) Αν το προϊόν είναι κατάλληλο για χρήση στη βιολογική γεωργία, σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 189) και 889/2008 της Επιτροπής (ΕΕ L 250), να αναγράφεται η ένδειξη: «Το προϊόν είναι κατάλληλο για χρήση στη βιολογική γεωργία σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 834/2007 (ΕΕ L 189) και 889/2008 (ΕΕ L 250), όπως κάθε φορά ισχύουν».

Γ. Να διαθέτουν δηλώσεις για τον τρόπο παραγωγής και την προέλευση των πρώτων υλών.

Δ. Να ακολουθούν τους όρους διακίνησης και σήμανσης των λιπασμάτων σε χύμα, κατ' αντιστοιχία των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 2003/2003, όπως κάθε φορά ισχύει.

Ε. Να παρέχεται κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με το προϊόν, το οποίο επιβάλλεται από τις κείμενες διατάξεις και από την τεχνολογική εξέλιξη.

2. Τα λιπάσματα της παραγράφου 3 του άρθρου 2, τα οποία προορίζονται για ερευνητικούς σκοπούς και για μη γεωργική χρήση, για να κυκλοφορούν στη χώρα πρέπει να φέρουν ειδική σήμανση, στην οποία να περιλαμβάνονται η χημική σύνθεσή τους και ο προορισμός της χρήσης τους.

3. Τα λιπάσματα που αποκτώνται από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ από, κατ' επάγγελμα ή μη, αγρότες για ίδια χρήση στην καλλιέργειά τους, πρέπει να ανήκουν σε έναν από τους τύπους λιπασμάτων ΕΚ. Οι παραπάνω αγρότες, κατά την άφιξη του λιπάσματος, υποχρεούνται να ενημερώνουν εγγράφως την κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία και να διευκολύνουν τον έλεγχο των αρμοδίων αρχών.».

4. Το άρθρο 4 του ν. 1565/1985 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 17 του ν. 2040/1992 (Α'70) και με το άρθρο 2 του ν. 2326/1995 (Α'153), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 4

Εμπορία και εισαγωγή λιπασμάτων

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για την άσκηση εμπορίας λιπασμάτων υποχρεούται να υποβάλει αναγγελία έναρξής της στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3919/2011 (Α'32) και να γνωστοποιεί στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου αυτού κάθε μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασής του εντός τριάντα (30) ημερών από την επέλευσή της.

2.α) Όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 πωλούν λιπάσματα αποκλειστικά και μόνο στον τελικό χρήστη εγγράφονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο μητρώο επιχειρήσεων εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α, το οποίο τηρείται από αυτήν, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 13β.

β) Όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 πωλούν λιπάσματα σε επιχειρήσεις εμπορίας τύπου Α ή/και Β, σύμφωνα την παράγραφο 3, καθώς και στον τελικό χρήστη, εγγράφονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο μητρώο επιχειρήσεων εμπορίας λιπασμάτων τύπου Β, το οποίο τηρείται από αυτήν.

3. α) Μετά την εγγραφή του ενδιαφερόμενου στο αντίστοιχο μητρώο, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων χορηγεί σε αυτόν Βεβαίωση Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων για την άσκηση εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α ή Β, την οποία υποχρεούται να αναρτά σε εμφανές σημείο στο κατάστημα.

β) Η Βεβαίωση Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων για την άσκηση εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α και Β ισχύει για πέντε (5) και τρία (3) έτη, αντίστοιχα. Οι

προϋποθέσεις βάσει των οποίων η επιχείρηση νομίμως ασκεί εμπορία λιπασμάτων τύπου Α και Β, επανεξετάζονται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου για επικαιροποίηση του φακέλου του.

4. α) Για την αναγγελία έναρξης άσκησης εμπορίας λιπασμάτων της παραγράφου 1, απαιτείται, επί ποινή απαραδέκτου, η καταβολή παραβόλου το ύψους του οποίου ορίζεται σύμφωνα με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 6 του άρθρου 13β.».

β) Για την επικαιροποίηση του φακέλου του, απαιτείται, επί ποινή απαραδέκτου, η καταβολή παραβόλου, ποσού ίσου με το τριάντα τοις εκατό (30%) του παραβόλου που απαιτείται για την αναγγελία έναρξης άσκησης εμπορίας λιπασμάτων.

γ) Τα παράβολα των περιπτώσεων α και β αποτελούν έσοδα του "Ειδικού Λογαριασμού Ελέγχου Λιπασμάτων" του Α` Παραρτήματος του προϋπολογισμού του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (Τ.Γ.Κ.).

5. α) Η εμπορία λιπασμάτων διακόπτεται από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο:

αα) Αν υποβληθεί σχετική δήλωση του ασκούντος την εμπορία λιπασμάτων, ή

ββ) Αν οι εμπορικές δραστηριότητες του ασκούντος την εμπορία λιπασμάτων έπαυσαν να ασκούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα (12) κατά συνέχεια μηνών, ή

γγ) Αν διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άσκησή της, όπως αυτές ορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 13β.

δδ) Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 11.

β) Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί την εμπορία λιπασμάτων υποχρεούται, με ευθύνη του, να διακόψει την εμπορία λιπασμάτων για όσο διάστημα δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την άσκησή της, όπως αυτές ορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 13β και να ενημερώσει άμεσα την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

6. Για την εισαγωγή λιπασμάτων από τρίτες χώρες, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του παρόντος άρθρου, απαιτείται να διαθέτουν επιπροσθέτως και άδεια εισαγωγής, που εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους παρόχους υπηρεσιών, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, νόμιμα εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, οι οποίοι δύνανται να εμπορεύονται λιπάσματα στη χώρα χωρίς εγκατάσταση, σύμφωνα με την αριθ. 196033/30.12.2011 απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'51), όπως κάθε φορά ισχύει.».

5. Το άρθρο 5 του ν. 1565/1985 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 2326/1995 (Α'153), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 5

Έλεγχοι των λιπασμάτων

Οι έλεγχοι των λιπασμάτων πραγματοποιούνται από τα αρμόδια όργανα των Υπουργείων Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 9 του άρθρου 13β.».

6. Το άρθρο 6 του ν. 1565/1985 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 2326/1995 (Α'153), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 6

Εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων

1. Επίσημος εργαστηριακός έλεγχος των λιπασμάτων διενεργείται από δημόσια εργαστήρια, τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις της ισχύουσας κατά περίπτωση νομοθεσίας ή ορίζονται σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 13β.

2. Ο εργαστηριακός έλεγχος των λιπασμάτων διενεργείται και σε ιδιωτικά εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων, εφόσον αυτά πληρούν τα πρότυπα διαπίστευσης της ισχύουσας νομοθεσίας και ορίζονται σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 13β.

3. Για την έναρξη λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υποχρεούται, να υποβάλει, στην αρμόδια αρχή των Υπουργείου Οικονομικών ή Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετική αναγγελία, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3919/2011 (Α'32). Εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή της αναγγελίας, αν η αρμόδια αρχή, μετά τη διενέργεια ελέγχου, διαπιστώσει ότι πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη λειτουργία του ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων, χορηγεί στον ενδιαφερόμενο Βεβαίωση Συνδρομής Νομίμων Προϋποθέσεων, καταχωρίζει το εργαστήριο στο μητρώο ιδιωτικών εργαστηρίων ελέγχου λιπασμάτων που τηρείται στο οικείο Υπουργείο και αυτό λειτουργεί νόμιμα. Η ισχύς της Βεβαίωσης ξεκινάει από την ημερομηνία έκδοσής της και σε αυτήν αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός μητρώου του εργαστηρίου, καθώς και η διάρκεια ισχύος της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων. Η αρμόδια αρχή δύναται να απαγορεύσει την έναρξη λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή της αναγγελίας, σε περίπτωση που μετά τη διενέργεια ελέγχου, διαπιστωθεί ότι δεν πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις. Μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από την υποβολή της αναγγελίας έναρξης και εφόσον δεν υφίσταται η απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου από την αρμόδια αρχή, το ιδιωτικό εργαστήριο ελέγχου λιπασμάτων λειτουργεί ελεύθερα και καταχωρίζεται στο μητρώο. Κατά τη λειτουργία του εργαστηρίου, σε περίπτωση που μετά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστωθεί από την αρμόδια αρχή ότι πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, χορηγείται σε αυτό Βεβαίωση Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων, στην οποία αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός μητρώου του εργαστηρίου και ο αριθμός του ισχύοντος πιστοποιητικού του Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ). Η ισχύς της Βεβαίωσης ξεκινάει τρεις (3) μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αναγγελίας από τον ενδιαφερόμενο. Κατά τη λειτουργία αυτού, σε περίπτωση που μετά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστωθεί από την αρμόδια αρχή ότι δεν πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, εφαρμόζεται η περίπτωση ε της παραγράφου 1 του άρθρου 11. Σε κάθε περίπτωση, η Βεβαίωση Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων ισχύει για τρία (3) έτη, και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων το εργαστήριο λειτουργεί νόμιμως, επανεξετάζονται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου για επικαιροποίηση του φακέλου του.».

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 7 του ν. 1565/1985, μετά την περίπτωση ια) προστίθενται νέες περιπτώσεις ιβ), ιγ), ιδ) και ιε), ως ακολούθως:

ιβ) Έναν εκπρόσωπο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της χώρας, συναφούς γνωστικού αντικείμενου,

ιγ) Έναν εκπρόσωπο του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού - ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ), συναφούς γνωστικού αντικείμενου, και

ιδ) Έναν εκπρόσωπο του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου, συναφούς γνωστικού αντικείμενου.».

ιε) Έναν εκπρόσωπο συνδικαλιστικής οργάνωσης παραγωγών και εμπόρων λιπασμάτων.».

8. Το άρθρο 11 του ν. 1565/1985, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 2326/1995, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 11

Κυρώσεις

1. Με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα τιμωρείται όποιος:

α) Ασκήει εμπορία λιπασμάτων τύπου Α, χωρίς να έχει υποβάλει αναγγελία έναρξης άσκησης της, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 ή χωρίς να συντρέχουν για την άσκηση της οι νόμιμες προϋποθέσεις, όπως αυτές καθορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 13β.

β) Ασκήει εμπορία λιπασμάτων τύπου Β, χωρίς να έχει υποβάλει αναγγελία έναρξης άσκησης της, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 ή χωρίς να συντρέχουν για την άσκηση της οι νόμιμες προϋποθέσεις, όπως αυτές καθορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 13β.

γ) Δε γνωστοποιεί τη μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασής του εντός τριάντα (30) ημερών από την επέλευση της μεταβολής αυτής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4.

δ) Αρνεύεται ή παρακωλύει ή κωλυσιεργεί, με οποιονδήποτε τρόπο, τη διενέργεια των ελέγχων στα λιπάσματα ή αρνεύεται την παροχή κάθε είδους πληροφοριών που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

ε) Προβαίνει στην έναρξη λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων χωρίς να έχει υποβάλει τη σχετική αναγγελία έναρξης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 6 ή χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις κατά τη λειτουργία του εργαστηρίου, όπως αυτές καθορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 11 του άρθρου 13β.

στ) Θέτει σε κυκλοφορία, σαν λιπάσματα, προϊόντα, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παρόντος νόμου και ιδίως των άρθρων 2 και 3 καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2 του άρθρου 13β.

ζ) Θέτει σε κυκλοφορία λιπάσματα τα οποία:

αα) περιέχουν θρεπτικά συστατικά που παρουσιάζουν αποκλίσεις πέραν των επιτρεπόμενων ανοχών-διακυμάνσεων,

ββ) έχουν χαρακτηριστικά που οι τιμές τους υπερβαίνουν τη μέγιστη επιτρεπόμενη οριακή τιμή,

γγ) κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας και κατά παρέκκλιση από τα επιστημονικά δεδομένα, περιέχουν ουσίες ακατάλληλες, βλαπτικές για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, ουσίες που μολύνουν το περιβάλλον ή μειώνουν τη γονιμότητα των εδαφών και την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας και κατά παρέκκλιση των επιστημονικών δεδομένων, και

δδ) κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας περιέχουν ουσίες επικίνδυνες για την υγεία των ανθρώπων, ζώων ή φυτών και εν γένει για το περιβάλλον, κατά την έννοια της κείμενης νομοθεσίας για τις επικίνδυνες χημικές ουσίες και μείγματα, αρμοδιότητας του Γενικού Χημείου του Κράτους.

2. Υπάλληλος των Υπουργείων Οικονομικών ή Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή μέλος της Τ.Ε.Γ.Ε.Λ. που αποκαλύπτει, σε μη αρμόδιο πρόσωπο, οποιοδήποτε τεχνικό, βιομηχανικό ή εμπορικό στοιχείο σχετικό με τα λιπάσματα, το οποίο περιήλθε σε γνώση του από τον παρασκευαστή ή τον αντιπρόσωπό του και για το οποίο αυτός είχε ζητήσει από την αρμόδια υπηρεσία να τηρηθεί το απόρρητο,

τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή, το ύψος της οποίας κυμαίνεται από χίλια πεντακόσια (1.500) έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από έγκληση αυτού που ζημιώθηκε από την αποκάλυψη του απορρήτου.

3. Για τις παραβάσεις της παραγράφου 1 επιβάλλεται παράλληλα και διοικητικό πρόστιμο, ως ακολούθως:

α) Ύψους δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την παράβαση της περίπτωσης α της παραγράφου 1,

β) Ύψους τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για την παράβαση της περίπτωσης β της παραγράφου 1,

γ) Ύψους χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ για την παράβαση της περίπτωσης γ της παραγράφου 1,

δ) Ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για την παράβαση της περίπτωσης δ της παραγράφου 1,

ε) Ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για την παράβαση της περίπτωσης ε της παραγράφου 1,

στ) Ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για επιχείρηση εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α και δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για επιχείρηση εμπορίας λιπασμάτων τύπου Β για την παράβαση της περίπτωσης στ της παραγράφου 1. Παράλληλα το προϊόν δεσμεύεται από το αρμόδιο όργανο ελέγχου του άρθρου 5 και απαγορεύεται η κυκλοφορία του, μέχρι να διαπιστωθεί αν πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και προδιαγραφές της κείμενης νομοθεσίας για την κυκλοφορία του, μετά από αίτημα της επιχείρησης, σύμφωνα με την παρ. 2α του άρθρου 2. Σε περίπτωση που πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και προδιαγραφές, το προϊόν αποδεσμεύεται με απόφαση του ως άνω αρμόδιου οργάνου ελέγχου και αποδίδεται στη δικαιούχο επιχείρηση, εφόσον ολοκληρωθεί η διαδικασία της παραγράφου 2α του άρθρου 2. Σε αντίθετη περίπτωση και κατά την κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας το προϊόν υποβάλλεται σε ειδική μεταχείριση κατάλληλη για αλλαγή χρήσης ή κατάσχεται και καταστρέφεται με δαπάνες της επιχείρησης. Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι η ειδική μεταχείριση, η κατάσχεση ή η καταστροφή διεξάγεται υπό τον έλεγχό της.

ζ) Ύψους:

αα) Χιλίων (1.000) ευρώ έως και είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την παράβαση της υποπερίπτωσης αα) της περίπτωσης ζ της παραγράφου 1. Το πρόστιμο υπολογίζεται βάσει αναλογικού τύπου από το όργανο επιβολής προστίμου. Για την επιβολή του τελικού προστίμου συνεκτιμάται το μέγεθος της απόκλισης, η διακινούμενη ποσότητα, η συχνότητα της παράβασης, το υπόμνημα του ενδιαφερόμενου και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο κατά την κρίση του οργάνου που επιβάλλει το πρόστιμο.

ββ) Δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για την παράβαση της υποπερίπτωσης ββ) της περίπτωσης ζ της παραγράφου 1.

γγ) Δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για την παράβαση της υποπερίπτωσης γγ) της περίπτωσης ζ της παραγράφου 1. Στην περίπτωση αυτή, το προϊόν δεσμεύεται, και στη συνέχεια εξάγεται ή καταστρέφεται, με έξοδα της επιχείρησης, από το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο του άρθρου 5, το οποίο ενημερώνει τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των συναρμοδίων Υπουργείων.

δδ) Τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για την παράβαση της υποπερίπτωσης δδ) της περίπτωσης ζ της παραγράφου 1. Στην περίπτωση αυτή, το προϊόν δεσμεύεται και στη συνέχεια εξάγεται ή καταστρέφεται, με έξοδα της επιχείρησης, ύστερα από

αξιολόγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Γενικού Χημείου του Κράτους σχετικά με την επικινδυνότητα.

η) Πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, σε όποιον χορηγεί παραπλανητικά ή ψευδή στοιχεία στα αρμόδια όργανα ελέγχου του άρθρου 5.

θ) Πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε μήνα, σε όποιον εμπορεύεται λιπάσματα χωρίς να απασχολεί υπεύθυνο επιστήμονα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ή/και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, σε όποιον πουλάει λιπάσματα ώρες και ημέρες που δεν παρευρίσκεται στο σημείο πώλησης υπεύθυνος επιστήμονας.

ι) Μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, στις περιπτώσεις που δεν τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 3. Το πρόστιμο υπολογίζεται βάσει αναλογικού τύπου από το όργανο επιβολής του. Για την επιβολή του τελικού προστίμου συνεκτιμάται το μέγεθος της απόκλισης, η διακινούμενη ποσότητα, η συχνότητα της παράβασης, το υπόμνημα του ενδιαφερόμενου και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο κατά την κρίση του οργάνου που επιβάλλει το πρόστιμο.

ια) Δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε όποιον δεν ενημερώνει τα αρμόδια όργανα ελέγχου του άρθρου 5 προκειμένου να θέσει σε έλεγχο ενδοενωσιακά αποκτώμενα ή εγχώρια παραγόμενα λιπάσματα.

ιβ) Δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, σε όποιον διαθέτει, ως λίπασμα, προϊόν που έχει αποκτηθεί σαν πρώτη ύλη.

ιγ) Χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, στους ασκούντες εμπορία λιπασμάτων που παραβιάζουν την υποχρέωση ανάρτησης της Βεβαίωσης Συνδρομής Νομίμων Προϋποθέσεων σε εμφανές σημείο στο κατάστημα καθώς και την υποχρέωση υποβολής στατιστικών στοιχείων στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με την κείμενη εθνική νομοθεσία.

ιδ) Μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, σε όποιον θέτει σε κυκλοφορία λιπάσματα, των οποίων τα φυσικά ή/και χημικά χαρακτηριστικά τους έχουν υποβαθμισθεί ή αλλοιωθεί. Το πρόστιμο υπολογίζεται βάσει αναλογικού τύπου από το όργανο επιβολής προστίμου. Για την επιβολή του τελικού προστίμου συνεκτιμάται η έκταση της υποβάθμισης ή της αλλοίωσης του προϊόντος, η διακινούμενη ποσότητα, η συχνότητα της παράβασης, το υπόμνημα του ενδιαφερόμενου και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο κατά την κρίση του οργάνου που επιβάλλει το πρόστιμο,

ιε) Μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, σε όποιον αποθηκεύει λιπάσματα εκτεθειμένα σε καιρικά φαινόμενα, που μπορούν να αλλοιώσουν τα φυσικά ή χημικά τους χαρακτηριστικά, τη συσκευασία τους και να προκαλέσουν ρύπανση του περιβάλλοντος. Το πρόστιμο υπολογίζεται βάσει αναλογικού τύπου από το όργανο επιβολής προστίμου. Για την επιβολή του τελικού προστίμου συνεκτιμάται η ποσότητα του λιπάσματος, η συχνότητα της παράβασης, το υπόμνημα του ενδιαφερόμενου και κάθε άλλο απαραίτητο στοιχείο κατά την κρίση του οργάνου που επιβάλλει το πρόστιμο,

ιστ) Χιλίων (1.000) ευρώ, σε όποιον, κατ' επάγγελμα ή μη, αγρότη αποκτά από άλλο κράτος μέλος για ίδια χρήση στην καλλιέργειά του λίπασμα, και δεν ενημερώνει εγγράφως την κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία, και

ιζ) Τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, σε όποιον, κατ' επάγγελμα ή μη, αγρότη αποκτά από άλλο κράτος μέλος για ίδια χρήση και χρησιμοποιεί στην καλλιέργειά του λίπασμα, ακατάλληλο, βλαπτικό και επικίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, με ουσίες που μολύνουν το περιβάλλον ή μειώνουν τη γονιμότητα του εδάφους και την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων.

ιη) Πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, σε όποιον πουλάει ή αγοράζει λιπάσματα από επιχείρηση που δεν είναι καταχωρισμένη στο μητρώο εμπόρων λιπασμάτων.

4. Σε περίπτωση υποτροπής, οι ποινές και τα πρόστιμα των παραγράφων 1, 2 και 3 διπλασιάζονται και σε περίπτωση τρίτης υποτροπής τριπλασιάζονται. Σε περίπτωση τρίτης υποτροπής των παραβάσεων των περιπτώσεων δ, στ και των υποπεριπτώσεων ββ, γγ, δδ της περίπτωσης ζ της παραγράφου 1 καθώς και των περιπτώσεων η, ι και ια της παραγράφου 3, παράλληλα με τον τριπλασιασμό των ποινών και των προστίμων, αίρεται το δικαίωμα εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α ή/και Β.

5. Για τις παραβάσεις που διώκονται και ποινικά, σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα πρόστιμα των παραγράφων 3 και 4 επιβάλλονται ανεξάρτητα από την άσκηση ποινικής δίωξης. Αν το αρμόδιο ποινικό Δικαστήριο εκδώσει αμετάκλητη αθωωτική απόφαση για την ίδια παράβαση, στην οποία διαπιστώνεται, μετά δυνάμει δεδικασμένου, ότι δεν έχουν τελεσθεί ή λάβει χώρα τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων έχει στηριχθεί η επιβολή της κύρωσης, εκδίδεται υπέρ της επιχείρησης ατομικό φύλλο έκπτωσης του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος προηγουμένως προσκομίσει στην αρμόδια αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής του προστίμου επίσημο αντίγραφο της ως άνω αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης τους Δικαστηρίου.

6. Όταν τα λιπάσματα, κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας, περιέχουν ουσίες επικίνδυνες για την ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον ή/και λόγω των φυσικοχημικών τους ιδιοτήτων, επιβάλλεται πρόστιμο, σύμφωνα με τις διατάξεις νομοθεσίας αρμοδιότητας του Γενικού Χημείου του Κράτους.

Όταν η δήλωση ή οι ενδείξεις επί της συσκευασίας, ως προς τη σύνθεση του προϊόντος, παρουσιάζουν αποκλίσεις μεγαλύτερες των επιτρεπόμενων ανοχών που καθορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, οι παραβάτες υποχρεούνται να καταβάλλουν τα έξοδα της εργαστηριακής επανεξέτασης προσαυξημένα κατά 100%, τα οποία αποδίδονται υπέρ του φορέα, που υποδεικνύει το δημόσιο εργαστήριο ελέγχου λιπασμάτων που διενεργεί τον έλεγχο.

7. Σε οποιοδήποτε παραβάσεις προκύπτουν από τη μη συμμόρφωση λιπασμάτων με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1907/2006 και 1272/2008 και την κείμενη συναφή εθνική νομοθεσία, όπως ισχύουν, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις νομοθεσίας αρμοδιότητας του Γενικού Χημείου του Κράτους.

8. Το χρηματικό πρόστιμο όλων των περιπτώσεων της παραγράφου 3, επιβάλλεται από την κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία, με βάση την έκθεση ελέγχου που συντάσσεται από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα ελέγχου του άρθρου 5. Η απόφαση επιβολής του χρηματικού προστίμου επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 47, 48, 50 έως και 57 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», όπως ισχύει.

9. Κατά της απόφασης επιβολής χρηματικού προστίμου της παραγράφου 8, ο ενδιαφερόμενος δύναται να ασκήσει ένσταση ενώπιον της ΤΕ.Γ.Ε.Λ., εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοσή της. Η ΤΕ.Γ.Ε.Λ μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας της απόφασης επιβολής προστίμου, εισηγείται στο αρμόδιο όργανο της περίπτωσης α της παρ. 13 του άρθρου 13β, την ακύρωση, εν όλω ή εν μέρει ή την τροποποίηση της απόφασης ή την απόρριψη της ένστασης. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου επί της ένστασης γνωστοποιείται στον ενιστάμενο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της και κατά αυτής ο ενδιαφερόμενος δύναται να προσφύγει στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την επομένη της γνωστοποίησής της σε αυτόν. Αντίγραφο της προσφυγής κοινοποιείται από τον προσφεύγοντα στο αρμόδιο όργανο επιβολής του προστίμου. Η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης. Το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, στο

οποίο εκκρεμεί η προσφυγή, μπορεί με απόφασή του, να αναστείλει, εν όλω ή εν μέρει, την εκτέλεσή της, εάν εξαιτίας σφαλμάτων αυτής, πιθανολογείται η μερική ή ολική ευδοκίμηση της προσφυγής ή εάν διαπιστώνεται, από συγκεκριμένα στοιχεία, η αδυναμία καταβολής του χρηματικού προστίμου από τον προσφεύγοντα.».

9. Μετά το άρθρο 11 του ν. 1565/1985 προστίθεται νέο άρθρο 11α ως ακολούθως:

«Άρθρο 11α

Ρήτρα διασφάλισης

Η κυκλοφορία και η διάθεση στην αγορά λιπασμάτων, εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως "Λιπάσματα ΕΚ" σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2003/2003, μολονότι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παρόντος νόμου, μπορεί να απαγορευτεί με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όταν στα λιπάσματα αυτά διαπιστωθούν χαρακτηριστικά που συνιστούν δυνητικό κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών ή κίνδυνο για το περιβάλλον.».

10. Μετά το άρθρο 13α του ν. 1565/1985, όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ Α'70), προστίθεται νέο άρθρο 13β, ως ακολούθως:

«Άρθρο 13β

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να ορίζεται το ύψος του παραβόλου της παρ. 2α του άρθρου 2.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, οι αρμόδιες αρχές και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 2α του άρθρου 2.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των λιπασμάτων της ως άνω παραγράφου 2α.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύνανται να μετατάσσονται στοιχεία από την υποπερίπτωση α «Υποχρεωτικές ενδείξεις» της περίπτωσης Β της παρ. 1 του άρθρου 3 στην υποπερίπτωση β «Προαιρετικές ενδείξεις» της ίδιας ως άνω περίπτωσης Β, και αντίστροφα.

4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 4, προκειμένου να ασκούν εμπορία λιπασμάτων τύπου Α, χωρίς την υποχρέωση εγγραφής στο αντίστοιχο μητρώο.

5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

α) στις οποίες υποβάλλεται αναγγελία έναρξης άσκησης εμπορίας λιπασμάτων και γνωστοποιείται η μεταβολή της πραγματικής και νομικής κατάστασης των φυσικών και νομικών προσώπων που ασκούν εμπορία λιπασμάτων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4.

β) για τη χορήγηση των Βεβαιώσεων Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α και Β της παραγράφου 3 του άρθρου 4.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται το ύψος του παραβόλου που απαιτείται για την αναγγελία

έναρξης άσκησης εμπορίας λιπασμάτων, σύμφωνα με την περίπτωση α της παραγράφου 4 του άρθρου 4.

7. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Τ.Ε.Γ.Ε.Λ., καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αναγγελία έναρξης άσκησης εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α και Β και για την επανεξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων για την άσκησή της, τα της εγγραφής στο μητρώο επιχειρήσεων εμπορίας λιπασμάτων τύπου Α και Β, οι υποχρεώσεις των ασκούντων εμπορία λιπασμάτων και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 4.

8. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την έκδοση των αδειών εισαγωγής της παρ. 6 του άρθρου 4.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται η διαδικασία, τα αρμόδια όργανα ελέγχου, οι μέθοδοι δειγματοληψίας, η διαδικασία επανεξέτασης των λιπασμάτων, η δυνατότητα προσφυγής του ενδιαφερομένου, οι προθεσμίες αποστολής των αποτελεσμάτων των αναλύσεων, οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα προκειμένου να δικαιούνται να ζητήσουν τη διενέργεια των ελέγχων από τα αρμόδια όργανα και τα απαιτούμενα παράβολα και δικαιολογητικά για τον σκοπό αυτόν, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 5.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται τα αρμόδια δημόσια εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων, ο τρόπος κάλυψης των δαπανών ανάλυσης και εξέτασης των λιπασμάτων από αυτά, οι υπόχρεοι καταβολής των ως άνω δαπανών, τα της είσπραξης, βεβαίωσης και απόδοσής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 6.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται:

α) Οι αρμόδιες αρχές των Υπουργείων Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

αα) Στις οποίες υποβάλλεται η αναγγελία έναρξης λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων,

ββ) οι οποίες προβαίνουν σε διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο και χορηγούν τη Βεβαίωση Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων και

γγ) οι οποίες προβαίνουν σε διοικητικό και επιτόπιο έλεγχο κατά τη λειτουργία των ιδιωτικών εργαστηρίων ελέγχου λιπασμάτων.

β) Η διαδικασία, οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και τα τυχόν απαιτούμενα παράβολα για την έναρξη λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων και για την επανεξέταση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων για την επικαιροποίηση του φακέλου.

γ) Οι υποχρεώσεις των ιδιωτικών εργαστηρίων ελέγχου λιπασμάτων.

δ) Οι προϋποθέσεις για τη διακοπή λειτουργίας του ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων.

ε) Ο τρόπος κάλυψης των δαπανών ανάλυσης και εξέτασης των λιπασμάτων από τα ιδιωτικά εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων, οι υπόχρεοι καταβολής των ως άνω δαπανών, τα της είσπραξης, βεβαίωσης και απόδοσής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

στ) Τα αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων.

ζ) Κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των παρ. 2 και 3 του άρθρου 6.

12. α) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το ύψος των εξόδων εργαστηριακής εξέτασης που οι παραβάτες της παρ. 6 του άρθρου 11 υποχρεούνται να καταβάλλουν υπέρ του Υπουργείου Οικονομικών, για ελέγχους λιπασμάτων που παρουσιάζουν αποκλίσεις μεγαλύτερες των επιτρεπόμενων ανοχών, όπως αυτές καθορίζονται στην κείμενη νομοθεσία και διενεργούνται από δημόσια εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων που υπάγονται σε αυτό, καθώς και ο τρόπος βεβαίωσης και είσπραξης αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

β) Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται το ύψος των εξόδων εργαστηριακής εξέτασης που οι παραβάτες της παρ. 6 του άρθρου 11 υποχρεούνται να καταβάλλουν για ελέγχους λιπασμάτων που παρουσιάζουν αποκλίσεις μεγαλύτερες των επιτρεπόμενων ανοχών και διενεργούνται από δημόσια εργαστήρια ελέγχου λιπασμάτων, καθώς και τα της είσπραξης, βεβαίωσης και απόδοσής αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

13. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται:

α) Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με απόφαση της οποίας επιβάλλονται οι κυρώσεις των περιπτώσεων α) έως και δ) και στ) έως και ιη) της παραγράφου 3 του άρθρου 11, καθώς και της περίπτωσης ε) της ίδιας ως άνω παραγράφου, σε περίπτωση που αρμόδιος φορέας για τη χορήγηση της Βεβαίωσης Συνδρομής των Νομίμων Προϋποθέσεων για τη λειτουργία ιδιωτικού εργαστηρίου ελέγχου λιπασμάτων είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β) Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ενώπιον της οποίας εκτίθενται οι απόψεις του ενδιαφερομένου επί της εκθέσεως ελέγχου της παρ. 8 του άρθρου 11.

14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα της είσπραξης, βεβαίωσης και απόδοσης των διοικητικών προστίμων της παρ. 3 του άρθρου 11 και κάθε σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος των προστίμων του άρθρου 11, μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου.

15. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και τεχνικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

16. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα αναγκαία συμπληρωματικά, οργανωτικά και εκτελεστικά μέτρα για την εκτέλεση των διατάξεων των κανονισμών και αποφάσεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι αναγκαίες κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη μεταφορά των οδηγιών των ιδίων ως άνω οργάνων για τα λιπάσματα.

17. Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών διατάξεων του παρόντος άρθρου ισχύουν οι κείμενες διατάξεις.».

Άρθρο 59

Εργαστηριακές αναλύσεις τροφίμων

Οι κάτοχοι πτυχίου Σχολών, Τμημάτων, Τομέων ή Κατευθύνσεων Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων ή Γεωπονικής Βιοτεχνολογίας ή Κτηνιατρικής των Πανεπιστημίων της χώρας ή πτυχίου αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή ισότιμου πτυχίου ή διπλώματος αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών χωρών εκτός ΕΕ, κατά την άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων

τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 344/2000 (Α΄297), δύνανται να εκτελούν και να υπογράφουν και χημικές, μοριακές και μικροβιολογικές αναλύσεις τροφίμων επί αμοιβή καθώς και να διευθύνουν δημόσιο ή ιδιωτικό εργαστήριο που διενεργεί τις ανωτέρω αναλύσεις.

Άρθρο 60

Επικίνδυνη και ανθυγιεινή εργασία κτηνιάτρων

Στους κτηνιάτρους υπαλλήλους, μόνιμους και δόκιμους, με σχέση εργασίας αορίστου και ορισμένου χρόνου, που υπηρετούν στις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, των Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων, των Δήμων καθώς και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, χορηγείται από 1-1-2013 το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας του άρθρου 15 του ν. 4024/2011 (Α΄226), το οποίο ορίζεται σε 150 ευρώ μηνιαίως. Το επίδομα αυτό καταβάλλεται και για όσο διάστημα οι υπάλληλοι τελούν σε θεσμοθετημένες άδειες (κανονικές, συνδικαλιστικές, ειδικές, εκπαιδευτικές μικρής διάρκειας έως δύο (2) μηνών, διευκόλυνσης υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις, μητρότητας και ανατροφής παιδιού), σε βραχυχρόνια αναρρωτική άδεια έως έξι (6) ημέρες κατ' έτος, καθώς και αυτής που χορηγείται από δημόσια νοσοκομεία, κέντρα υγείας του Δημοσίου, πανεπιστημιακές κλινικές, νοσηλευτικούς σχηματισμούς του Ι.Κ.Α. και ιδιωτικές κλινικές, εφόσον έχει προηγηθεί νοσηλεία σε αυτές, η οποία αποδεικνύεται με σχετικό παραστατικό στοιχείο, όπως εισαγωγή, και εξιτήριο. Για τη συνδρομή όλων των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται κάθε μήνα βεβαίωση του οικείου προϊσταμένου, η οποία συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση του υπαλλήλου.

Άρθρο 61

Ρυθμίσεις Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου

Το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ) μπορεί να παρέχει τη συνδρομή του σε οργανισμούς, επιχειρήσεις και ιδιώτες, για την επίλυση ζητημάτων του αντικειμένου του, μέσω γνωμοδοτήσεων, μελετών πεδίου και συμβουλευτικών δραστηριοτήτων, χημικών αναλύσεων εν γένει, λοιπών εξετάσεων και βιοδοκιμών, υπηρεσιών εκπαίδευσης, κατάρτισης μεταπτυχιακών προγραμμάτων και λοιπών προγραμμάτων, έναντι αμοιβής, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής του ΜΦΙ. Τα προκύπτοντα έσοδα κατατίθενται σε διακεκριμένο κωδικό εσόδων του ΜΦΙ και διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών ερευνητικών και επιστημονικών σκοπών.

Άρθρο 62

Τροποποίηση του α.ν. 1079/1938 «Περί του τρόπου της εκτελέσεως του κληροδοτήματος Π. Τριανταφυλλίδου» (Α΄ 54)

Η παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 1079/1938, όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον α.ν. 1778/1939 (Α 225), τροποποιείται ως εξής:

«1. Το «Πρότυπον Τριανταφυλλίδειον Γεωργικόν Ίδρυμα» μετονομάζεται σε «Πρότυπο Τριανταφυλλίδειο Σταθμό Ορεινής Οικονομίας Βυτίνας». Η οργάνωση, η λειτουργία καθώς και ο τρόπος δραστηριοποίησης του παραπάνω πρότυπου Σταθμού για την εξυπηρέτηση της ανάπτυξης της ορεινής οικονομίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.».

Άρθρο 63

Ρυθμίσεις Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – «ΔΗΜΗΤΡΑ»

Οι πιστοποιημένοι, από τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό - «ΔΗΜΗΤΡΑ», Γεωργικοί Σύμβουλοι και συνεργάτες Γεωργικών Συμβούλων καταβάλλουν, ως ειδική εισφορά, στον Οργανισμό ποσοστό επί της αμοιβής που λαμβάνουν από τους γεωργούς για τις παρεχόμενες προς αυτούς υπηρεσίες, το οποίο κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό του ΕΛ.Γ.Ο.-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για την κάλυψη του διοικητικού κόστους διαχείρισης του Συστήματος Παροχής Γεωργικών Συμβουλών. Το ποσοστό και η διαδικασία είσπραξης της ειδικής εισφοράς καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 64

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι τύποι των θερμοκηπιακών κατασκευών για την καλλιέργεια κηπευτικών, ανθέων, μανιταριών και άλλων ειδών αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι τεχνικές προδιαγραφές κατασκευής τους, όπως διαστάσεις, μορφή, υλικά κάλυψης, σκελετός, εξοπλισμός, προσανατολισμός, εγκατάσταση και θεμελίωση αυτών, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι καθ' ύλην αρμόδιες για την έγκρισή τους Διευθύνσεις του αυτού Υπουργείου και κάθε σχετικό θέμα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα αναγκαία συμπληρωματικά, οργανωτικά και εκτελεστικά μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων των κανονισμών και αποφάσεων των Οργάνων της ΕΕ καθώς και για τη μεταφορά των οδηγιών των ιδίων ως άνω Οργάνων, που αφορούν την Κοινή Αγροτική Πολιτική και τον κοινωνικοδιαρθρωτικό τομέα της γεωργίας. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται ιδίως ο ορισμός αρμοδίων αρχών, ο καθορισμός αρμοδιοτήτων και διοικητικών διαδικασιών καθώς και η θέσπιση διοικητικών και ποινικών κυρώσεων σε βαθμό πλημμελήματος.

Με την ίδια απόφαση επέρχονται και οι αναγκαίες προσαρμογές της κείμενης νομοθεσίας, όταν απαιτείται τροποποίηση ή κατάργηση διατάξεων που είναι αντίθετες προς τη ρύθμιση που προβλέπεται από τις αναφερόμενες στο εδάφιο πρώτο διατάξεις των κανονισμών, αποφάσεων και οδηγιών των Οργάνων της ΕΕ.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται διαδικαστικά θέματα και λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 41 και 42 της Ενότητας Β.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 65 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. α) Παραβάσεις που αφορούν την Ενότητα Α΄, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και επιβάλλονται τα μέτρα συμμόρφωσης ως και διοικητές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στην Ενότητα Α.

β) Ενστάσεις κατά πράξεων επιβολής διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και κυρώσεων, που έχουν υποβληθεί και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την εφαρμογή του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως υποβληθείσες και ασκηθείσες εμπρόθεσμα και εξετάζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ενότητα Α΄ του παρόντος.

2. Ειδικές διοικητικές ενστάσεις του άρθρου 11 του ν. 4056/2012, που έχουν υποβληθεί και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την εφαρμογή του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως υποβληθείσες και ασκηθείσες εμπρόθεσμα και εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό, όπως τροποποιείται με το άρθρο 50 της Ενότητας Β΄.

Άρθρο 66 **Καταργούμενες διατάξεις**

I. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

A. Ενότητα Α:

1. Η παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 3399/2005 «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσαρμογή στη νέα Κ.Α.Π και άλλες διατάξεις» (Α΄255).

2. Το άρθρο 18 του ν. 3526/2007 «Παραγωγή και διάθεση προϊόντων αρτοποιίας και συναφείς διατάξεις» (Α΄24).

3. Το άρθρο 23 του ν. 248/1914 «Περί οργανώσεως της ζωοτεχνικής και κτηνιατρικής υπηρεσίας» (Α΄110), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2732/1999 (Α΄154) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 2538/1997 (Α΄ 242).

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 14 και καθώς και το άρθρο 14α του ν.δ. 185/1973 «Περί μέτρων βελτιώσεως της κτηνοτροφίας» (Α΄ 262), όπως η παράγραφος 3 του άρθρου 14 τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 2945/2001 (Α΄ 223) και την παρ. 5 του άρθρου 34 του ν. 3147/2003 (Α΄ 135) και το άρθρο 14α προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 3147/2003.

5. Το από 12-5-1926 ν.δ «περί εμπορίου του οίνου και προστασίας της οινοπαραγωγής» (Α΄166), το από 10-9-1926 ν.δ «περί αναστολής ισχύος των άρθρων 8 και 13 του Ν.Δ. 12 Μαΐου 1926 “περί εμπορίου του οίνου κλπ”» (Α΄ 300), το από 13-11-1927 ν.δ. «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του Ν.Δ. 1) από 12 Μαΐου 1926 “περί εμπορίου του οίνου κλπ” και 2) από 10-9-26 “περί αναστολής

ισχύος των άρθρων 8 και 13 του ν.δ. της 12-5-26 κλπ» (Α΄ 272) και ο ν. 3501/1928 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ. “περί κυρώσεως και τροποποιήσεως των Ν.Δ. 1) από 12 Μαΐου 1926 “περί εμπορίου του οίνου κλπ” και 2) από 10-9-26 “περί αναστολής ισχύος των άρθρων 8 και 13 του Ν.Δ. της 12-5-26 κλπ”».

6. Τα άρθρα 3, 5, 6, 7 και 10 του α.ν. 787/1948 «Περί συμπληρώσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων των περί φορολογίας της σταφιδίνης, γλυκόζης, οπωροσακχάρου, χαρουποσιροπίου, αμιλοσιροπίου, περι εμπορίου του οίνου και προστασίας της οινοπαραγωγής και περί φορολογίας του οίνου νόμων» (Α΄ 240), όπως το άρθρο 3 τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν.δ. 3419/1955 (Α΄282) και το άρθρο 5 τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν.δ. 3419/1955.

7. Το ν.δ. 3419/1955 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ισχυουσών διατάξεων νόμων περί εμπορίας οίνων και προστασίας οινοπαραγωγής» (Α 282) .

8. Το άρθρο 7 παράγραφος 5 καθώς και τα άρθρα 12, 13 σημείο α), 14 σημεία β), 15, 16 και 17 του ν.δ. 243/1969 «Περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α΄ 144), όπως τροποποιήθηκε από το ν. 427/1976 (Α 230) και ισχύει μετέπειτα.

9. Τα άρθρα 12, 13, 14 και 15 του ν. 396/1976 «Περί οινολογικών κατεργασιών και εμπορίας των οίνων» (Α΄198).

10. Οι παράγραφοι 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 του άρθρου 5 του ν. 2741/1999 «Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και λοιπές διατάξεις» (Α΄199), όπως οι παράγραφοι αυτές αναριθμήθηκαν με την παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006 (Α΄33) και οι παρ. 9, 12 και 13 τροποποιήθηκαν, αντίστοιχα, με την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006, το άρθρο 10 του ν. 3139/2003 (Α΄100) και την παρ. 20 του άρθρου 37 του ν. 3066/2002 (Α΄252).

11. Η παρ. 6 του άρθρου 40 του ν. 4025/2011 «Ανασυγκρότηση Φορέων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κέντρα Αποκατάστασης, Αναδιάρθρωση Ε.Σ.Υ. και άλλες διατάξεις» (Α΄ 228)

12. Τα άρθρα 11, 13 και 29 του π.δ. 79/2007 «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ' αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους κανόνες υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα αυτά που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και τους κανόνες υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων και εναρμόνιση της κτηνιατρικής νομοθεσίας προς την υπ' αριθμ. 2004/41/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Α΄95).

13. Το άρθρο 16 του π.δ. 211/2006 «Συμπληρωματικά μέτρα εκτέλεσης του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο» (Α΄211)

14. Το άρθρο 9 του π.δ. 215/2003 «Κανόνες που διέπουν την προστασία των χοίρων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 91/630/Ε.Ο.Κ., όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2001/88/Ε.Κ. του Συμβουλίου και 2001/93/Ε.Κ. της Επιτροπής και κατάργηση του Π.Δ. 193/1995» (Α'181).
15. Το άρθρο 10 του π.δ. 216/2003 «Περί στοιχειωδών απαιτήσεων για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων», σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 1999/74/Ε.Κ. του Συμβουλίου και 2002/4/ΕΚ της Επιτροπής» (Α'181).
16. Το άρθρο 8 του π.δ. 374/2001 «Προστασία των ζώων στα εκτροφεία», σε συμμόρφωση προς την οδηγία 98/58/Ε.Κ. του Συμβουλίου και σε εκτέλεση της Απόφασης 2000/50/Ε.Κ. της Επιτροπής» (Α'251).
17. Το άρθρο 13 του π.δ. 296/1997 «Ζωοτροφές ιδιαίτερης διατροφής, σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 93/74/ΕΟΚ του Συμβουλίου, 95/10/ΕΚ και 2008/38/ΕΚ της Επιτροπής» (Α' 212), όπως ο τίτλος αυτού αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 2 της αριθ. 289706/5-8-2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1690).
18. Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 του β.δ. 497/1972 «Περί όρων και προϋποθέσεων καταψύξεως κρεάτων, σπλάχνων, ορνιθοειδών, θηραμάτων και προϊόντων με βάση το κρέας» (Α'146).
19. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 3 και το άρθρο 11 του π.δ. 178/2005 «Κανόνες υγειονομικού ελέγχου που διέπουν την παραγωγή, μεταποίηση, διανομή και εισαγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2002/99/ΕΚ του Συμβουλίου και τα άρθρα 1 και 2 της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.» (Α'229).
20. Η παράγραφος 6 του άρθρου 7 του π.δ. 211/2006 «Συμπληρωματικά μέτρα εκτέλεσης του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο» (Α'211).
21. Το άρθρο 17 της αριθ. Υ1γ/ΓΠ/οικ.96967/8-10-2012 απόφασης του Υπουργού Υγείας «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών και άλλες διατάξεις» (Β' 2718).
22. Το άρθρο 21 και το Παράρτημα VI της αριθ. 15523/30-8-2006 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ' αριθμ. 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004 και 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και εναρμόνιση της Οδηγίας 2004/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β'1187).

23. Η αριθ. 10755/5-6-2006 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης «Εξουσιοδότηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Φ.Ε.Τ. περί επιβολής χρηματικών προστίμων και διαδικασία επιβολής χρηματικών προστίμων της παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 2741/1999 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 37 του ν. 3066/2002, την παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006 και σύμφωνα με την παρ.6 του άρθρου 11 του ν. 3438/2006» (Β'727).

24. Η αριθ. 286726/17-9-2002 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Αναπροσαρμογή των διοικητικών κυρώσεων της παραγρ. 1 του άρθρου 23 του Ν. 248/1914 (Α' 110), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα» (Β'1247).

25. Η αριθ. 381185/11-8-1994 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Κυρώσεις και διαδικασία υποβολής τους, στα πλαίσια άσκησης ποιοτικού ελέγχου επί των επεξεργασμένων μεταποιημένων οπωροκηπευτικών» (Β'645), όπως το άρθρο 3 αυτής τροποποιήθηκε με την αριθ. 400778/28-11-2000 (Β'1548) Υπουργική απόφαση και τις αριθ.287980/2-4-2008 (Β'596) και 320108/19-8-2008 (Β'1737) κοινές Υπουργικές αποφάσεις.

26. Τα άρθρα 4,5 και 6 της υπ.αριθ. 357791/21-5-1999 απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας «Τηρούμενες θερμοκρασίες κατά τη μεταφορά ορισμένων οπωροκηπευτικών για νωπή κατανάλωση, από και προς ψυχόμενους χώρους» (Β'1188), όπως η παρ. 5 του άρθρου 5 αυτής τροποποιήθηκε με την αριθ. 400754/22-11-2000 κοινή Υπουργική απόφαση (Β'1511).

27. Το άρθρο 10 της αριθ. 310617/01.09.2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τέλη για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων ποιότητας και καταλληλότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων φυτικής προέλευσης (Β' 1883).

28. Η αριθ. 313312/25-1-1994 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας «Κυρώσεις και διαδικασία επιβολής τους στα πλαίσια άσκησης ποιοτικού ελέγχου επί των νωπών οπωροκηπευτικών» (Β'52), όπως το άρθρο 3 αυτής τροποποιήθηκε με τις αριθ. 400754/22-11-2000 (Β'1511), 287980/2-4-2008 (Β'596) και 320108/19-8-2008 (Β'1737) κοινές Υπουργικές αποφάσεις.

29. Το άρθρο 11 της αριθ. 297286/5-8-2005 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εγκατάσταση συστήματος δικτύου επιτήρησης της σήμανσης και καταγραφής των χοιροειδών και εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου» (Β' 1170).

30. Το άρθρο 12 της αριθ. 263493/27-7-2004 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων και του ζωικού τους κεφαλαίου σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου» (Β'1253), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. ιδ του άρθρου 2 της αριθ. 134167/18-4-2011 (Β'823) όμοιας απόφασης.

31. Το άρθρο 9 της αριθ. 304382/22.11.2004 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Τεχνητής Σπερματέγχυσης (Τ/Σ) και συγχρονισμού οίστρου (Σ/Ο) στα παραγωγικά ζώα της χώρας, καθώς και της διακίνησης του σπέρματος στην Ελληνική Επικράτεια» (Β'1755) .

32. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6 περίπτ. β, 7 περίπτ. α, 8, 9 περίπτ. α και 10 του άρθρου 17 της αριθ. 314754/16-9-2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λήψη των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 1255/1997 και αριθ. 1/2005 "για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και τις συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των Οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΟΚ και του Κανονισμού 1255/1997" (με εξαίρεση τα άρθρα 34 και 35)»(Β'2025).

33. Η παρ. 1 του άρθρου 24 και τα άρθρα 28 και 29 της αριθ. 323306/13-09-2007 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 και αριθμ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τις γενικές αρχές της ασφάλειας και τους επίσημους ελέγχους στις ζωοτροφές» (Β' 1881).

34. Το άρθρο 13 της αριθ. 263233/30-1-2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός τελών επίσημων ελέγχων ζωοτροφών και τροποποίηση της υπ' αριθμ. 323306/2007 απόφασης των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Β' 244).

35. Το άρθρο 13 της αριθ. 340668/26-11-2008 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΚ) υπ' αριθμ. 183/2005 και 141/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού των απαιτήσεων για την υγιεινή των ζωοτροφών» (Β' 2422) όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 της αριθ. 285339/5-8-2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1354) .

36. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 4 καθώς και τα άρθρα 8, 9 και 11 της αριθ. 326385/28-9-2009 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του υπ' αριθμ. 1831/2003 Κανονισμού (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τις πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων» (Β' 2103).

37. Το άρθρο 6 της αριθ. 155344/31-3-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά αναγκαία μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 767/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών (L. 229/1) και τροποποίηση του Π.Δ. 296/1997 (Α' 212)» (Β' 985).

38. Το άρθρο 4 της αριθ. 275751/3-8-2004 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Μέτρα εφαρμογής Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1234/2003 της Επιτροπής για την τροποποίηση των παραρτημάτων I, IV και XI του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1326/2001 όσον αφορά τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες και τις ζωοτροφές» (Β' 1276), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 1 της αριθ. 290710/29-5-2007 (Β' 909) όμοιας απόφασης.

39. Τα άρθρα 4 και 5 της αριθ. 278787/21-6-2005 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των Κανονισμών 1829/2003/ΕΚ και 1830/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» (Β' 998).

40. Το άρθρο 12 της αριθ. 276123/15-10-2003 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας «Ανεπιθύμητες ουσίες στις ζωοτροφές, σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 2002/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και 2003/57/ΕΚ της επιτροπής» (Β' 1607).

41. Το άρθρο 9 της αριθ. 283329/2-12-2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός ελάχιστων κανόνων για την προστασία των κοτόπουλων που εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2007/43/ΕΚ του Συμβουλίου» (Β' 1940).

42. α) Κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της Ενότητας Α.

β) Οι διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα, εφόσον δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του παρόντος ή με τις διατάξεις που περιλαμβάνονται σε κανονιστικές πράξεις εκδιδόμενες στο πλαίσιο νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων του παρόντος νόμου.

Β. Ενότητα Β:

1. Η παρ. 2 του άρθρου 12 και η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4056/2012 (Α'52).

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 22 του ν. 2538/1997 (Α'242).

3. Η παρ. 9 του άρθρου 35 του ν. 4036/2012 (Α'8).

4. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 4061/2012 (Α'66).

5. Η παρ. 4 του άρθρου 9 του π.δ. 400/1983 «Εφαρμογή των μέτρων καταπολέμησης της εχينوκοκκίασης - υδατίδωσης, της λύσσας και άλλων ζωοανθρωπονόσων» (Α' 151).

6. Οι παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 7 του ν. 674/1977 (Α'242).

7. Κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της Ενότητας Β.

II. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στις ως άνω καταργούμενες διατάξεις, τόσο της Ενότητας Α, περί κυρώσεων, όσο και της Ενότητας Β, νοούνται οι ανάλογες διατάξεις του παρόντος νόμου.

III. Μέχρι την έναρξη ισχύος των εκτελεστικών κανονιστικών πράξεων του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 67 **Παράρτημα**

Στην Ενότητα Α του παρόντος νόμου, προσαρτάται Παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού και έχει ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΜΗ ΑΣΦΑΛΗ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

A. Μη ασφαλή τρόφιμα

1. α) Τα τρόφιμα θεωρούνται ως μη ασφαλή, όταν εκτιμάται ότι είναι:
    - αα) Ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση
    - ββ) Επιβλαβή για την υγεία
  - β) Προκειμένου να καθοριστεί εάν ένα τρόφιμο είναι μη ασφαλές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:
    - αα) οι κανονικές συνθήκες χρήσης του τροφίμου και οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κάθε φορά στον καταναλωτή.
    - ββ) οι πληροφορίες που παρέχονται στον καταναλωτή συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που παρέχονται στην ετικέτα, άλλες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στον καταναλωτή, σχετικά με την αποφυγή συγκεκριμένων αρνητικών συνεπειών.
  - γ) Στις περιπτώσεις κινδύνων για τους οποίους υφίσταται έλλειψη ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας περί ασφάλειας, τα μέτρα που λαμβάνονται πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση των κινδύνων κατά περίπτωση
2. Τρόφιμα ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση:
- α) Η έννοια του ακατάλληλου τροφίμου σχετίζεται με τη μη αποδοχή του.
  - β) Στην κατηγορία αυτή δύναται να καταταγούν:
    - αα) Τρόφιμα που δεν μπορεί να γίνουν αποδεκτά για ανθρώπινη κατανάλωση, λόγω σήψης, αλλοίωσης ή αποσύνθεσης.
    - ββ) Τρόφιμα που παρουσιάζουν μη αποδεκτούς οργανοληπτικούς χαρακτήρες
    - γγ) Τρόφιμα με παρουσία ξένων σωμάτων ως προς τη φύση τους.
3. Τρόφιμα επιβλαβή για την υγεία:
- α) Η έννοια του επιβλαβούς για την υγεία τροφίμου σχετίζεται με την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης στην ανθρώπινη υγεία.
  - β) Στην κατηγορία αυτή δύναται να καταταγούν:
    - αα) τρόφιμα που περιέχουν παθογόνους μικροοργανισμούς ή τοξίνες αυτών ή μορφές παρασίτων ή ιούς, με υπέρβαση των νομοθετημένων ορίων – κριτηρίων ασφάλειας.
    - ββ) τρόφιμα που περιέχουν χημικές ουσίες, είτε φυσικά απαντώμενες, είτε ως πρόσθετες χημικές ουσίες, είτε προκύπτουσες από τις μεθόδους παραγωγής, παρασκευής ή ως αποτέλεσμα μόλυνσης από το περιβάλλον σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα νομοθετημένα όρια .
    - γγ) τρόφιμα που παρουσιάζουν επίπεδα καταλοίπων αντιβιοτικών, φυτοφαρμάκων, βαρέων μετάλλων κ.λ.π., καθώς και καταλοίπων με ορμονική, θυρεοστατική, αναβολική δράση, που υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια ή υπάρχει παρουσία παρόμοιων ουσιών που είναι απαγορευμένες.
    - δδ) τρόφιμα στα οποία η παρουσία ξένων σωμάτων έχει άμεσες επιπτώσεις στην υγεία του καταναλωτή.

εε) τρόφιμα στα οποία διαπιστώνεται η μη δήλωση αλλεργιογόνων ουσιών/ τροφίμων που ή αποτελούν συστατικά τους ή βρίσκονται σε αυτά, λόγω διασταυρούμενης επιμόλυνσης.

στστ) άλλα τρόφιμα, στα οποία διαπιστώνεται η μη αναγραφή υποχρεωτικών προειδοποιητικών ενδείξεων που σχετίζονται με την υγεία.

ζζ) τρόφιμα που έχουν προκαλέσει επιβεβαιωμένη τροφιμογενή λοίμωξη ή/και τοξίνωση.

B. Μη κανονικά τρόφιμα

Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται τα κατωτέρω τρόφιμα:

α) Νοθευμένα: Τρόφιμα στα οποία έχουν προστεθεί ύλες ενδεχομένως ευτελέστερης αξίας για λόγους κερδοσκοπίας ή παραπλάνησης του καταναλωτή

β) Μη κανονικά ως προς προδιαγραφές ποιότητας: Τρόφιμα των οποίων οι ποιοτικές προδιαγραφές, όπου αυτές καθορίζονται, αποκλίνουν από σχετικές εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

γ) Μη κανονικά ως προς την επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση: Τρόφιμα στα οποία υπάρχουν αποκλίσεις από τη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

Γ. Μη ασφαλείς ζωοτροφές

Οι ζωοτροφές θεωρούνται ως μη ασφαλείς, όσον αφορά τη χρήση για την οποία προορίζονται, όταν εκτιμάται ότι:

α) έχουν αρνητικές συνέπειες για την υγεία των ανθρώπων ή των ζώων,

β) καθιστούν τα τρόφιμα που προέρχονται από τροφωπαγωγικά ζώα μη ασφαλή για ανθρώπινη κατανάλωση.

Άρθρο 68
Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν άλλως ορίζεται στα επί μέρους άρθρα αυτού.

Αθήνα,

2013

Οι Υπουργοί

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ
ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΕΝΔΙΑΣ